

87GA79005

h 5074

Ex Libris

Nasjonalbiblioteket

JULLI WIBORG:
EN FARLIG DRØM

J. W. CAPPELENS FORLAG = KRISTIANIA

EN FARLIG DRØM

JULLI WIBORG

EN FARLIG
DRØM

J. W. CAPPELENS FORLAG
KRISTIANIA OG KJØBENHAVN

Copyright by
J. W. Cappelen, Kristiania
1921.

EMIL MOESTUE A/S, BOKTRYKKERI 1921

«**N**aa. — — Ja, saa har vi damerne da. Jeg tar nemlig altid det bedste tilslut, jeg. Hm — hm — hm. Paa den maaten faar alt-saa allikevel damerne rangen.»

De to og treti piker og gutter i fjerde middel trak paa smilebaandet, et par av guttene skrattet litt og haabet paa en længere befriende lattersalve. Men skrattingen smittet ikke. Klassen var ikke oplagt til at le idag, saa det ut til.

Den nye tysklærer var en skuffelse. Nu hadde guttene i hele sommer gaat og skrytt av, hvor kjækt det skulde bli at faa et mandfolk i tysk istedetfor frøken Ulrichsen, som var gaat hen og giftet sig — heldigvis; for hun var da saa pirket og væmmelig og gyse-lig nøie. Nei, naa skulde jenterne faa det igjen, for naturligvis holdt han med guttene akkurat som R i k s a med jenterne.

Den kvindelige del av klassen glædet sig ogsaa — men bare i dypeste hemmelighet; in-

gen vilde være ved det, selv ikke overfor den intimeste veninde.

Isj, er det ikke væmmelig, at vi skal faa en ganske ny lærer i tysk. — Jo, skrækkelig! forsikret de andre i kor. Men i øinene laa der en nysgjerrig længsel efter at faa noget saa splinter nyt og fremmed.

Og nu var han der! Det var anden skoledag, og han hadde git lekse i tysken. Han vilde bare ha en mere indgaaende presentation, som han selv sa.

Liten og tykfalden, med store lyseblaa øine bak en guldindfattet lorgnet, som helst skulde været briller, eftersom den stadig skvat av næsen, — store, skinnende hvite, velpleide tænder indenfor en kjøtfuld mund, uten barter, — en hud som melk og blod, og en lys, lang lugg, som for længe siden burde været under saksen.

«Ser snild ut,» hvisket en av pikerne til sidekameraten. Denne trak bare overlæben opover mot næsen, rynket øienbrynene og gjorde et protesterende kast med hodet. En stund efter skrev hun bak i en kladdebok: «Blaut og viktig!»

— — —

Kandidat Rynning følte at han ikke hadde slaat an, og hostet et par ganger, før han bøiet sig over protokollen. Den lange, blonde lugg

hadde tilbøielighet til at faa nedfaldssyke, og et par ganger saa det ganske farlig ut; men i sidste øieblik foretok hodet et raskt kast bakover, og luggen laa i sit rette leie.

Saa kom endelig damernes tur. De fleste efternavn sluttet paa sen, og kandidaten anstrengte sig forgjæves for at vri av sig en vellykket bemerkning eller heldig anbragt vits i form av et spørsmåal. Elevene var indskrevet i alfabetisk orden, og eftersom de blev nævnt, reiste de sig, smilte og neiet og stod halvt generte og ventet paa det sedvanlige ja tak eller sit ned. Da N'erne var passert, gjorde han en liten stans og saa interessert nedover pikesiden.

«Jeg ser et kjendt navn! — Rynning, Helga, — hvem er det?» føiet han til da ingen gjorde mine til at reise sig.

Alle hoder gjorde helt om, og aller nederst ved væggen reiste der sig en lyshaaret pike med to lange fletter hængende fremover skuldrene. Hun var sprutrød i ansigtet; men de brune, store øine smilte ikke, de saa truende, mørke op mot kateteret og stod spændt paa vakt for at ta imot, hvad hun visste der nu vilde komme.

«Jasaa — nei, jasaa — saa du er en frøken Rynning», kom det uhyre venlig. «Jeg visste virkelig ikke, at — at der var nogen anden

Rynning end undertegnede i denne store stad!»

Helga stod like alvorlig, ikke den svakeste antydning til et smil viste sig hverken i øine eller omkring munden, som var fast lukket.

«Hvad ler dere av, gutter?»

Paa de forreste bænker sat nogen og hvisket og lo.

«Helga er sikkert ikke i slegt med Dem,» sa endelig en av guttene, en rødhaaret, høi gut med et par blaa, vaakne øine. Han saa skarpt paa Rynning; men denne var bare optat med at betrakte Helga.

«Det er ikke saa sikkert. Hvem — hvad — er din far?»

Da var det, som hun vokste for alles øine, Helga Rynning nede ved væggen. Hun rettet sig pludselig op, og rødmen vek for en blekhet, som gjorde de brune øine endda større og mørkere.

«Far er —» hun kremtet litt, stemmen var rusten — «far er arbeider nede ved sagbruket paa Tangen!» klang det høit og tydelig utover klassen.

Saa satte hun sig, la armene i kors og følte, hvordan blodet skyllet tilbake og farvet ansigt og hals endda rødere end før. Men øinene vek ikke unda de mange blikke. Trodsig og rank sat hun der og saa ut gjennom vinduet indtil

alle de nysgjerrige hoderne litt efter litt vendte sig bort, og hun var alene med sig selv. — Da slappedes de stramme træk, og munden bivret, mens der la sig taake over øinene.

«Javel, javel,» lød det fra kateteret. «Der er altsaa flere av samme navn, merkelig nok. — Ja, ja, — der er flere flekkete bikjer end prestens, klokkeren har ogsaa en. — Er det ikke saa det heter?» smaalo kandidaten. — «Han er kanskje kommet fra en gaard, som heter Rønningen, hvad?»

Helga nikket og svelget, før hun svarte.

«Ja, far er fra gaarden Rønningen paa Hadeland», sa hun med tilkjæmpet ro.

«Naa, saaledes. Men da heter du altsaa Rønning, min ven. Den y'en er stjaalet gods den, altsaa!»

Tonen var spydig og smilet sursøtt, men hele klassen tok pludselig parti for Helga. Ingen smilte, alle sat alvorlige med tydelig misnøie skrevet i ansigtene.

«Jeg bruker fars navn, jeg, og ikke bedstefars,» sa Helga høit og skarpt.

«Ja, ja, ja. Du er naturligvis uten skyld. Det var ikke min mening at lægge dig til last, at en ø er blit ombyttet med en y i dit efternavn. Men — — ja, jeg skal virkelig — —» resten mumlet han for sig selv, og like efter slog han protokollen igjen og gav klassen fri.

Ute paa lekepladsen gik bestyreren frem og tilbake med hænderne paa ryggen og saa smilende paa hver klasse, som kom stormende ut, solbrændte og struttende av sundhet efter den lange ferie. Der var alltid et smil i bestyrerens  ine, selv om han ikke mente at smile, og smilet blev likesom forstørret og mer skinnende, naar brillerne kom paa. Velvilje og godhet lyste ut av ansigtet, og ingen fik hjerteklap av rædsel om de i den uv rne lek kom ham litt for når i farten: En liten latter og en tilgivende haandbev gelse var nok, og saa var det glempt fra begge sider, og livet fortsatte likefuldt.

Kand. mag. Rynning stilte like mot ham og ventet ikke længe med sine spørsmåal. Det gjaldt jo en høit agtet embedsfamilie, og han priste sig lykkelig, fordi han hadde opdaget en parasit paa det pletfrie stamtr . Det gjaldt nu at faa den fjernet snarest mulig og naturligvis paa en lempelig, human maate.

Kand. teol. Even Boye smilte lunt, mens han hørte paa sin unge kollegas harmdirrende vel-talenhet, og han lot ham tale ut, til han ikke hadde mere at si.

Da fortalte Boye parasitens historie i korte træk, slik som han litt efter litt selv hadde fundet den ut.

Men langt borte fra de to stod en lyshaaret pike i blaarutet vaskekjole og svelget ned mat-

bitene sine sammen med de taarer, som hadde maattet lystre hendes ordre, og derfor ikke var naadd længer end et litet stykke paa vei ut fra taarekjertlene. Og allikevel følte Helga det som om en vældig taarefoss hadde dundret løs i hodet og bragt alt ut av lave der inde.

Hun gik som i en ørske nogen dage og hverken spiste eller sov som ellers. Sladder hatet hun, og derfor fortalte hun ingenting hjemme. Hun forstod instinktmæssig, at der var intet at gjøre dermed. Hun hadde faat en plet paa sit navn, og den maatte vel sitte der. Men hun syntes at se mere end hun hørte det, at hendes efternavn blev hvisket langs veggene i alle frikvarter, og at ø'en blev sterkt fremhævet.

Da en uke var gaat, fandt hun det saa uutholdelig, at hun pludselig en dag i det store frikvarter sprang op paa bestyrerens kontor for at si, at nu orket hun ikke skolen længer. Han fik kalde det, hvad han vilde. Hun var likeglad med alt, bare hun kunde slippe fra alle de fine naalestik, som hendes indbildningskraft hadde fordoblet mangfoldige ganger.

Til timen efter kom hun et kvarter forsent, og Boye kom selv ned med hende. Klassen hadde norsk, og frøken Hillestad holdt paa at banke ind adverbierne, da de to traadte ind.

«Helga Rynning har hjulpet mig litt,» sa Boye og la haanden paa Helgas skulder.

Frøken Hillestad nikket smilende og sa, at Helga var ovenpaa i grammatikken.

«Nuvel! Og saa vil jeg samtidig minde klassen om, at Helgas efternavn er Rynning og ikke Rønning. Hun har fuld ret til at bruke sin fars navn, og jeg haaber dere alle vil glemme den lille misforstaaelse angaaende navnet en av de første skoledage. Det var en misforstaaelse og skal derfor glemmes og — tilgives av os alle.»

Helga gik raskt og rolig ned paa sin plads, og hele klassen sat som tændte lys, mens bestyreren stod foran dem. En og anden blinket urolig med øinene og spekulerte paa om Helga hadde navngit dem; men bestyreren sa ikke mer, og de skyldbemisste drog et lettelsens suk, da han var ute av døren. Men ingen vovet siden den dag at sætte en ø istedetfor y i Helgas efternavn, naar hun var i nærheten.

Kandidat Rynning, som pleide gjøre en liten grimase hver gang Helga blev hørt i tysk, hadde ogsaa faat en passende liten opstrammer. Selv ikke Helgas skarpe blik eller øre kunde nu opdage, at han husket forsmædelsen. Men allikevel sat pletten der, og hun skrev aldrig sit efternavn uten at der steg en bitter følelse op i hende, og hun tænkte ved sig selv: D e t er ogsaa for godt for mig! Aa! Men de skulde ikke ha den fornøielse at faa hende væk.

Far skulde heller ikke faa ret. Hun skulde vise dem alle, at det er viljen det gjælder, viljen friggjør eller fælder. Hun følte det, som holdt hun i en sterk, usynlig haand — og den haanden var bestyrerens.

«Motganger er til for at overvindes, og for hver gang vi overvinder en hindring, blir vi sterkere og faar et plus i karakteren.»

Dette og meget andet hadde han sagt. Og hun følte, at slik var det, selv om hun ikke hadde det riktig klart for sig, h v o r f o r det maatte være slik.

Med et smil og et nik og et stilfærdig: «Gud velsigne dig, Helga,» hadde den merkelige samtale sluttet der oppe paa kontoret. Og det gikk siden knapt en dag, uten at Helga følte, at bestyreren husket hende litt fremfor de andre.

Ytterst ute paa Tangenodden laa et litet, lavt, hvitmalt hus. Bare en smal havestrimmel med stikkelsbærbusker nederst ved det hvitmalt gjærde og litt kjøkkenhave under vinduene skilte det fra fjorden, som netop her var paa det smaleste. Nordenfor het det «elven» en kvart mil ovenfor odden, og sydover, hvor den vokste i bredden, laa der fuldt op av større og mindre løv- og furuklædte øer med sund imellem, helt til den møttes med det salte Skagerak.

Men det var mindst en to—tre timers rotur dit ut, og derfor regnet de sig ikke helt med til kystbefolkningen indbyggerne i Helga Rynnings lille by, — og ikke hørte de hjemme ved elven heller. De laa akkurat midt imellem og var noget helt for sig selv, en blanding av sjøulk og landkrabbe, med prammer og kogger tæt i tæt ved alle smaabryggerne, som stak ut i fjorden — en skonnert eller en brig laa tilankers ved «Ballastskoffa» — og med dampskibe, som tutet mer og mindre rutefast og la

til ved den nye, fine stenbryggen og bragte en behagelig underholdning for alle aldre. Men jernbanen hadde de i ryggen, om de heller vilde ta sig en tur paa det tørre og glemme, at der var noget, som het storm og sjøsyke og taake og forsinkelse langs kysten.

Det lille, hvite hus paa Tangenodden laa like indenfor grænsen mellem by og land. Damp-sagen og høvleriet et stenkast bortenfor skattet til landet; men disponenten og arbeidsformand Rynning, som bodde vis à vis i Strandgaten, var skatteydere i byen.

Disponentens hus laa halvt skjult bak en høi mur av levende hegn. Tæt ind paa huset skygget eple- og kirsebærtrær for utsigten, og ovenfor begyndte aasen, som strakte sig bak hele byen.

«Se paa Rynnings barn, hvor de er sunde og brunstekte — og se paa vore, Herman — de ser ut som arbeiderunger,» kunde fru Nygaard si, naar Helga og de store brødrene sprang barbente ute paa tomten. — Disponent Nygaards var allesammen bleke og tendre med fine, regelmæssige træk og lyst, silkebløtt haar.

«Det er medfødt,» sa faren og saa en smule ironisk paa den lille, vevre frue, som aldrig vovet sig ut i haven uten hat og hansker av frygt for at ødelægge teinten. — «Slip dem bare ut, de har ikke vondt av at slaas litt.»

«Aa! Nei, nei!»

Fruen var ræd for de simple manerer paa den andre siden av gaten. Men eftersom tiden gik, og skoleveien blev deres daglige møtested, nyttet det ikke længer at sætte grænser mellem øst- og vestside. Og disponenten saa med fryd, at blekheten gav en god dag i arveligheten. Men fruens trøstet sig med, at guttene derover snart skulde ut i verden og tjene sit brød paa det salte hav — og saa var det farvel for resten av livet. Den lille jentungen med de store, alvorlige øinene skulde naturligvis ogsaa gaa ut folkeskolen og ta sig en pikeplads. Hun kunde kanske bli en bekvem hjælp i haven og kjøkkenet. Og guttene hendes — Kristian og Birger — som var nogen aar ældre, maatte opdrages til at glemme, at de hadde lekt sammen med tjenestepiken i barnedagene. For Kristian og Birger skulde gaa paa gymnasiet i nærmeste by og ta jernbanen frem og tilbake og bli boende hjemme de tre aarene. Siden skulde de begge sendes til Kristiania for at studere.

Hun var allerede saa smaat begyndt at opdrage den lille moderløse Helga, fru disponent Nygaard. Det var jo liten mening i den opdragelse hendes enfoldige, ældre søster gav barnet.

Maren var fjorten aar ved morens død og overtok da baade en husmors og en mors plig-

ter overfor den nyfødte, lille pike og de to smaa brødre. Men Maren sparte sig ikke. Hun sydde, vasket og strøk og holdt søsteren som en dukke, saa længe hun var liten. Værre blev det, naar der skulde flere meter til, og indtægtene paa Sagen ikke vokste med aarene. Da hændte det mangen gang, at Helga maatte finde sig i at gaa med lap paa albuerne; for hun hadde den vane at sitte med haand under kind og gruble, mens hun saa ut i luften med de store, drømmende øinene sine.

Fru Nygaard stak av og til over gaten med en kjole efter sine halvvoxne smaapiker, og Maren maatte ta imot og takke. Men kjolene blev som oftest sendt op til Hadeland ved leilighet, for Maren fandt det ikke umaken værd at sprætte op og sy om halvslitt tøy.

Efter en slik formiddagsvisit hændte det gjerne, at Helga blev praiet, naar hun kom fra skolen.

«Har du lyst at hjelpe mig litt idag?»

Og Helga rødmet av skamfuldhet, fordi hun helst av alt ønsket at slippe og heller vilde ligge borte paa «Saga» i sagmug-haugen og læse eller ro ut og fiske hvitting til kvelds. Det værste hun visste var at sitte slik paa huk og luke og bli stiv og saar i benene og mør og lemster i ryggen.

«Naa skal jeg dit igjen, isj!» ropte hun og

slængte væsken fra sig bortover kjøkkenbænken.

«Hys da! Husk det er disponentens frue,» sa Maren mildt.

«Ja, netop derfor, ja! — Er vi hendes slaver kanskje?»

Og Helgas øine flammet. Men Maren talte moderlig og rolig og fik hende overtalt til at gaa en liten stund.

«Klokken seks maa du gaa et litet erende, husk det!» ropte hun efter hende, saa det høretes lang vei, — og Helga følte en god varme for Maren i sit hjerte.

— — — Nu var alt blit forandret. Istedetfor at Helga, stille, from og lydig som alle de andre arbeiderunger skulde gaa ut folkeskolen, hadde hun paa trods av skik og bruk fordristet sig til at faa friplads paa middelskolen. Hun, som var utset til tjenestepike hos disponentens frue, hadde vovet at ophøie sig selv i den grad.

Det var ikke rart, om fruhen hinsides hækken var høilig indignert over sin mands underordnetes taktløshet.

Det var gaat saaledes til: Helgas klasseforstander hadde tat hende til side en dag i slutten av femte skoleaar like før ferien og spurt, om hun hadde lyst at komme paa middelskolen. Helga blev staaende og maape uten at svare.

«For har du lyst og vilje, saa vet jeg, at du har evnerne, og jeg skal lægge et godt ord ind for dig,» sa lærer Salvesen.

«Nei tak, — far har — ikke raad,» kom det endelig stakaandet.

«Du skal slippe at betale nogenting,» sa Salvesen. Han sa ikke friplads, og det gjorde det lettere for Helga.

Hun stod og betænkte sig litt. Saa skjõt der en glædesstraale op i øinene; for hun tænkte paa, at da kunde hun skrive engelske breve til brødrene sine. De hadde flere ganger skrytt av, at de snakket mest paa engelsk nu, og det faldt næsten rart at skrive norsk.

«Tøisebukker!» hadde far sagt; men like efter lo han og sa: «Det er naa en anden sak at skrive den engelsken da!» Og saa hadde han forklart Helga nogen av vanskelighetene, og hun syntes det maatte være en heksekunst at klare det rare sproget.

Hun stod og tænkte paa den kveldstunden i vinter og sa tilslut med stor iver: «Gaar det an at melde sig straks?»

Da smilte Salvesen og klappet hende paa skulderen:

«Ja, bare gaa du, jenta mi, og ta karakterboken med dig. Han har netop kontortid nu, Boye. Jeg skal snakke med ham i telefonen.»

Og saa var hun gaat like op paa kontoret. Det var lettere end hun trodde. Hun fandt frem uten at spørge nogen, og han sat alene i det store, lyse værelset, som hadde utsigt mot fjorden og Tangenodden og deres lille hus. Hun trodde det maatte være det, som gjorde det saa forfærdelig let at svare paa alle spørsmålene; for solen blinket i alle vindusruterne der hjemme, og de likesom stod der og smilte og nikket til hende og sa: Driv paa Helga — ikke vær ræd, vi er jo i nærheten, alle vi her paa Tangen. Og da alle spørsmålene var besvart, maatte hun skrive efter hans diktat paa et stykke papir: Det er viljen som det gjælder, viljen frigjør eller fælder. Og navnet under.

«Du har et vakkert navn,» sa han. «Vet du, hvad Helga betyr?» — Nei, det ante hun ikke. — «Den ukrænkelige, den hellige kvinde. Se til at du ved Guds hjælp holder dit navn i ære!»

Fra den stund elsket hun gamle Boye over alt andet i verden næst efter far og Maren.

Da hun kom hjem den dagen, sat hun bare og pirket i maten og var saa urolig og vimset, at faren tilslut spurte, om hun hadde faat dyr paa sig. Han sat i blaåtøbusserul og spiste fiskebolle-sausen med kniven og skottet av og til bort paa jentungen og var morsk at se til, Lars Rynning. Han likte ro og orden ved bor-

det, selv om det var simpel mat og de brukte jerngafler med træskafter og bare hadde voksdruk paa bordet.

«Faar jeg begynde paa middelskolen, far?»
brast det endelig ut av hende.

«Aa — nei,» kom det stilt, og han saa ned i tallerkenen.

«Hvorfor ikke?»

«Har ikke raad til slikt.»

«Hvis jeg faar friplads da?»

«Jeg liker ikke at tigge,» sa faren kort. Han lignet Helga i øinene, men de var mildere. Haaret laa mørt og kortklippet over den høie pande. Næsen var det mest fremtrædende parti. Den var stor og en smule skjæv, og virket endda større end den var, fordi den var litt rødere end ansigtet, som ellers var skarpt og magert med sort rundskjeg og barter.

«Jeg har faat friplads!» sa hun lavt og saa fra den ene til den anden.

Maren la kniven fra sig og slog hænderne sammen. Hun blev blek under fregnerne, og munden stod halvaapen, paa sprang til at si noget. De lyse blaagraa øinene stod stive paa søsteren. — De to var saa ulike som to mennesker kunde være. Marens pande var lav og flat, næsen var flat, hele figuren var flat, og det lyse, farveløse haaret laa flatt og dødt med dype skil, hvor de ikke skulde være. Det var

bare munden, som stak av. Den var rund og liten og gav ansigtet det barnslige, spørgende uttrykk, som de stiltfærdige, bleke øine altid efterpaa sa ja og amen til.

Farens ansigt blev ogsaa blekt, men Helga glødet baade i øine og kinder.

«Jasaa,» sa faren stille og strøk bartene ned mot munden. «Aassen er det gaat for sig da?»

Og Helga fortalte, først usikkert og nervøst; men da hun syntes at merke et fornøiet glimt i de brune øine ret overfor, blev hun livligere. Og tilslut lo hun og fortalte, hvad Boye hadde sagt om navnet. Men digtet fik hun sig ikke til at nævne, endda hun husket det ordret utenad.

«Ja, ja, — det er vel ikke noget at gjøre ved det da — hm?» sa faren og saa bort paa Maren med et smil.

«Nei, maken til unge!» sa Maren og satte begge albuer paa bordet og haken i henderne, mens hun begyndte at spørge op igjen i bitte maa detaljer, helt til Helga blev utaalmodig.

«Neimen, jeg har jo fortalt dere det!»

Men Maren gav sig ikke. Hun maatte drøvtygge spørsmaal og svar om og om igjen, og da det var vel fordøiet, kom det med vegt: «Det er en styrelse, det mener naa jeg!»

Faren hadde reist sig og tændt snadden og stod færdig til at gaa paa arbeide.

«Det spør, om du holder ut da, Helga,» sa han med et suk.

«Hvorfor det?»

«Aa — det er rart med det. Det kan bli litt av hvert for dig. Det er ikke alle som synes at simple folk behøver nogen lærdom.»

«Jasaa!» ropte Helga og sprat op. «Det er vel netop vi, som behøver læse vel? De fine kan nok før, de!»

«Hm. — En blir ikke fin bare av lærdommen, jenta mi — husk paa det du.»

Da svarte ikke Helga noget. Hun husket, hvad Boye hadde sagt: «Og saa skal du ikke glemme at lærdommen forpligter.» — Hun hadde set spørgende paa ham, og da smilte han og sa: «La hjerte og hjerne følges ad, da vil du faa glæde av din skolegang.»

Hun forstod ikke helt, hvad han mente; men der dæmret i hende som en anelse om, at hun en gang vilde forstaa det, og hun gjemte baade farens og bestyrerens ord side om side dypt i hjertet; for hun følte ubevisst, at de passet sammen. Men farens uttalte tvil, om hun vilde holde ut, blev som en rygrad for hende alle aarene op igjennem.

Jeg vil holde ut! sa hun til sig selv, naar vanskelighetene kom. — Jeg vil! — Og hun bet tænderne sammen og rettet sig op netop da,

naar hun følte, at det kanske allikevel hadde været dumt med den middelskolen.

Og nu var hun kommet op i øverste klasse.

— — —

En dag gik Helga sammen med nogen andre piker hjemover fra skolen. Samtalen kom ind paa, hvad de skulde bli, og alle skravlet i munden paa hverandre. Ingen spurte Helga. Hun gik ytterst i rækken, som stængte hele gaten, og blev rød ved bevisstheten om, at de andre oversaa hende eller ansaa det for givet, at hun skulde ut og tjene.

«Jeg skulde ønske, jeg kunde faa den pladsen hos gamle Grøn,» sa en liten blek, som aldrig fik bedre end «Tilfredsstillende» i regning. «Han gir saa god betaling, og der er ikke noget vanskelig med vekslers og slikt.»

«Men saa er han skrækkelig nøie med alle smaating. Hvis du kommer et eneste minut over ni, maa du slutte paa dagen, — og hvis du sætter en av bøkerne paa gal plads, lyner og tordner han, som han er sindssvak! Nei, der vilde jeg ikke være, om jeg fik hundrede kroner,» sa en anden.

«Jeg skal bli student, jeg!» slap det endelig ut av Helga, da de andre hadde snakket fra sig; for saa langt hadde ingen tænkt sig; alle var fornøiet med middelskole-eksamen.

Da lo de andre. De tok det for en spøk. Men

Helga kastet hodet bakover og sa overlegent «Og saa kan det godt h ende, jeg studerer videre. Jeg har nemlig lyst til at bli doktor, jeg.»

«Nei, h r paa den! — Ja, du blir vel stuepike hos Nygaards og skal lægge kolde omslag paa fruen, naar hun faar hodepine. Det blir doktorarbeidet dit,» sa Marta Bakke, datter av byens største baker og konditor. — Hun lo og fik de andre med sig.

«Jeg vilde naa heller det end staa i den kvalme bakerbutikken deres,» svarte Helga spydig.

«Puh, jeg skal gaa paa Treider, jeg, og faa mig en fin kontorpost. Men du vet vel ikke, hvad Treider er for noget, du»

«Nei, det vet jeg ikke; men jeg vet, hvem han er. For han er en mand, som har en stor handelsskole i Kristiania,» sa Helga. Kindene var spr ngr de, og øinene lynte; men ingen saa paa hende.

«Tror du kanskje, du faar friplads paa gymnasiet ogsaa?» sa Marta baker.

«Jeg har aldrig bedt om friplads, jeg!» ropte Helga og sprang resolut fra de andre opover et smalt smug, som førte ret mot Aasen — en snarvei hun sjelden benyttet, uten hun var forsent ute om morgenen, eller naar Marta var ifølge hjemover, for da var hun gjerne blit saa

fuldproppet av ubehagelige spørsmål og bemerkninger, at hun klarte det ikke lenger.

«Hun er ordentlig viktig, synes dere ikke? Hendes far er da bare en arbeider; men hun gjør akkurat som hun er noget!» sa Marta foragtelig og trak de tykke læber op til en styg gjep.

«Hun er flink,» vovet en lys liten at indvende.

«Ja, — og hun er bestandig pent klædt,» sa en anden.

«Synes dere, hun er pen ogsaa kanskje?» lo Marta haanlig og trak armen ut av venindens.

«Panden er litt for høi, siger mor, ellers vilde hun bli en skjønhet. Hun har nydelige øine og haar.»

Det var en liten blek med smilehuller, som hadde mod til at si det.

«Ja, hver sin smak! — Jeg liker ikke saanne store, stirrende øine. De er akkurat som øinene paa en sint ku, naar nogen siger hende imot. Og de lange flettene henger og dingler fremover brystet bestandig.»

«Uf, ikke la os snakke mer om Helga naa da,» lo Gunvor Ingebretsen, som den hele tid ingenting hadde sagt. — «Jeg synes, Helga er kjæk, jeg. Hun hjelper bestandig i tysken, naar jeg ber hende. Men tænk, hun har ikke en eneste ordentlig veninde. Det har Maren selv sagt til mor, for hun stryker stivetøi for os.»

«Hun kunde holde sig til folkeskole-ungerne, saa fik hun veninder nok,» sa Marta; «men de er vel ikke fine nok for den vigtig-pæra! Helga Rønninga — det passer akkurat!»

Marta hadde faat daarligste karakter i tysk stil den dagen, mens Helga blev rost som en fin nummer én, — og derfor skulde hun hevne sig. —

Men Helga gik med løftet hode bortover aasen og sang: «Pyt sa'n Paal, eg er ikkje bange, kjæften og modet har hjulpet so mange. No tør eg vel kome heimaat a mor!»

Efter det sidste ordet kom der et mykt uttryk i de store, trodsige øine, — og hun gjentok lavt «heimaat a mor.» — «Nei, bare til Maren!» sa hun høit og drog et langt suk.

Saa satte hun paa sprang bortover stien, til hun kom til et litet rødt hus. Der stanset hun og saa sig søkende om.

«Hallo! Gunda!»

Ut fra huset kom en svarthaaret attenaars jente med en liten levende bylt paa armen.

«Gid saa længe siden du var her, Helga!»

«Ja, jeg har ikke tid til at være længe idag heller. Men se her har jeg skrevet en lang liste paa noget nyt. Naa kan du lære at skrive den rigtig først — aldeles utenad, saa skal jeg komme opover en dag og si, hvordan de uttales.»

«Aa gid, saa mye rart!» — Den store mund

smilte, og Gundas smaa, sorte øine fik et hastig glimt av fryd, mens de fór nedover alle de rare engelske ordene, som Helga hadde skrevet op for hende. — «Men dø —» hun grep fat i Helgas arm, — «aassen skriver du «tebel», det har jeg ganske glemt; det er et ord, som jeg ofte for bruk for, vet du, — og det er ekkelt at skrive det gæ'ernt.»

«Table! Har du glemt det da!» — Og Helga fandt raskt frem en blyant og skrev: Table — bord.

«Tænk naa syns jeg, jeg snart kan nok, jeg. Naa kan onkel sende billetten naar'n vil, saa reiser jeg.»

Helga saa paa hende, men saa allikevel langt forbi. Det var Atlanterhavet og det store dampskibet og alle menneskene, som gled forbi hendes indre blik.

«Jeg vilde ikke reise, var jeg dig!»

«Aa jo da. — Hys da, Kal! Naa kommer mamma snart.» — Og hun bysset den vesle bylten, til den holdt op at skrike. — «Barnepike vil jeg ikke bli og ikke kokke heller. Jeg vil være stuepike i et rekti fint hus, det vil jeg, og ha hvit kappe paa og forklæ og laksko. Jøss, jeg glær mig svinagtig!» Og Gunda lo huldsalig og blottet tandgaren, hvor et par av hjørnetænderne manglet.

Helga hadde gjort Gundas bekjendtskap, mens

hun tjente et par aars tid hos Nygaard som stuepike. Amerikafeberen laa hende i blodet. Faren var død over i Amerika, mens hun var liten, og moren hadde knækket sig under slitet for den store barneflok. Siden hadde den ene efter den anden av hendes søskend søkt lykken i Amerika ved hjelp av en onkel, som hadde farm i Minnesota og var en velstaaende mand.

Lær engelsk før du kommer over, da faar du lettere plads, skrev onkelen, og Gunda hadde med begjærighet tat imot Marens tilbud om at Helga nok kunde lære hende et og andet ord av de mest brukelige.

Da tanten, som var gift med en av arbeiderne nede paa dampsgen, blev sengeliggende, fik Gunda sin fjorten dages sommerferie i midten av september for at stelle det lille huset oppe paa Aasen.

Helga hadde følt det som en lettelse, da hun slap de næsten daglige visitter av Nygaards stuepike, og det var uten større begeistring, hun lovte at stikke indom, hvis veien faldt sig saa. For Gundas energi stod langt over hendes sproglige evner.

Naar Helga tænkte paa, at Gunda skulde gaa i butikkene i New York og kjøpe et fint silketørklæde til hende som tak for hjælpen, maatte hun smile. — Men Gunda selv var fornøiet over de fremskridt, hun gjorde, og glemte sjelden at

minde om silketørklædet. At Helga vilde ha et hvitt, syntes hun vidnet om daarlig smak. Hun hadde selv et safrangult og kunde ikke tænke sig en deiligere farve.

«Det kan nok hænde, jeg kjøper et silketørklæde til Maren ogsaa,» sa hun med et stort smil. «For det var Maren, som satte mig paa, at du skulde lære mig. Men Maren skal faa et gult!»

Helga nikket adspredt. Hun trodde litet paa silketørklædeløfterne.

«Nei, jeg maa skynde mig, jeg,» sa hun pludselig. Og avsted bar det langs potetakrene. De laa her oppe side om side utsat for sol og regn og vind og skaffet mat til alle de smaa familier, som bodde nedover skraaningen med en bitte liten haveflek omkring husene. Der var blaasendes og træbart oppe paa Aasen. Den var som en stadig bølgende grøn og gul slette med et og andet litet hus hist og her og et par isdammer ytterst ute mot vest, hvor de fortsatte i to svære isrender, som gik like ned i fjorden ved «Ballastskoffa».

Villaene laa lunest under Aasen i ly for nordenvinden. Haverne klatret opover aassiden, men vovet sig aldrig over aasryggen. Derfor var Aasen nøken og fattigslig at se til, og ingen tænkte paa, at utsigten over fjorden og øene var vakrere heroppe end fra vandbassinnet læn-

gere mot vest. Men der var rik løvskog paa de bratte skrænter, fuldt av liljekonval om vaa-ren og en masse nøtter i hasselkjærrene nele høsten utover. — — —

Da Helga kom hjem, stod Maren og strøk stivetøi i kammerset ved siden av kjøkkenet. Snipper og mansjetter hang runde og stive paa en snor mellom vinduet og døren. — Helga stanset paa dørstokken og stod maalløs og stirret.

Maren var rød og opkavet og skottet bort paa søsteren med et litet forlegent smil.

«Aaffer kommer du saa tidlig?»

«Er alt det der fars?» spurte Helga.

«M—nei, ikke rektig alt.»

Maren knep munden sammen og bøiet sig dypt over et blankt kravebryst, mens jernet fór frem og tilbake med kraftige tak.

«Men hvorfor —».

Helga gik et par skridt frem, til hun stod like foran søsteren.

«Pas dig, jernet er varmt!» sa Maren og gjorde sig sint. Men Helga stod der hun stod.

«Hvorfor stryker du for andre, Maren?»

«Fordi — fordi jeg synes det er kjækt at faa en liten lommeskilling for mig selv en gang iblandt.»

Maren forsøkte at le; men Helga stanset latteren i sin begyndelse.

«Jeg vet, hvorfor du gjør det, jeg, Maren.»

«Jasaa? Ja, du vet naa saa møe rart du atte,» lo hun, men saa ikke paa søsteren, bare strøk ihærdig videre og smaahostet et par ganger.

«Jeg behøver ikke nogen ny kjole! Jeg kan bruke det helarmede forklæde over alle de gamle — — saa kan du slutte med det der —».

«Du snakker, som du har vet te du, Helga. Den dagen, du har gymnastik, maa du da vel endelig ha noget skikkelig paa dig? Naa det begynner at bli kaldt, kan du ikke bruke de tynde blaakjolerne. Du maa ha en ordentlig uldkjole med bluse og skjørt hver for sig, og saa skal du ha en rektig fin bukse — slik som Sossen Nygaard brukte, — av fin cheviot skal det være altsammen!»

«Aa, Maren!» ropte Helga og slog armene omkring hende bakfra, hængte sig paa ryggen og klemte hende ind til sig, saa Maren skrek.

«Er du gæ'ern, jente? Det er sorenskrivernes bryststykke! Trøste mig, om det blir brændt op!»

Men der var ingen fare paa færde. Jernet var allerede sat paa risten, og Maren saa svært tilfreds ut.

Saa sprang Helga paa dør, og Maren stod igjen og smilte med hænderne paa sine varme kinder.

Litt efter ropte Helga ind fra kjøkkenet:

«Skal jeg sætte over til middagen, Maren?»

«Nei, det haster ikke! Potetene er skrælt; de staar inde i bænken. Vi skal bare ha sild og øllebrød; det er fort gjort. — Men hvis du vilde gaa over til Nygaard med stivetøiet — —»

Der gik et kvart minut, før Helga svarte. Maren stod stille med hænderne paa jernet og harket et par ganger.

«M—ja,» kom det langsomt fra kjøkkenet.

«Har du mange lekser kanskje?»

«Ne—i. — Hvor er det henne?»

«Naa skal jeg pakke det ind. Det er ti snipper, fem bryststykker og otte mansjetter. Her er regningen.»

«Behøver jeg ta den med?»

«Jeg maa da ha betaling for arbeidet vel.»

«Ja, men —»

«Hvad er det?»

«Kunde du ikke hente pengene siden da, Maren?»

«Aa skal det være godt for da? Frua beta-ler bestandig, naar hun faar det.»

«Har du strøket før ogsaa?»

Maren lo.

«Ja, det hadde nok ikke set rart ut med klær til dig, hadde ikke jeg hat de stryke-pengene. — Saa, skynd dig naa! Hvis hun har noget mere, kan du ta det med dig. Jeg saa de hadde vask igaar.»

Helga tok pakken og gik ut kjøkkenveien. I bislaget stanset hun og ordnet litt med fletterne. Hun hørte Maren hoste inde i kammeret. Da kom der et beslutsomt uttrykk i hendes øine. Hun lot fletterne være og stod og tænkte en stund.

«Aa, nei tak,» hvisket hun, idet hun gik ned trappen, «det skal det bli slut med!»

— — Inde i disponent Nygaards store, lyse kjøkken duftet det av stekt kjøtt og nykøkt plommesyttetøi, som stod opøst i klare glasskrukker paa kjøkkenbænken under vinduet. Fruen stod selv ved komfyren iført stort, hvitt forklæde og ærmer til over albueene. Kokken gik frem og tilbake mellem spisestuen og kjøkkenet; døren stod halvaapen, saa Helga fik et glimt av det dækkede bord.

Alvorlig og stille stod hun nede ved døren og ventet paa, at fruen skulde finde frem penger.

«Et øieblik, saa skal jeg komme. Du har det vel ikke saa travelt. Jeg har forresten en del nyvasket stivetøi, kanskje du tar det med? Saa kan jeg betale for altsammen neste gang. Vi er midt oppe i middagen nu, som du ser,» sa fruen kort. Hun saa varm og anstrengt ut og kastet knapt et blik paa Helga.

«Jeg — jeg skulde si, at Maren hadde ikke tid til at stryke mer stivetøi. Hun — hun

har saa meget andet at gjøre,» sa Helga og saa fru Nygaard ret ind i ansigtet uten at blunke.

«Jasaa, det var da merkelig. Jeg trodde hun trængte den ekstrafortjenesten! — Hun har jo selv bedt om at faa arbeide her!»

Fruen vendte sig til piken, og de vekslet et litet ironisk smil, som gik igjennem Helga som et knivstik.

«Hun — hun taalør ikke den strykingen heller,» sa Helga og følte, hvordan kindene blusset og øinene gnistret.

«Nei, nei, — det faar hun selv bestemme naturligvis. Der er nok av dem, som stryker. Ja, se her, værsgod! — Nei, jeg skal ikke ha noget igjen, behold de femten ørene du — adjø!»

Helga stod ute paa den singelbestrødde gaardsplads og var forskrækket over, hvad hun hadde gjort. Men der fór en heftig glæde igjennem hende ved bevisstheten om, at det var første og sidste gang hun bar stive-tøi til fru Nygaard.

«Fik du noget?» spurte Maren.

«Ja penger — værsgod!»

«Nei, jeg mener nogen plommer eller epler,» lo Maren; «de sylter jo naa, og det er saan masse frugt iaar, sa fruene.»

«Jeg fik femten øre,» sa Helga, «for hun hadde ikke smaapenger —»

«Og du fik ikke noget nyt tøy med?»

«Nei, jeg sa at du ikke skulde stryke mer! De var saa væmmelige begge to. Hun vilde, at du skulde vente med betalingen til næste gang, og det var akkurat som en naade, at du fik lov at stryke. — Jeg blev saa sint, Maren!»
Og Helga trampet i gulvet.

«Er du rusk, Helga! — Ja, jeg spør, hvad du tænker paa jeg!»

Marens bleke, fregnede ansigt var blit høirødt, og de store lyseblaa øinene uttrykte alvorlig forskrækkelse.

«Da kan jeg ikke stryke for sorenskriveren og de andre heller! Men aa er det du tænker paa, unge!»

Helga sat i bænken med armene overkors og smilte freidig.

«Hvis far visste det —»

«Han vet det!» sa Maren kort.

«Jamen, du taaler det ikke, det vet jeg. Du er begyndt at hoste. Du skal ikke stryke mer, før vil jeg gaa med de gamle kjolerne. Hvis du blev syk, Maren — det var værre det!»

Maren rystet uforstaaende paa hodet.

«Ser jeg slik ut kanske?»

«Nei, men du kan bli det. Det er usundt

at staa og bøie sig saan over den varme dampen, —og du som ofte har ondt i halsen!»

«Jeg skjønner mig ikke paa dig, jeg. Nei-
men om jeg det gjør,» sa Maren opgit, mens
hun pakket færdig resten av stivetøiet.

«Jeg kan heller tjene nogen penger,» sa
Helga om litt.

«Du! — Du har vel nok med at læse, du.
Forresten skjønner jeg ikke, naar du faar
læst leksene dine.»

«Jeg kan slutte paa middelskolen,» sa Helga
langsomt, som om det først nu faldt hende
ind, — «og saa kan jeg bli barnepike. Jeg kan
faa firti kroner maaneden hos doktor Mørch.
Fruen spurte mig igaar, da jeg var ute
og fisket. Hun og doktoren var ute i Nord-
lands-baaten. — Saa meget tjener ikke du med
strykingen!»

Maren slog hænderne sammen og satte sig
ende ned.

«Hvad svarte du, Helga?»

Helga lo.

«Jeg skal ta eksamen til vaaren, sa jeg.
Hvad slags, spurte doktoren. Middelskole-
eksamen, sa jeg. Men da saa de saa rart
paa hverandre, akkurat som jeg hadde gjort
en forbrydelse. Og fruen smilte og spurte,
om jeg kanskje skulde fortsætte at læse. Ja,
jeg tror nok det, sa jeg, — paa trass, skjønner

du, Maren. — Ja, du maa rigtig undskylde, at vi henvendte os til en vordende student, sa hun. Kanske jeg kommer til at studere ogsaa! ropte jeg efter dem; for jeg skjønnte, de gjorde nar av mig. Da hadde de rodd et litet stykke nedover, og de sat og lo begge to. — Du kan kanskje bli lærerinde for barna vore istedet da, sa doktoren; men han var ikke fuldt saa ekkel. — Det kan godt være! ropte jeg, og i det samme halte jeg op den svære hvittingen, og jeg fik nok med at ta livet av den. Men tror du ikke, jeg hørte latteren deres længe efter, at de var rodd bak odden — isj!»

«Du maa sandelig passe munden din litt du, Helga, ellers blir du bare til latter for folk.»

«Jamen, jeg vil bli student, jeg.»

«Du vilde slutte skolen, sa du jo.»

Helga sat et øieblik og stirret frem for sig. Saa brøt hun pludselig sammen, la sig fremover bordet og storhulket.

«Jeg skulde ikke — begyndt paa den — fille — middelskolen! Jeg — jeg skulde bli tjenestepike, jeg; da var klærne gode nok!»

«Nei, sandelig min hat, om du skulde! — Men — men — naa faar jeg sy undertøi for frøken Lorentsen, hun har snakket om det mange ganger; men jeg sa, jeg hadde den strykingen. — Hold naa op med den graa-

tingen da, Helga! Vi skal nok klare det. Se om potetene er kokte, — naa kommer far snart. Ikke la ham se, at du har grint da, Helga. Han sa til mig igaar akkurat de ordene: Jamen ser det ut til, at jenta klarer den skolen likevel. Det hadde jeg ikke trudd. Saa kry som hu er. — Akkurat det sa'n.»

Paa doktorbryggen laa en lang gut paa maven og stirret ned i det grønlig vand. Der var ikke dypere end han kunde se til bunds og iagtta krabberne, som langsomt labbet ivei, og steggen, naar den kom farende som en hel række kometer og lot, som den var ute i vigtig erende. Ingen saa, hvor de kom fra, og ingen visste, hvor de før hen — de var raske i vendingen. — Men der kom deres store kontrast — en diger manet, slimet og ekkel og doven og selvbevisst. Den la efter sig en grønlig taake nede i vandet, og gutten der oppe skjækte til den. — Æsj, du er svinagtig væmmelig! mumlet han og spyttet langt ut mellem fortænderne. Men maneten utførte uforstyrret nogen moderne dansetrin og vrikket sig fremover til den var kommet ind under bryggekannten. — Et par smaa, vevre sypiker hastet avsted og blev borte i den brune, tætte tang indmed bergvæggen; men krabberne kre-

ket sig langsomt avsted og tok verden med knusende ro.

«Naa, gut, — ligger du her?» lød en mandsstemme bak ham. — «Er det slik du lærer lekserne dine?»

«Ja, netop! Vi har om krabberne imorgen, og saa — se her!»

«Udmerket,» lo manden og la sig i samme stilling ved siden av gutten.

Det var to høist ulike hoder, som bøiet sig ned over bryggekanten. Manden hadde mørkebrunt haar med anlæg til krøl. Øinene var spillevende og brune, og ansigtet friskt og veirbidt med mørke barter og skjæg. Ingen, som ikke kjendte de to, vilde falde paa, at det var far og søn, som laa der. Gutten var rødhaaret og fregnet, ikke bare et par omkring næsen, — nei, hele ansigtet var overstrødd med store, lysebrune flekker, som sat tæt i tæt helt opunder haarroten. Øinene var sterkt blaa og hadde et vaakent, freidig uttryk, og munden med de friske tænder lignet morens deri, at den hadde let for at smile.

«Erik er ikke meget smuk, men han er sjelden,» pleide doktorfruen at si, naar talen faldt paa hendes førstefødte. Der fulgte intet suk med; øinene smilte fornøiet og munden lo mot den, som stod færdig for at nyde en jeremiade

i anledning guttens stedmoderlige behandling utvortes.

«Jeg trøster mig med, at blir en ung pike glad i Erik, saa er det for hans gode hjertes skyld og ikke for utseendet,» hadde hun engang svart sin kusine, fru grosserereren fra hovedstaden, som var paa gjennemreise med to nydelige gutter paa Eriks alder. Kusinen hadde smilt medlidende og tænkt sit, men fru Mørch lot sig ikke afficere.

«Det er nu forresten bare de fregnerne, som skjæmmer da,» la hun kjækt til. «Han har pene træk. Paa fotografi er han sandelig saa kjæk saa!» Og hun smilte fornøiet og nikket som for at understreke, hvor enig hun var med sig selv.

«Du er sandelig rar,» sa kusinen forbauset. «Jeg vilde tat mig græsselig nær av det, hvis en av mine gutter hadde faat rødt haar.»

«Pyt! Gutten har et hjerte av guld, derfor maa det skinne litt ualmindelig av ham ogsaa,» lo fru Mørch, — og han skinte virkelig, der han laa i høstsolen. Det røde haar var tykt og krøllet og lyste langt bortover mot de andre utstikker-bryggerne, saa guttene sa: «Se, der borte ligger Erik og lyser som et fyrtaarn!»

Men det var ikke av ondskap, de sa det. Guttene likte Erik. Han var hverken snobbet eller viktig, men var venner med alle

uten persons anseelse. Var han den ene dag paa seiltur med byfogdens Waldemar, kunde han den næste ligge og fiske hvitting sammen med søn av bryggesjauer Ola Dompap, og fornøielsen var likesaa stor den anden dag, eller kanske vel saa det.

«Nei, vi maa op og spise, gut; mor har spurt efter dig,» sa faren pludselig og reiste sig med gutteagtig sprækhet. Han var faldt i tanker og hadde glemt, hvorfor han egentlig var kommet ned paa bryggen. — «Læs nu lekserne litt fort idag, saa skal vi to reise ut-over og forsøke makrellen. Der skal gaa nogen stim langs Furuholmen.»

Erik slog ham venskabelig paa ryggen.

«Du er en knup, far! — Jeg har noksaa meget i tysken; men kanske jeg kan læse litt, mens vi venter paa nap.»

«Nei, tusen tak! Vi kommer vel til at dorge, for der skal være en hval i kjølvandet, og da sætter den ind i store stim, vet du. Du faar ro, mens jeg passer snøret.»

Erik sprænglæste, og om kvelden laa de ute paa fjorden og dorget.

«Der sitter sandelig en jente og haler ind — ser du?» ropte faren; «hun er ikke værst.»

«Ja, det er en i klassen, — Helga Rynning heter hun.»

«Aa naa, hun som egentlig heter Rønning? Ja, jeg kjender den historien.»

«Hun har ret til y'en, har Boye sagt. Ingen faar lov at si Rønning paa skolen,» sa Erik alvorlig.

«Jasaa naa. Ja, ja. — Jo, nu kjender jeg det fjæset igjen. Hun var uten hat sidst jeg saa hende. Mor vilde hat hende til barnepike; men hun var temmelig viktig over, at hun gik paa middelskolen, og svarte noksaa knipsk. Ja, de er ikke anderledes. Naar den slags folk kommer sig litt op, taper de balancen og klarer ikke at staa støtt paa sine to ben.»

«Hvordan da?»

Faren svarte ikke. Han var ifærd med at dra ind den første fangst, og snart sprellet en glinsende makrel over baatripen.

«Nu fik Helga en ogsaa!» ropte Erik. «Skal vi rope bort og gratulere?»

«Aa, neida,» sa doktoren en smule irritabel. «Jeg bryr mig ikke om at konversere denslags folk uten det er paakrævet. — Ja, driv paa du, Erik. — Du kan forresten godt ro litt langsommere.»

Erik rodde, men hadde hele tiden øie med en blaamalt pram med en jente, som sat agterut og drog snøret frem og tilbake. Ret som det var blinket det i vandkanten der borte,

mens det varte en lang stund før doktoren drog sin nummer to ind.

«Sandelig godt for denslags folk at faa noget, som forslaar. De sælger kanske nogen ogsaa. Det skulde være moro at komme hjem med en ordentlig middagsmat til mor, hvad?»

Doktoren lo, men Erik sat fortænkt og smilte ikke. Han husket pludselig paa et par store, brune øine, som lyste trodsige og stolte mot kandidat Rynning, da han spurte hvad faren var.

«Det er ikke værd, du spør, om de vil sælge. De — de er ikke akkurat som andre arbeidere, tror jeg. Ialfald ikke Helga.»

«Vi kan da spørge,» mente doktoren.

Nu lot det til, at de belavet sig paa at ro til lands, og det var ikke rimelig de trængte alle de makrellene selv.

«Hallo, Rynning! Har De flere makreller, end De behøver?»

«Aajo, jeg trur nok det!» ropte Rynning tilbake og rodde henimot doktoren, som hvisket: «Der ser du! Jeg fik nok ret!»

Fire blanke makreller blev kastet ned i doktorens kog, og doktoren stak haanden ned i lommen efter portemonnæen.

«Ja, jeg vet sandelig ikke prisen nu om dagen,» smaalo han og saa spørgende bort til prammen.

«M — nei, det vet ikke jeg heller,» sa Lars

Rynning. «Jeg pleier aldrig sælge av den fisken, jeg trækker. Vi bruker den til huset. — Neitak, jeg skal ingenting ha. Saapas kan vi hjelpe dem, som ikke har fiskeløkka med sig,» lo han lunt og tok til aarene, idet han lettet paa luen.

Men doktoren vilde ikke høre paa det øre.

«Værsaagod!» ropte han og kastet en tokrone — den gik i sjøen paa den anden side av prammen.

Da lo Helga og Erik, men doktoren trak skyggeluen nedover panden og ristet ærgerlig paa hodet, mens han forsøkte med en tvungen latter.

«Naa gik den te dem, som har fortjent den,» sa Lars Rynning. Han sat med pipen i munden og rodde smaat og sikkert med lange aaretak bort fra doktorbaaten.

«De faar ha tusen tak da!» ropte doktoren endelig.

«Aa — aa,» mumlet Helgas far og nikket et par ganger. Der var et lunt smil i øiekroken, og han smaalo længe efter, at de var kommet i hus. — —

«Det var akkurat tilpas,» sa Helga, da de hadde fortalt alt til Maren. «De tror, de kan faa alt for penger, baade mennesker og dyr!»

«Aaja, en kommer langt, naar en har penger; det er 'ke snak om andet, men — —»

«Men —» gjentok Helga og saa spændt paa faren, — «hvad vilde du ha sagt?»

«Aa — aa. Penger er godt at ha da, vet du.»

Lars Rynning hadde tændt snadden og sat i bænken ved vinduet med avisen og ventet paa kveldsmaten. Det duftet allerede av brunt smør ute i kjøkkenet. Makrellen var blit renset i baaten, og det var bare at mele og steke for Maren, da den kom i hus. Helga gik frem og tilbake og satte paa bordet. Det var en dyp rynke mellem øienbrynene, da hun stanset og saa bort paa faren.

«Hvad vilde du ha sagt, spør jeg!»

«Hm.» — Faren smaalo og kikket over avisen bort paa Helgas morske ansigt. Med ett blev han alvorlig og sa: «Jo, det var det, jeg vilde ha sagt, jenta mi: Der fins mange ting, som ikke er at faa kjøpt for penger, og denslags er allikevel mere værd end mange tusener.»

«Men hvad for noget mener du da?»

«Aa, det vet du saa inderlig godt sjøl; du behøver ikke spørge om det,» sa faren kort og løftet avisen saa høit, at han blev skjult for Helgas blik.

«Skynd dig naa!» ropte Maren, «og la far være i fred for præket dit! Jeg synes naa forresten han kunde sagt nei, jeg da. Sandelig

kunde vi trængt allesammen. Vi kunde da ha kokt imorgen og stekt i overmorgen. Men —»

Helga hadde lukket døren til kammerset. Hun begyndte pludselig at le.

«Du og far er akkurat like, dere begynder paa en sætning, og saa stanser dere pludselig. Dere tror vist, jeg er en unge, som ingen ting forstaar!»

«Hvis du forstaar alt, aaffer graver og spør du saan da, da?»

«Det er vel moro at høre hvad dere mener,» sa Helga og rettet sig op med et kast paa nakken. «Men jeg skal si dig noget jeg, Maren. Jeg holdt paa at faa hjertefeil, da doktoren spurte, hvad makrellen kostet. Og da far sa, at han aldrig pleide sælge fisk, da hoppet jeg næsten, der jeg sat i agterskottet.»

«Ja, dere er like saan, dere to,» sa Maren mut. «Fattige som lus er vi, men penger vil dere ikke tjene paa en ærlig maate. Jeg skjønner mig ikke paa saant, jeg. Det faar da være maate paa at være kry ogsaa. — — Ta frem det avlange fatet og løft op kjelen, — naa koker'n. Sandelig var det godt, at jeg hadde nogen kalde poteter fra middagen. Naa skal det smake at faa mat.» — —

Alle tre var sultne, og maten blev spist i dyp taushet. Kniv og gaffel var skiftevis inde i munden, og det brune smør blev omhyggelig

skrapet op og klint av paa brødet. Maren var nøie med, at Helga spiste ordentlig av tallerkenen, og kniven maatte gjøre mange runder, før den var blank nok til at komme i opvaskbaljen.

«Dette var godt,» sa Lars Rynningen med en veltilfreds rap, da han var færdig. — «Hvad heter han, den rødhaarte gutten, han ligner ikke paa faren —»

«Erik,» sa Helga.

«Er'n flink?» spurte Maren.

«Han er svært flink i matematik og tegning og naturfag, men ikke i sprog.»

«Og han som har nogen te at hjelpe sig! Da maa han være ordentlig dum,» sa Maren avgjørende.

«Nei, han er ikke dum, men han interesserer sig ikke for sprog, skjønner du vel!»

«Pøh! Hadde det været en av de simple, saa hadde det hett noget andet. Men de fine vet at faa et navn paa det, saa det tar sig ut!»

«Boye har selv sagt det,» sa Helga og blev rød. «Du mangler ikke sproglige evner; det er bare interessen, det skorter paa, sa han for nogen dage siden.»

Maren smilte spydig.

«Ja, han vil selvfølgelig være venner med doktoren, det lønner sig nok.»

Hun sat og smattet velbehagelig paa en

sukkerbit til den sidste kaffedraapen og saa mæt og fornøiet ut.

«Uf —» var det eneste Helga svarte.

Saa reiste hun sig, takket for maten og begyndte straks at rydde av bordet.

«Det er ikke værd at blande sig op i de skolegreierne. Vi skjønner os ikke paa det likevel,» sa faren lavt og forsigtig.

«Nei, nei. Men den Boye er naa ingen gud heller,» mumlet Maren. «Helga faar da taale —»

I det samme kom Helga ind igjen, og der blev ikke mere snak. Faren tok igjen fat paa avisen og snadden. Helga sat med begge albuer paa voksduken og pugget tyske gloser. Men Maren stod ute i kjøkkenet og snakket høit med sig selv, mens hun vasket koppene.

Helga saa bort paa faren og smilte.

«Hm?» — Han smilte likesom genert paa Marens vegne.

«Naa snakker hun igjen,» hvisket Helga og ventet paa nogen ord fra faren.

«Aaja, hu er saa møe alene, Maren,» sa han bare og saa ned i avisen igjen.

Men Helga glemte gloserne for en stund og sat og spekulerte paa, om hun kom til at ligne Maren, naar hun blev saa gammel. Men det var heldigvis forfærdelig længe til, for Maren var jo over otte og tyve aar.

Det blev en knakende kold vinter det aaret. Fjorden frøs til like over jul. Noget som ikke hadde hændt paa mange aar. Hele byens hovedinteresse dreiet sig hver dag om isen; for det var ikke bare barnene og ungdommen, som vovet sig ut. Byens ærværdige fædre henla sine spaserturer til den blanke, store flate, — de lo og spøkte og agerte unge og syntes de oplevde et merkelig eventyr.

Fra dampskibsbryggen og alle de smaa brygger, hvor prammer og kogger laa fortøiet om sommeren, tok de et par skridt ned og gik paa det tilfrosne vand, som det var den naturligste sak av verden. For alle visste, at isen var sikker. Der var skaaret en bred raak for fartøiene midtveis mellem byen og øene, og hvem som vilde kunde maale tykkelsen med sine egne øine.

De vindstille aftener var byen næsten folketom. Og da det netop passet slik, at maanen kom op, mens isen var paa det blankeste, be-

høydes hverken elektrisk belysning eller anden menneskelig kunst for at faa en førsteklasses skøitebane. Den laa der færdig og flot uten en øres utgift, og saa herlig fri for billettuke, plakater, inspicerende guldsnorede mandfolk og kafeer, hvor pengene forsvandt som dugg for solen.

Kom en av sjøguttene labbende med et trækspil og tok plads paa en kjælke og spilte «Donauwellen» eller «Under de lysegrønne lindetrær», blev der rigtig feststemning tilgavns, og jubelen steg høit tilveirs og langt indover land, mens pol'ti Røseth stod paa baker Olsens brygge og holdt lygten opover hodet. Nu kunde de ialfald se, at han var paa benene endda. Ut paa glatisen vovet han sig ikke. Han hadde engang i sin ungdom brukket laarbenet paa den galei, og siden holdt han sig altid paa det tørre.

«De er splitter gærne, slik som de ler og skraaler!» sa han til konen sin; «men jeg er naa ansat paa landjorden jeg, da.»

Mam Røseth lo ironisk.

«Selv om du tok skyss med parhester for Reinertsens fineste slæde, saa vørte de dig aldrig det bøss, far! Ungdommen maa ha litt moro, og det er ikke længe den varer, det kjen-der jeg i luften. Vi faar snart omslag i veiret,

om et par dage er hele skøitebanen blåast til-sjøs!»

Men fuldt saa fort gik det nu ikke. Kvik-sølvet hadde en morgen krabbet opover mot nul; der var bare fire-fem streker igjen, og skøitebanen begyndte saa smaat at skjælv og slaa sprækker ved land. Men om kvelden lå den sig til ro igjen, og et fint kornet snedrev dækket sprækkene til. Næste morgen var vinduene likesaa iset som før, og sognepresten og sorenskriveren saaes spaserende paa fjorden med luer trukket nedover ørene og spaserstokker med pigger paa i de votteklædte hænder.

Da visste alle, at der foreløbig ingen fare var, og skoleungerne fulgte nogenlunde med i timerne, indtil befrielsens klokke ringte. Tolv grader Celsius viste termometret utenfor lærerværelset paa middelskolen, da klokken var to, og de som ikke hadde termometer hjemme, tok benene paa nakken for at forkynde det glædelige faktum.

Mange ængstelige mødre rystet paa hodet og spurte efter lekserne. Puh! De var ikke saa nøie paa skolen om dagen. Baade bestyreren og lærerne var selv paa isen, — ja, flere av lærerinderne ogsaa. De gav smaa lekser og glemte at gi baade regnestykker og stilopgaver, og de hørte bare de flinkeste, de som ikke be-

høvde læse. Og da hadde jo ikke mor og far mer at si, men maatte finde sig i at staa i vinduet og se paa, at skøiterne blev spændt paa ute paa trappen, — og derfra var det som oftest bare nogen minutter ned til en eller anden bryggekant.

«Vær forsiktig da!» blev der ropt fra mangt et aapent vindu. Men det freidige, sorgløse «Ja da!» som fulgte til svar, bragte ikke mødrene videre trøst. Mer end en gang blev der aandet paa ruten for at faa et litet kikhul ut mot gaten og fjorden, om ikke han eller hun var at se.

For der var et farlig sted, hvor isen ikke var helt sikker; det var litt ovenfor byen, der hvor elven endda var elv og hadde formegen uro i sig til at bli bastet og bundet av kulden.

Det hændte nok, at en og anden vildstyring skulde være kar og vise, at han turde gaa opover elven. Men det blev som oftest med skrytet; for ovenfor odden var der sur vind og folketomt og ingen moro, og skrythalsen snudde gjerne, saasnt han kom til Rynnings hvitmalte hus. Det var ogsaa sat som den lovbe-falte grænse av begge skoler. «Dit og ikke lenger!» het det.

Men Rynning tok sig ofte en tur nedover mot høvleriet og dampsagen, og alltid hadde han en taugende i jakkelommen. Han hadde engang

trukket op begge guttene sine her nede en sommerdag, de hadde vovet sig ut i en fillete pram. Siden hørte han alltid godt efter og brukte sine øine bedre end nogen anden langsmed fjorden.

«Far er rar,» sa Helga en kveld, hun kom ind til Maren; «han staar og roper utøver og spør om der er nogen, bare han hører en lyd eller ser en mørk flek paa isen.»

«Han gjør det samme, som han vilde andre skulde gjøre, om nogen av barna hans holdt paa at drukne. Det er som det skal være det,» sa Maren gammelklok.

«Jamen der drukner jo aldrig nogen!» ropte Helga utaalmodig. «Han kunde vente til der var nogen, som skrek, vel! Naa gaar han der og blir forkjølet, skal du se. Han hoster om natten, har du hørt det, Maren?»

«Nei, jeg sover som en sten, jeg. Du har vel drømt forresten. Far passer sig nok selv, han. Du kan bare sette dig ned og læse du og ikke fly her og gjøre mig nervøs! — Hvorfor gaar ikke du paa isen?»

«Det har du spurt om før;» sa Helga mut. «Jeg har jo ikke andet end de træskøiterne, og de er umulige. Jernet er rustent, og de falder stadig av.»

«Jeg brukte dem jeg; men jeg fik bestandig en gut til at binde dem ordentlig fast, og da klarte de sig bra, syntes jeg.»

«Det kunde ikke falde mig ind at be en gut om hjælp til slikt,» lo Helga. «Forresten saa har jeg ikke tid heller. Jeg blir hørt hver eneste dag naa i det sidste; jeg begriper det ikke.»

«Hvad koster et par nye?»

Maren sat og sydde blaaskjorter. Maskinen gik med en rasende fart; men Helga hadde vænnet sig til duren og kunde nu læse uten at putte fingrene i ørene. Hun sat i en mørkeblaa uldgenser over et blaåt foldeskjørt og hadde et helarmet, blaarutet forklæde utenpaa for at spare paa albuene, mens hun sat og læste. De lysblonde fletterne hang fremover paa brystet, og alle ti fingrer var stukket ind i det tykke haaret. Det var hendes yndlingsstilling, og Maren passet paa som en smed at ikke forklædet manglet, naar læsningen var begyndt.

«Jeg spør, hvad et par saanne patentskøiter koster, hører du, Helga?»

«Uf — det nytter da ikke at spørre om slikt. Jeg vil ikke ha skøiter, har du hørt. Vi kan da ikke ta hele fars dagløn til slikt noget vel?»

Maren smilte bredt.

«Ta det med ro! Jeg tjener jo ogsaa litt. Hvis du vil gaa bort til frøken Lorentsen med de ti skjorterne, som er færdige, kan du kjøpe dig et par skøiter for de pengene, du faar — hvis det er nok da,» føiet hun til med en komisk grimase.

«Hvad skulde du ellers brukt dem til?»

Helgas mørkebrune, store øine saa ret bort i ovnen. Hun følte Marens blik paa sig og blev ærgerlig, fordi hun var blit rød over hendes tilbud. Nu rynket hun øienbrynene og anstrengte sig for at skjule, hvor glad hun var blit.

Pludselig sprat hun op og fik det travelt med at putte ovnen fuld av ved. Hun la sig paa knæ og blaaste ind i glørne, til kindene saa ut som paa en rød basunengel.

Maren smilte og lot maskinen dure. — Endelig stanset hjulet, og hun slet traaden av.

«Tja — a, kanskje jeg hadde kjøpt tøy til et nyt underskjørt; men det kan bli næste gang.»

«Jeg kan godt gaa, men skøiter behøver jeg ikke. Jeg kommer hjem med pengene,» sa Helga fort og gjorde sig erende ut i kjøkkenet.

«Bare gjør som jeg siger, du. Det er ikke godt at vite, aa længe isen ligger. Se, her er et stort papir. Nei, du behøver vist ikke hyssing. Ta den paa kjælken du, saa faar du litt moro hjemover!» — — —

Helga gik raskt bortover gaten. Det knirket under føtterne, og meiene paa kjælken hang næsten fast i den haarde sne. Kanskje hun like-saa godt kunde gaa over isen; det blev en snarvei, og det kunde være moro at se paa nært hold. — Imorgen skulde hun selv være med for alvor paa skikkelige skøiter!

Bare ved tanken fór blodstrømmen med ett varmere gjennom kroppen, og hun følte et deilig velvære fra fot til isse. — Hvis hun da møtte en — en som aldrig hadde set hende før, kunde det da ikke hænde, at han for eksempel tilbød at ta muffen op, om hun mistet den — for hun vilde laane Marens muffe og skindboa. Det saa saa kjækt ut, naar de unge damer kom seilende bortover isen og holdt muffen saan flot ut med den ene haand, mens de gik haand i haand med en herre. Saa stak de muffen pludselig op i ansigtet, naar de lo, eller skulde varme næsetippen, — og inde i muffen hadde de lommetørklædet og noget godt at knaske paa. — Jo muffe maatte hun ha.

Ja, saa kom en ung herre og sa: «Undskyld, er ikke dette Deres muffe, frøken?» — Og saa blev han gaaende ved siden av hende, og han sa frøken om igjen. — Om litt presenterte han sig, og da maatte hun ogsaa si sit navn: Helga Rynning! Vakkert navn du har, sa Boye. Heldigvis var y'en der. Men den unge studenten vilde kanske spørge, om hun var i slegt med kand. mag. Rynning paa middelskolen. Nei! skulde hun svare freidig. Det er en helt anden gren, — kanske vi hører til paa samme stamtræ; men vi sitter ialfald langt fra hinanden. — Aajo, hun visste udmerket godt, hvordan hun skulde konversere!

Saa gik de baklængs og fremlængs, og folk snudde sig efter dem og hvisket: «Se, hvor nydelig de løper!» Men saa maatte hun tilslut si, at det blev sent. — «Jeg maa nok hjem.» Og da vilde han naturligvis følge hende.

Helga stanset og drog pusten dypt. Hun var nu kommet til et sted, hvor der laa en planke ned til isen. Hun puffet kjælken foran og gik selv efter, og snart befandt hun sig nede paa den store hvite flate. Det myldret omkring hende paa alle kanter, men ingen kom bort og snakket. Alle var optat med sine venner og veninder, og Helga blev staaende med kjælketauget i haanden og stirre tilbake paa den gule lysning borte paa odden. Det var saa rart at se huset herfra. Om hun huket sig ned, vilde det bli helt borte. Hvor bitte litet det var!

Naturligvis var det slike smaa hus, som kaldtes hytter. Saa kom hus — og det var slike som Nygaards. Det lyste i alle vinduene, baade nede og i alle soveværelserne ovenpaa. Der var mindst tre soveværelser. Men ingen borge, stod det i sangen.

Aajo. Skibsreder Grøns hus var stort nok til at kaldes en borg, hvis det hadde ligget høit oppe paa Aasen. Men nu laa det ytterst ute paa verftet like ved sjøen og blev likesom borte bak det høie plankegjærde, som skilte gaardspladsen fra Strandgaten. Og naar de svære

skuterne laa veltet ute paa verftet for at bli tjærebredde eller forkobret, var det ingen av de tilreisende, som ante, at bak skuterne og plankegjærdet bodde byens rikeste og rareste mand, skibsreder Charles Grøn.

Folkeskolen saa virkelig ut som en borg; den laa høit oppe paa toppen av Torvbakken og naadde næsten op til kirketaarnet. Naar det lyste i alle vinduene, saa den ut som et slot. Det manglet bare spir og kupler.

Nu slukket Maren kjøkkenlampen, eller hun gik i skjulet efter ved og tok lampen med. Nu var det ingenting at se lenger. Bare en mørk flek, en liten hytte, som ingen la merke til.

Helga drog kjælken efter sig og gik skliende bortefter isen. Den var ikke saa speilblank lenger nu. Det fine snedrys for et par dage siden hadde ætt sig fast og gjort isen gaaendes ogsaa for de mindre støe ben.

Nu kunde hun saavidt skimte det lille, hvite huset ute paa odden. Det lyste i kjøkkenvinduet igjen, og hun indbildte sig, at det var Marens ansigt, hun saa ovenfor de hvite kappegardiner.

«Her bor jeg!» maatte hun si. — Han vilde naturligvis le og tro, at hun spøkte. Hvis han lo, kunde hun jo le med og bare snu og gaa ret over gaten og stanse ved den fine porten ind til Nygaards have.

— — «Nei, jeg maa nok skynde mig ind,» hvisket hun. «Farvel da! Tak for iaften!» — Og saa lukket hun havegrinden op og sprang opover mot huset, som om hun var hjemme der. Naar hun kom ind paa gaardspladsen, kunde hun staa der og vente litt, til han var gaat, og hvis der kom nogen ut, var det ingen sak at finde paa noget. «Jeg skulde spørge, hvor mange Deres klokke er, for vor er stanset.» — Aa pyt, der kom ingen netop da. Og saa gik hun tilbake samme vei og lukket forsigtig haveporten efter sig — og gik hjem. Ja, naturligvis.

«Av vei, jente!»

En horde av skraalende gutter kom farende bak Helga. Hun rak ikke at komme sig fort nok unda, og før hun visste ord av, laa baade kjælken og hun selv overende paa isen.

«Hu dat!» ropte en av de bakerste og stanset. — «Aaffer ser du ikke da?»

«Jeg har ikke øine i nakken desværre,» sa Helga kjækt og vilde reise sig. — «Au, jeg har vist slaat benet.»

Kjælken laa med meiene op, og alle skjorterne fløt utover.

«Kom da, Erik!» ropte de andre langt borte og fór videre.

Men Erik svarte ikke. Han fik kjælken paa ret kjøll og skjøv den bort til Helga.

«Sæt dig vel! — Hvad er det herre for noget da?»

Han pekte paa alle de like skjorterne og kunde ikke skjule et smil, da han fik fat i et ærme og holdt den op i sin fulde længde.

«La den være!» ropte Helga sint. «Kom hit med den! — Jeg skal — — Au, jeg har vist vrikket foten,» jamret hun og satte sig paa kjælken.

Erik la alle skjorterne op i Helgas fang og ristet papiret frit for sne.

«Du kan vist bruke det. Jeg har hyssing. Se her!» Og en stor tafse blev drat op av jakkelommen.

Helga sat med sammenbitte læber og pakket ind.

«Hvor skulde du hen da?» sa Erik. «Har du kjøpt de skjorterne?»

Helga betænkte sig et øieblik. Nu blev der allikevel ingen skøiteløping av. Smerten i foten blev værre og værre, og da hastet det ikke at bringe skjorterne til frøken Lorentsen.

«Jeg — jeg skulde hjem,» stønnet hun, «men vilde bare ta en tur paa isen.»

«Erik!» hujet gutteflokken. De lekte «Banke, banke paa ringen» og løp to og to for at gjøre det rigtig broget. De skarpe, skjærende lyd av skøiterne, som lynsnart for avsted, blandet sig med guttenes frydeskrik, hver gang

nogen kolliderte. Det var ikke enhvers sak at løpe støtt i en slik knap sving.

«Jeg — jeg skal faa en med mig og trække dig hjem.»

«Nei!» ropte Helga og reiste sig paa begge ben. «Jeg vil heller gaa!»

Men hun maatte like efter sætte sig og lægge høire fot op paa kjælken.

Erik stod et øieblik og saa paa hende og derfra bort paa gutteflokken. Luen var puttet i lommen. Det tykke, røde haar lyste i maaneskinnet; men fregnerne var gaat i hi for vinteren. Ansigtet hadde istedet faat en frisk, rød farve og lyste av livslyst og sundhet.

Pludselig kom der et bestemt uttryk i de blaa øine. Han satte luen paa hodet og ropte til de andre:

«Jeg kommer snart igjen! — — Jeg drar dig alene, jeg; det gaar jo let paa isen,» sa han til Helga.

Han ventet ikke paa svar, men tok uten videre tauget og begyndte at trække kjælken.

Helga var blit blussende rød. Hun syntes hun følte, hvor ærgerlig Erik maatte være; men smerterne i foten blev værre og værre, og hun øinet ingen utvei til at komme hjem, hvis han ikke hjalp hende.

«Hadde jeg hat to pigger, kunde jeg klart det selv,» sa hun om litt med tykt mæle.

«Jasaa! — Men naar du skulde op paa land da? Baade med pakken og kjælken og dig selv!»

— — Var han allikevel ikke sint? Helga strakte ører og ventet spændt paa, hvad han næste gang vilde si.

«Kan du staa, mens jeg trækker kjælken op, saa skal jeg hjælpe dig efterpaa.»

Det var ikke gaat ti minutter, siden Helga var her sidst og drømte om sine eventyr, naar skøiterne var der. Hun smilte ved sig selv over den komiske situation, hun istedet var kommet i, og Erik, som netop snudde sig, smilte ogsaa og sa:

«Hvad ler du av?»

«Ingenting. Det er bare saa væmmelig, at — — naa faar du ikke leke med de andre.»

«Hø! Det er jo vor skyld jo!»

«Hadde jeg bare været litt fortere saa,» sa Helga og gjorde en grimase.

Hun gjorde de par skridt paa planken uten at ta imot den haand, som Erik rakte mot hende. Det var væmmelig nok allikevel.

Bare vi nu ikke møter nogen, tænkte Helga, da Erik drog hende bortover gaten. En og anden snudde sig, men ingen sa noget. Paa disse kanter var det faa, som kjendte doktorens ældste søn.

«Er det ikke her du bor?»

Et svakt ja var Helgas svar. Det nyttet ikke at lyve nu. Hun maatte jo hjem.

Erik drog kjælken helt bort til en liten trap med rækverk paa forsiden av huset.

«Kan du gaa ind alene?»

«Ja, men døren er stengt her. Rundt hjørnet er kjøkkentrappen. Der er bare to trin,» sa Helga og reiste sig. «Tak for hjelpen!»

«Aa, det var da ikke noget — — Kanske jeg maa faa litt vand? Jeg er saa svinagtig tørst!»

«Bevare mig vel!» ropte Maren, «kommer du tebars med pakken?» — Saa opdaget hun Erik og blev staaende og gape, mens Helga fortalte om uheldet.

«Kanske det er bedst, at far kommer og ser paa benet,» sa Erik. «Det kan jo være brukket. — Jeg kan godt be —»

«M — neitak, vi har nok doktor Evensen her paa Saga,» sa Maren. «Men det kan vel ikke være nødvendig at ha doktor?»

«Jo, det tror jeg. — Ja, godaften da! Tak for vandet,» sa Erik og bukket dypt for Maren. — — «Ja, det er sandt, — du kommer vel ikke paa skolen imorgen da?»

Han blev sprutrød i det samme; for han kom til at tænke paa, hvor ekkelt det kanskje kunde bli, om han blev nødt til at fortælle om Helgas uheld.

«Ne—i, jeg kan vel ikke det, — — men —»

«Godaften da!» sa Erik igjen og fik det pludselig travelt med at komme avgaarde. — —

«Aa rar han var,» sa Maren. «Saa høflig han var du! — Gid, jeg glemte at si tak for hjælpen. Jamen er jeg dum ogsaa!»

— — Da faren straks efter kom hjem og fik se den hovne ankel, gik han uten videre efter doktoren, trods kraftig protest fra Helga og Maren.

«Han blir bare saa ekkel og grinete. Jeg husker, dengang jeg hadde bronkit. Det er litet at hente doktoren for en almindelig forkjølelse, sa han og var væmmelig hele tiden. Husker du, Helga?»

«Ja, men jeg maa vist gjøre noget allikevel, jeg skal jo paa skolen.»

«Kolde omslag, trur jeg gjør det,» mente Maren.

Men Lars Rynning gik og kom et kvarter efter tilbake med doktor Evensen, læge for arbeiderne ved Strømtangens dampsgag og høvleri.

«Skøiteleven naturligvis, hvad?» Og han saa skarpt undersøkende paa Helga.

«Nei, jeg hadde ikke skøiter paa. Jeg trak en kjælke og blev puffet overende av nogen gutter, som kapløp.»

«Ja, en faar ha øine i nakken, naar en skal gaa paa glatis,» sa doktoren bøs og følte paa

foten. Helga grøsset uvilkaarlig. — «Ja, jeg er kanskje litt kald, jeg.» Han gned henderne mot hinanden og begyndte at massere. — «Naa ja, dette er jo bare en let forstuvning av ankelen. Du faar sitte stille i nogen dage og bruke blyvandsomslag. Og saa kan vel mor massere dig imellem, hvad?» Han saa bort paa Maren, som stod med armene ikors over brystet og saa paa.

«Mor er død, hun,» sa Lars Rynning stille og saa væk. — «Det er den ældste datteren min.»

«Jasaa naa! — Ja, da er det bra, at De har en fuldvoksen datter, som kan klare braserne. De faar massere hende, De da. Ha litt vaselin i haanden og gnid slik, som De ser jeg gjør — nedenfra og opover — saan en ti minutter ad gangen. — Se naa her da, De!» ropte han utaalmodig, for Maren holdt sig paa avstand. — «Ja, du er naturligvis færdig med skolen, du? Saan stor, lang jente.»

«Nei,» sa Helga med et dypt støn.

«Har du tid til at fly paa isen midt paa dagen da? Har du ikke plads om eftermiddagen — eller hvad?»

«Jeg gaar i fjerde klasse paa middelskolen,» sa Helga med en dronningmine og løftet hodet høit. Hun saa doktoren ret ind i ansigtet med de store, brune øine uten at blunke.

Doktoren blev rød, og blikket vek unda.

Maren gik ut i kjøkkenet, og Lars Rynning lukket døren op til stuen, hvor doktorens hat og frak laa.

«Ja, naa har jeg ikke tid til mer,» sa doktoren haardt og reiste sig braat op fra bænken, hvor han hadde sittet. — Idet han gik over dørstokken, snudde han og sa i en spydig tone: «Tør jeg spørge, hvad den damen har tænkt at bli, som det heter nu for tiden?»

«Jo, det skal jeg gjerne fortælle,» sa Helga med høi stemme. — «Jeg skal bli doktor, jeg! Doktor for arbeiderfamilierne, — for alle som er rædde for at sende bud efter sykekassens læge!»

Helga reiste sig med blussende ansigt og lynende øine uten at ænse hverken den nøkne, vonde fot eller faren, som stod blek og forskrækket bak doktoren og holdt frakken færdig.

«Bli heller jordmor du, frøken næsevis! Det trønger arbeiderkonerne mere til,» kom det efter et par sekunders stirren paa den opreiste skikkelse borte ved bænken. Saa tok han hat og frak paa og gik ut gjennom stuen uten at snu sig eller si et ord til farvel.

«Aa tænker du paa!» hvisket Maren. Hun hadde staat i kjøkkenet med døren paa gløtt og hørt og set alt.

«Men aa tænker du paa, jenta mi!» sa faren.

Han stod paa den andre dørstokken og famlet efter ord. — «Du maa 'ke snakke saan til — til —»

«Til saanne fine folk, mener du,» lo Helga nervøst. «Synes du kanske h a n var fin, far? — Aanei! Om jeg blir aldrig saa syk, saa henter vi ikke den manden mer!»

«Nei, vi slipper nok for det, er jeg ræd for. — Han var ordentlig sinna naa,» føiet Rynning til med et litet smil.

Da smilte Maren ogsaa. Men Helga lo lettet, og snart lo de alle tre, saa taarerne trillet paa Lars Rynnings kinder.

«Nei, dette er da altfor gæli au. . Naa faar dere holde op! Jeg gaar paa apoteket efter blyvand, jeg.» — Og Lars Rynning snufset og tørret bort noget vaatt, som var rendt ned i skjegget. — «Men munden din maa du passe bedre paa, Helga,» sa han alvorlig og truet med knytnæven, da han gik.

«Det er viktigere at passe foten naa!» sa Helga og trak strømpen forsiktig paa.

«Det var akkurat tilpas, var det,» sa Maren hviskende, da faren var gaat. «Tænke sig te, han trudde jeg var mora di, og endda vilde han, at du skulde ha plads! Han skjønnte vel ikke, aa gammel du var, før du stod oppe. Men da var 'n ogsaa rar! Du store min!»

Helga svarte ikke paa Marens snak, og

Maren pratet videre og repeterte altsammen fra først til sidst. Helga sat med brændende kinder og stirret fortænkt ned paa foten, mens hun langsomt førte haanden ned og op utenpaa strømpen.

«Du har vel ikke feber, unge?» ropte Maren pludselig, da hun var færdig med at snakke.

«Neida! Jeg er bare saa skrækkelig varm. — Uf, det var vist tilpas for mig ogsaa, Maren,» kom det om en liten stund litt hakket og stammende. «Jeg var saa — saa ekkel indi mig, da jeg gik bortover med de skjorterne. Jeg tænkte saa tøsset!»

«Blaas!. Vi faar da sandelig ha lov til at tænke, hvad vi vil. Det er værre at si noget, Helga!» lo Maren. «Men naa skal du jamen ha et speilegg tilkvelds.»

Mens Maren rumsterte unødigt kraftig ute i kjøkkenet med kaffekjele og stekepande, sat Helga alene i kammerset og svelget tappert de taarer, som forsøkte at trænge sig frem.

Rynning hastet indover mot byen. Da han skulde svinge rundt hjørnet ved jernbanestationen, stanset han og kastet et blik tilbake mot det lille, hvite hus ytterst paa odden, dampsgen og isen og alle husene, som laa der stille og fredelig med sine smaa haver foran langsmed veien.

Da fik han pludselig øie paa en mørk flek

ute paa isen. Den bevæget sig forbi huset og odden og satte kursen sydvestover. Det maatte være et menneske, en som ikke var kjendt med de farlige strømforholde. At rope nyttet ikke.

Lars Rynning betænkte sig ikke mange sekunder, men la paa sprang nedover. Nogen minutter efter stod han ret ind for flekken, som viste sig at være en gut paa skøiter.

«Stans der!» ropte han. «Kom straks iland! Der er sterk strøm!»

Hjertet stod næsten stille de faa øieblikke, han ventet paa om gutten vilde lystre eller ikke. — Saa pustet han lettet. Gutten snudde, men tok en sydøstlig retning.

«Kom iland her, hvor jeg staar!» ropte han og holdt begge hænder som en tut for munden.

Og gutten lystret igjen. — Endelig hadde han fast grund under føtterne. Rynning tørret sveden av panden. Spændingen hadde tat paa, og nu føltes det som en lise at faa skjende paa vovehalsen.

«Du er nok en uvørren kar, du!» sa han morsk. «Vet du ikke, at det gaar strid strøm der ute?»

«Jo, — men jeg tænkte, jeg skulde holde mig indenfor strømmen, til jeg var kommet helt ned til bryggene. Men saa kjendte jeg, at isen begyndte at gyngede, og da forstod jeg,

at jeg var kommet for nær. — Da De ropte, skulde jeg netop til at gaa nedover.»

«Da var du gaat like i vandet da, gut! Det er bare en tynd skorpe der ret utfor holmen.»

«Ja, det var godt De ropte, tusen tak!» sa Erik og rev luen fort av sig.

«Aa, jasaa naa, er det den karen,» sa Rynning med et smil, da han kjendte Erik igjen. «Du skulde vel ta snarveien lissom, du? Den hadde vel blit lang nok den veien, er jeg ræd for.»

«Det var det, skjønner De,» forsøkte Erik at undskylde sig, «at jeg hadde skøiterne med, og saa tænkte jeg, det kunde være moro at gaa ganske alene derute ved Sagen en stund, og saa vovet jeg mig længer og længer nedover og trodde jeg skulde klare —»

«Det som ingen andre har klart?» avbrøt Rynning og pudset næsen sterkt. Med ett gik det op for ham, at var denne gutten blit derute, vilde han og hans hus følt sig delagtig i ulykken. For hadde han ikke drat Helga hjem, var han aldrig kommet paa de kanter. — «Ja, ja. Det var vel saa, at jeg skulde snu mig da. Jeg var paa vei til apoteket efter blyvand, jeg,» fortsatte Rynning.

Erik hadde spændt av sig skøiterne og hængt dem over skuldrene, og de to gik sammen opover mot veien, klatret over planke-

stabler og maatte gaa utenom de hvælvede og tilsnedde prammer og skjegter, som var lagt op paa land for vinteren. Der var ingen optraakket sti hitned, og ret som det var, blev et ben sittende fast i sneen. Rynning hadde været heldigere nedover. Han husket ikke selv, hvilken vei han da var kommet; for benene var gaat fortere end øinene og tankerne klarte at følge med.

Da de kom til en skikkelig vei, tok Rynning til hatten og sa:

«Adjø da! Du faar ikke vaage dig utpaa der mere da. Jeg maa nok rappe mig, jeg.»

«Hør her! Jeg springer fortere! Nu er De blit heftet med det herre. Jeg skal hente blyvandet, jeg.»

«Ja, ja, — kanskje det. Du flyr vel fortere. Men fly naa ikke slik, at du fordærver dig!»

Erik fór som en vind opover, og Rynning gik bortover mot huset sit og ventet der. Det var ikke værd at gaa ind og snakke med barna om det. Det blev bare sladder og skryt, og om et par dage stod det kanskje i avisen saa forvridd, at han ikke kjendte det igjen. Aanei tak. — — —

Da Erik kom tilbake med blyvandet, sa Rynning, at det var bedst ikke at nævne noget om det der til nogen levende sjæl.

«Folk snur om alle ting, og du har naa ikke noget igjen for det,» sa han med et lunt smil,

Erik grep haanden hans med begge sine og rystet den ganske kraftig.

«Tak! Tak! Akkurat det ønsket jeg ogsaa! — Tak!»

Lars Rynning følte sig trykket over saa megen taksigelse, og da Erik endelig tok luen av og gjorde en dyp bøining, snudde han sig fort og skyndte sig ind med flasken.

— — — —

«Det var godt, det gik som det gik,» sa han, mens han stod og saa paa, at Maren la omslag paa ankelen.

«Hvad godt er det, du mener? Er det ikke ilde nok?» Maren var næsten sint. Saa uvetting far kunde snakke somme tider.

«Det kunde da gaat mange ganger værre,» sa faren. «Han — — er det Erik, han heter? Han kunde fundet paa at dra Helga isen helt frem, og da hadde vi ikke set nogen av dem mere.»

«Han er ikke saa dum,» sa Helga. «Og forresten saa har da jeg hørt nok om den strømmen; jeg hadde nok sagt fra.»

«Aa—ja, ja, ja,» gjespet Rynning. Men Helga la merke til, at faren var blit saa inderlig god og blid i øinene paa den turen. Den skjendepreken, hun hadde sittet og ventet paa, kom ikke. Istedet var han spøkefull og pratsom og fik hende til at glemme den væmmelige doktor Evensen,

«Jo da! Jeg er seksten aar med skjønhetspletter og gyldent haar!» lo Erik og saa sig ind i speilet, mens han fór med børsten over haaret. «Se saa, mor, naa er jeg allright.»

Og han bredte armene ut og tok imot morens varme lykønskning i anledning dagen.

«Kjære gutten min! Behold bare dit gode humør og dit varme hjerte uforandret, saa tænker ingen paa fregnerne. De vokser av dig med aarene; far hadde ogsaa fregner som gut.»

Erik holdt moren en armlængde fra sig og smilte.

«Du tror da vel ikke, jeg er saa dum, at jeg bryr mig om de flekkene? — Det hadde været værre, om jeg hadde været halt som Gustav Pettersen, eller — eller pukkelrygget som Karenius Lie, ikke sandt?»

Før moren fik sagt noget, kom tre smaa-piker styrtende ind, — trip, trap, træsko stod de der, den mindste fire-aaringen mørkøiet og

lyshaaret, de andre paa otte og tolv med blaa øine, maken til Eriks, men med gyldenbrunt, krøllet haar.

«En, to, tre, — naa begynder vi!» ropte den største. Og saa lød det i kor:

«Kjære Erik, broder vor,
før du disse pakker faar,
vil vi ønske dig til lykke.
Vi din haand saa sterkt vil trykke!»

«Kom da!» ropte den største og gjorde et voldsomt angrep paa Eriks hænder efterfulgt av de to andre.

«Saa, saa, — det er nok,» lo moren. «Kom nu med resten!»

Med de seks hænder anbragt, hvor det faldt sig opover Eriks armer, fortsatte de leende:

«Vi dig ber: Husk altid paa,
du har trende søstre smaa.
De dig elsker, store bror.
Og nu roper vi i kor:
Længe leve Erik!»

Et øredøvende hyl fulgte, og Erik satte sig ned paa huk med hænderne for ørene. Søstrene fik ham snart helt overende paa ryggen og tok plads skrævs over den liggende skikkelse.

«Nei, dette er altfor voldsomt, smaapiker! Farer dere slik frem, lever han ikke længe,»

sa moren. «Op med dere allesammen, saa gaar vi ned og aapner pakkerne.»

Den mindste blev placert paa Eriks skuldre med et ben paa hver side. De andre hængte sig fast i lommerne, og saaledes marsjerte de nedenunder, hvor frokostbordet ventet, festlig dækket med ren duk, blomster og flag.

Doktoren var kaldt ut i sykebesøk, derfor var han ikke med i jubelen; men den stod høit allikevel og steg for hver pakke, som blev aapnet.

Fødselsdagsbarnet selv sat rolig og smilende og lot de ivrige søstre klippe av alle hyssinger efter tur. Men papiret skulde han selv ta bort, ellers hadde han jo ikke fødselsdag.

— — Siden ottende mars faldt paa en onsdag, og eksamen stod for døren, var det sedvanlige fødselsdagsselskap utsat til lørdagen efter. Da kunde de til gjengjæld holde længere paa utover kvelden, og doktorens hadde ikke ansvar for søvnige ansigter og ulærte lekser den næste dag.

Erik hadde faat lov til at invitere otte gutter og otte piker. Før hadde han altid bare hat gutter; men nu syntes forældrene, det var passende at invitere begge kjønn, saa kunde de faa vise, hvad de hadde lært paa danseskolen vinteren før, og desuten blev det at betragte som et avskedslag fra skolen, og

da var det jo naturlig ogsaa at vise de kvindelige kamerater en opmerksomhet.

«Kan jeg be akkurat, hvem jeg vil? Alt-saa de, jeg liker bedst?»

«Jamen — ja, du forstaar vel, at de maa passe sammen,» sa moren.

«Vi er jo sammen paa skolen,» sa Erik, «saa kan vi vel like godt være sammen her hjemme.»

«Ja, be netop hvem du vil du, Erik,» faldt nu faren ind og gjorde en grimase bak avisen til sin kone. «Vi behøver ikke vite navnene paa nogen av dem, før du presenterer dem for os.»

«Det skal bli ordentlig moro!» ropte Erik. «Da skal vi faa det svin —» et blik paa moren stanset ham — «knakende kjækt.»

Idag skulde gjæstene inviteres — mundtlig. Alle visste, at det var Eriks fødselsdag, og en og anden var skuffet over, at indbydelsen var uteblit.

Erik hadde aftenen før sittet længe 'oppe og studert listen over de indbudne; strøket et navn og føiet et andet til, tænkt længe frem og tilbake, før han endelig var blit enig med sig selv. Det var meget vanskeligere, end han først hadde tænkt, og flere ganger var han paa nippet til at overlate indbydelsen til moren. For det var det, at han likte igrunnen

saa altfor mange og syntes, det var kjedelig at foretrække de seksten blandt fem og tredive.

Endelig efter mange og lange studeringer og overstrykninger laa listen færdig. Øverst stod pikene, saa kom en tyk strek som skille, og efterpaa de otte guttenavne. Efter disse hadde han som reserve skrevet op fire andre gutter, ifald det skulde vise sig, at nogen av de første otte ikke danset; for det var noksaa vigtig, siden der var bestilt dansemusik. Det faldt ikke Erik ind at tvile paa pikerne. Han hadde da tidt og ofte faat det banket ind i hodet av danselæreren, at guttene var nogen store klodsmajorer, mens «damerne» hadde danse-trinene medfødt i benene.

Guttene klarte han letvint paa den maa-ten, at han saan en passant lot falde den bemerkning: Du danser da litegran du, Petter, gjør du ikke? Neida, du behøver ikke være flink, bare du kan vals og rheinländer og litt av polonaisen. Og det sidste svarte de alle otte et langtrukket ja til. De kunde ialfald holde en jente i haanden og marsjere litt frem og tilbake efter musikken. Puh, ja det er ikke andet, bare se hvordan de andre gjør, saa klarer du det nok. — Og alle pikerne kan naturligvis, føiet Erik trøstefuldt til. — Ja, da saa, sa baade Peter Hansen og Jørgen Olsen og Edvard Langberg, dattersøn av Stina

paa brygga, som hadde kaffe og logi for reisende. Da gjaldt det jo bare at faa tak i en flink jente.

Da sidste frikvarter kom, var det en jente igjen at invitere. Men Erik hadde hat saa vanskelig for at faa snakke med hende uten at nogen uvedkommende stod klods indpaa. Og var hun et øieblik alene, saa hun jo aldrig dit bort, hvor han var, men lot som hun ikke saa ham. Men nu var han nødt til at gaa like bort der hun stod sammen med et par andre piker. Marta Bakke og Gunvor Ingebretsen smilte og rødmet, da han nærmet sig. De ventet begge paa indbydelse. Erik hadde jo været paa barnebal hos dem i vinter.

«Jeg skulde nok snakke med dig jeg, Helga,» sa Erik og bukket slik han hadde lært paa danseskolen, naar han skulde engagere.

«Du verden!» lo Marta og tok Gunvor i armen. «Kom la os gaa!»

Men hun skulde gjerne git en krone for at vite, hvad det snakket kom til at dreie sig om.

Helga stod stiv og strunk og ventet paa en hilsen fra doktorfruen, om hun vilde ta pladsen som barnefrøken for den mindste, naar hun blev færdig med skolen. Doktoren og fruen skulde til utlandet i sommer, og de hadde avertert efter barnefrøken til de to mindste, hadde Helga set i avisen.

«Vil du komme til — os lørdag klokken seks? Da skal jeg ha selskap istedetfor idag nemlig, — det er — fødselsdagen min.»

Erik pleiet være veltalende; men Helgas stive væsen og kritiske blik bandt tungen, saa han stod og stammet.

Da var det som det stive ved et trylleslag forsvandt og en usynlig fe hadde strøket henover det alvorlige ansigt med en kjærlig haand. Øinene blev milde, munden smilte, og en fin, lyserød farve skyllet langsomt over ansigt og hals.

«Jeg?»

«Ja, naturligvis. Det er ikke din søster, jeg mener,» lo Erik.

«Men — men er du sikker paa, det er mig?» sa Helga forvirret. Hun tvilte ikke et øieblik paa, at Erik selv mente hende, men om han husket feil — om det kanskje var Helga Bertelsen?

«Den lille vigtig-tuppa i første? — Nei, jeg kan be, hvem jeg vil, jeg, — og da tar jeg dem jeg liker, skjønner du,» sa Erik og saa bent paa Helga med sine freidige, blaa øine. «Det blir da vist noksaa moro; vi skal ha ordentlig musik, for vi skal faa lov at danse.»

Helga nikket og saa væk fra de spørgende øine.

«Aaja, — ja, tusen tak da!» sa hun fort, og væk var hun, før han fik snudd sig.

Der gik hun sandelig like i armene paa Marta og Gunvor; men han forstod, at de ingenting fik ut av hende. Hun gik rank og rolig forbi dem og ind i klasseværelset. Nu hadde hun faat igjen den stramme minen og de rare øinene som likesom saa forbi alle de hun snakket med.

«Du Erik! Hvad var det? Skal hun være barnepike?» hvisket Marta, da de hadde omringet ham.

«Nys—gjerrig—pæra!» ropte Erik saa bredt og uforskammet, som han bare vovet det, og med et ironisk smil, som det ikke var alle givet at tyde.

Men Marta tok det for en morsom spøk og fortsatte at grave og fritte.

Da trampet Erik i bakken og stak begge hænderne dypt ned i bukselommerne. — Pludselig kom han paa noget.

«Jeg spurte, om hun vilde føre op med mig i polonaisen,» hvisket han og strakte hals bort imot Martas øre.

«Ja, naturligvis,» lo de begge, — «at vi ikke tænkte paa det da.»

«M—ja—a, det var merkelig det da di!» sa Erik i samme høie, lattermilde tone, snudde sig raskt helt om og gik fra dem.

«Gid! Han er en ordentlig skøier,» lo Marta. Hun var skuffet over, at han ikke hadde invitert hende, men følte sig beæret ved, at klas-sens ældste gut gav sig av med at holde leven med dem. Han pleiet ellers aldrig snakke med pikerne uten det gjaldt lekser.

«Tænk, de skjømmer i grunden litet, de fregnerne, du!»

«Ikke naar han snakker nei; for han har saa nydelige tænder og saanne kvikke øine. Jeg undres, hvad han skal bli, jeg?»

«Ingeniør, — det har fru Mørch selv sagt til mor. Han lager saa meget rart i ved-skjulet. I haven graver han grøfter, bygger broer og faar vandet til at danne fosser — akkurat som i virkeligheten, og —»

Marta avbrøt. Det interesserte hende mer at snakke om Helga og fordype sig i den mulighet, at hun for eksempel ved en misfor-staaelse blev med i Eriks selskap paa lørdag. De hadde moro av at tillægge hende alle mulige klodsetheter, og tilslut sendte de hende hjem fra selskapet med en stor, rød lap fæstet paa ryggen av kaapen. Paa den stod skrevet med store bokstaver: «Returneres til Damp-sagen. Feil adresse.»

— — — —

Da skolen sluttet, var Helga den første, som pilte ut gjennom porten. Hun tok den aller

snarest vei, som fandtes, — en brat sti over Aasen, sølet og ekkel i vaarbløten, men dobbelt saa rask som den der førte forbi Gundas hus.

Marta og Gunvor hadde glædet sig til at pine ut av hende, hvad Erik egentlig vilde. De hadde lagt en snedig plan, efter hvilken det skulde bli en let sak at faa vite hemmeligheten. — Helga skulde inviteres ind paa Bakkes konditori og faa lov at spise sig mæt paa kaker og brus, og saa skulde de være rigtig straalende søte mot hende og litt efter litt faa munden hendes paa glid. Marta svarte for kakerne og Gunvor for brusen; de hadde rikelig med lommepenger begge to — og kanske de fik det gratis hos jomfruen, naar de gjorde sig rigtig blide.

Stor var skuffelsen, da Helga intetsteds var at se. Deres eneste trøst var, at der kom en dag i morgen ogsaa.

Imens sprang Helga bortover Aasen, saa sølen skvat til alle sider, og kom ind i kjøkkenet til Maren som en stormvind, slængte skolevæsken fra sig og begyndte pludselig at le. Maren stod bøiet over en potetgryte, hun stak netop gaffelen nedi for at kjende, om de var kokte, da Helgas latter fik hende til at snu sig forbauset om.

«Aa er det?»

«Aa, jeg ler!» ropte Helga og lo endda mere.

«Ja, det ser jeg vel,» sa Maren mut. «Er det av mig kanske?» — Hun tok sig op til haaret, for hun visste, at Helga fandt frisuren rar, naar haaret delte sig paa det værste. Men naa var det bare en eneste skil paa siden, det saa hun med et halvt øie i det lille speilet paa væggen.

«Jeg ler — jeg ler av mig selv!» ropte Helga, og litt efter litt døde latteren hen i nogen uartikulerte «Aa» og «Gid».

Maren stod og smilte bredt og forventningsfuld. Det var ikke dagligdags at se Helga i slikt humør, og hun glædet sig til at høre noget nyt.

«Ja, naa skal du høre, Maren! Nei, gid! Jeg er vist ikke rigtig klok, jeg!» — Og Helga saa ut, som hun vilde ta fat paa latteren igjen.

«Nei, vær naa rolig da og snak!» sa Maren i saa bestemt tone, at Helga med ett blev herre over sig selv.

«Jeg har sagt ja tak til en indbydelse — til lørdag hos — doktor Mørch — stort selskap med dans og musik. Det er Eriks fødselsdag idag; men han har selskap lørdag istedetfor!»

Hun saa spændt paa Maren.

«Ja, er det noget rart da? Kan'ke du bli bedt likesaa vel som andre da?»

Marens øine stirret store og blide. Hun børstet nogen fliser av forklædet og trak bluse-

ærmene ordentlig ind. Hun pleide gjerne rulle dem opover mot albuen, naar hun gik og stelte i kjøkkenet.

«Er du gal, du da!» hvisket Helga og blev rød. «Nei, jeg kan naturligvis ikke gaa. Jeg har jo ingen kjole heller! Alle er lysklædt i saant selskap, skjønner du.»

Maren knep læberne sammen og saa mysende gjennem vinduet ut paa fjorden.

«Du sa ja tak, sa du?»

«Ja, jeg tænkte ikke, skjønner du. Jeg syntes bare, det var saa skrækkelig moro; for Marta Bakke og Gunvor Ingebretsen stod et stykke fra og var sprækkefærdige av nysgjerrighet, fordi — fordi Erik kom bort og snakket til mig. Og saa gjorde jeg som om — ja, jeg sa jatak, jeg. — Men lørdag kan jeg jo si, at jeg ikke kommer.»

«Nei!» sa Maren saa hvast, at Helga hoppet paa stolen. «Du gaar! — Jeg skal sy kjoie til dig, jeg, — og det en som fin er! — Vil du vaske op efter midda'n, saa gaar jeg ut og kjøper tøjiet, og færdig skal den være til lørdag, ellers kan du kalde mig en krak! Det skulde bare mangle — hø!»

«Men penger da, Maren!»

«Jeg har gjemt bort dem, jeg har faat for skjortene de to sidste gangene. — Vi har spart svært paa støvlene ved at bruke galo-

ger; mine trænger ikke halvsaaling paa aldrig saa længe.»

«Men — det er ikke bare kjole, Maren. Jeg maa ha nye sko og strømper og flettebaand ogsaa,» sa Helga med et dypt suk.

«Ja, ja, — vi faar se da.» Maren regnte efter, hvor meget der kunde være i æsken i kommodeskuffen, og begyndte selv at tvile paa, om det strak til. — «Du har lyst til at gaa?»

Helgas kinder blusset.

«M — jo, mest for at erte Marta og Gunvor! Og saa — jo, jeg har forførdelig god lyst til at se, hvordan — saanne har det i selskap.»

Det blev to travle dage for Maren. Lars Rynning ristet paa hodet, naar han saa Helga staa foran konsolspeilet i stuen og prøve den lyserøde voile, som Marens flinke hænder draperte om hende.

«Det er for fint,» gjentok han gang paa gang. Men øinene blinket fornøiet, hver gang han betragtet den straalende skikkelse.

«Aa, saa nydelig, Maren!» hvisket Helga og blev ikke træt av at se sig selv i den nye utgave.

«Ja, det maa være enten-eller det,» sa Maren, hun laa paa knæ paa filleryen og brettet op folden nedentil.

«Det skulde været silke, vet du,» smilte hun

og kikket bort paa faren, som sat i en sort stoppet sofa og røkte langpipe.

«Hø, hø!» lo han bare.

Og Maren fortsatte:

«Og silkestrømper og en nydelig skindkaape og egen bil!»

«Og vifte og lange hansker,» føiet Helga til, da Marens fantasi stoppet op.

Lars Rynning sukket eftertrykkelig og mumlet: «Aa ja— ja, ja.»

Men Maren moret sig og tok fat paany:

«Og saa burde du ha kammerpike med dig, vet du; saa kunde hun ordne med haaret og trække av dig støvlene og ta lakskoene paa, saa du slap at skidne dig!»

Helga lo:

«Ja, jeg tror, du maa bli med jeg, Maren!»

«Aanei, jeg er nok ikke fin nok til det, jeg, — og saa maa de være pene slike kammerpiker. — Nei, staa naa ganske rolig, eller saa stikker jeg. Er den ikke litt sidere bak, tru? Se du ogsaa da, far!»

Lars Rynning smaalo og gik ind i kammeret for at se til ovnen.

«Ikke bli for længe i stua da, Maren, — det er ikke saa varmt der!»

«Aa, jeg er skrækkelig varm, jeg,» forsikret Helga. Kindene glødte og øinene funklet.

Maren saa heller ikke ut til at fryse. Hun

følte et stort ansvar hvilende paa sig. Kjolen var jo kjøpt paa forskud paa syløn hos frøken Lorentsen i Storgaten for de skjorter hun for fremtiden skulde sy til forretningen. Pengene i æsken strak ikke længer end til strømper og laksko, en stor flot sløife paa haaret og et færdigsydd, hvitt underskjørt med liv. — For det skal være enten-eller, var Marens stadige forsvarstale til sig selv, naar den økonomiske, sparsommelige husholderske kom med indvendinger.

Baade Helga og faren trodde, at alt var betalt. Men Marens sprængrøde roser skyldtes for en stor del bevisstheten om, at hun nu var i gjæld til frøken Lorentsen lang tid fremover.

*

Den store dag var kommet. Klokken manglet nogen minutter paa seks, og fru Mørch gik litt nervøs omkring og saa efter, om alt var i orden.

«Det er jo bare barn, men allikevel,» sa hun til sin mand. «De er temmelig kritiske saanne halvvoxsne pikebarn. — — Du Erik! Hvem skal du føre op med? Det bør du ha bestemt, før de kommer.»

Eriks øine blinket lystig.

«Jeg synes, det er min pligt at ta datter av den mand, som har reddet mit liv.»

«Reddet?» ropte begge forældrene samtidig.

«Ja, jeg har aldrig fortalt det. Men engang i vinter var jeg nær ved at drukne. Jeg hadde gaat for nær strømmen og kjendte, at isen var tynd. Da ropte en mand fra land til mig og sa, hvilken vei jeg skulde gaa. Hadde ikke han været der, var jeg sikkert gaat den stik mot-satte vei — og da! Ja, da hadde jeg antagelig blit der,» sa Erik.

«Men hvorfor har du ikke fortalt dette før, saa vi kunde takke manden!» ropte faren.

«For det første vilde ikke den manden, at jeg skulde nævne det, og dernæst tænkte jeg, mor vilde blit ræd, og at jeg ikke fik gaa paa isen mere. Forresten laa den bare nogen dage efter.»

«Du skal ikke skjule noget for os, gutten min,» sa moren og saa bebreidende bort paa ham.

«Jeg syntes, det var litt flaut ogsaa, skjønner du, mor. Det var jo dumt av mig.»

«Hvilken mand var det, Erik?»

«Aa, det vil jeg ikke si endda. Nu kan dere vente og se. Jeg har bestemt mig til at føre op med datteren!»

Forældrene kunde intet indvende.

«Er hun pen da?» spurte moren med et litet smil.

«Jeg vet sandelig ikke, jeg,» lo Erik freidig.

«Hun er ordentlig flink paa skolen i hvert fald, og hun ligner ikke de andre pikerne i klassen. Hun er ikke det spor jaalete altsaa.»

Moren smilte tryk og rolig. Han saa fuldstændig uberørt ut, og da kunde det næsten være det samme, hvem det var.

Det ringte. De var nok præcise de unge gjester. — Eriks tre søstre tok imot ute i entréen og anviste plads for tøiet, og Erik stod indenfor døren og presenterte sine gjester for forældrene.

De tre første var gutter:

«Ola Andreas Dopp, nummer én i alslags hop. Petter Lind flyr som en vind.

Nikken Lie, basen paa ski,»

deklamerte Erik og gav hver av dem et let slag paa skuldrene, eftersom de trinet frem og gav haanden til vertskapet.

Fru Mørch noterte med rædsel, at Petter Lind hadde hofsorg paa alle ti negler, og brøt sin hjerne med at finde ut, hvor hun sidst hadde hat den fornøielse at møte Nikken Lie. Begge var fremmede for dem; men ikke desto mindre trykket doktoren og frue hjertelig de fremrakte hænder, og guttene følte sig straks vel tilmote trods de uvante omgivelser.

«Du far! Ikke spør hvem de er sønner av og saant noget,» hadde Erik bedt paa forhaand, og doktoren, som hadde en viss svakhets for og

en ganske god øvelse i at eksaminere, husket løftet og respekterte det, selv om der brændte mange spørsmål paa læberne.

Moren spurte, om Erik hadde tænkt at presentere alle pr. rim. — Nei, det var bare faldt ham ind i øieblikket, han vilde ingenting love senere.

Men da Allida Gilje og Augusta Lange kom smilende og neiende, kunde ikke Erik dy sig og begyndte igjen: «Allida Gilje er rank som en lilje. Augusta Lange er aldrig bange.»

Det saa virkelig ut, som det passet, mente doktoren. Men sæt nu at Erik hadde sagt: «Augusta Lange er listig som en slange. Hvad saa?»

«Da hadde jeg simpelthen git ham en ørefik,» lo den lille, rødmussede krøltop og satte næsen i sky.

Nu gik døren igjen op, og Helga kom ind. Høi og rank med straalende, brune øine, men litt blek og med usikker mine stod hun et øieblik og saa sig om.

«Dette er Helga Rynning, datter av min redningsmand,» sa Erik og bukket for den forbausede unge pike.

«Det ser ikke ut som Helga forstaar, hvad du mener,» sa doktorfruen. Helga hadde faat en friskere farve i kindene nu, og hun kunde ikke

la være at betragte den unge pike om og om igjen.

«Nei,» sa Helga sagte.

«Har aldrig din far fortalt, at han forhindret Erik i at drukne paa isen i vinter?» — Helga rystet paa hodet. — «Ja, det faar du selv fortælle da, Erik,» sa faren. Og Erik fortalte.

Men nu kom resten av gjestene ind alle paa en gang, og Erik maatte nøie sig med at nævne dem en for en.

Fru Mørch kunde ikke faa øinene fra Helga. Hun hadde aldrig trodd, at et menneske kunde bli saa forvandlet. De lyse fletter var løst op, og haaret hang i tykke krøller nedover ryggen ombundet med en sløife i nakken. Den lyserøde voilekjole var av samme fine farve, som den kindene nu hadde faat. En bred, gulhvit blonde laa let rynket om halsutringningen og de korte ærmer, og kjolen var holdt sammen om livet med et bredt, lyserødt silkebaand, som endte i en lang sløife bak.

Tip, top, tænkte fru doktor og sukket let. Hadde hun endda fundet noget at kritisere hos sin «barnepike»; men alt var i orden, helt fra lakskoene og op til haarsløifen. Selv hænderne var pene og hvite og bragte ingen til at tænke paa grovt arbeide eller arbeiderbolig. — Merkelig ogsaa, hvor god raad slike folk hadde. Det var allikevel sandt, som doktor Evensen

saa tidt forsikret: De staar sig sandelig bedre end mange av os, for de har ikke nogen av de tusen utgifter, som følger med at indta en høi stilling.

Slikt hadde de altsaa raad til. Du verden! En slik kjole vilde koste mindst fem og tyve kroner bare i syløn. — Igrunden var det rigtig at la hende forstaa, at hun klædte sig over sin stand, og la hende tilgagns faa føle, at hun ikke passet paa bal hos byens distriktslæge. Men — nei, for Eriks skyld og for farens skyld. Naaja, Erik hadde gjort en myg til en elefant. Naturligvis, han vilde klart sig uten Rynnings hjælp dengang i vinter.

«Jeg synes nok, du heller skulde føre op med Augusta,» hvisket hun til Erik, da de hadde spist. «Det passer bedre, skjønner du vel?»

Erik rystet bestemt paa hodet.

«Jeg har alt sagt det til Helga!»

«Men kan hun danse da?»

«Det kan hun vel! Alle piker kan vel danse?»

Fru Mørch maatte finde sig i, at en arbeiderdatter, som hun hadde utset til barnepike, gik haand i haand med hendes eneste søn. —

Det var tydelig, at meget var fremmed for hende baade i polonaisen og francaisen. Men hun brukte øinene godt, og Erik hjalp hende

baade med ord og miner, naar han skjønnte, at hun famlet.

Klok var hun, det kunde ikke negtes, og freidig — for at bruke et mildt uttrykk.

«Nydelig pike allikevel,» hvisket doktoren, da han saa sin kone følge hende med øinene.

«Aaja, men stiv, synes du ikke? Svært uelastisk og høitidelig. — Væsenet har da meget at si.»

«Hun virker ikke netop saa stilig Augusta Lange. Se, hvor hun braaker og ter sig over al maate freidig. Sandelig, skulde en ikke heller tro, at den Helga var prestedatteren og Augusta fra det lille huset ute paa odden.»

«Aanei, du ! Man ser straks, at der mangler kultur over hendes manerer.»

«Si ikke det. Jeg vil heller kalde det selv-kritik. Hun er dæmpet og behersket og stadig paa vakt for ikke at gjøre en bommert, — og det er da al ære værd.»

«Uf, hvor vrang du er! Du skjønner godt, hvad jeg mener. — — Nei, se der har vi gudfar! — De kommer sent, doktor Evensen!»

«Jeg har staat længe her i døren bak egtefællernes ryg og iagttat den nydelige ungdom. Sandelig, har ikke min gudsøn god smag da! Hvem er det han har vis à vis nu?»

Doktor Mørch traadte sin kone let paa foten og sa:

«Det er en liten frøken Rynning, brordatter av kandidaten paa middelskolen.»

«Virkelig! — Nydelig pike, dere! Se paa den velformede munden og den bestemte haken! Slik reisning med nakken, og den klare panden. De øinene er brillante altsaa, og huden er som et rosenblad. Pas paa, at ikke Erik taper sit hjerte der!»

«Han er blottet for erotik, heldigvis,» sa moren ivrig. «Han tænker ikke paa andet end at bli færdig med skolen og begynde at arbeide med broer og kanaler.»

«Ja, jeg er kry av min gudsøn,» sa doktor Evensen smilende. — —

Der blev en pause i musikken, og Erik kom bort og hilste paa sin gudfar.

«Du maa sandelig presentere mig for din dame», lo Evensen.

«Aa! Du kjender da vel hende,» sa Erik og skyndte sig bort. Han hadde en ubevisst rædsel for sin gudfars ironi, naar den først vaaknet, og han trodde han bare vilde gjøre med hans valg av dame.

Derfor holdt han øie med ham og saa, hvordan han en stund efter smilende bukket for Helga og engagerte hende til en vals. Han hørte ikke, hvad hun svarte, — saa bare at hun pludselig blev stram i ansigtet og saa saa gnistrende sint ut i øinene.

Da satte doktor Evensen lorgnetten paa næsen og fikserte hende skarpt. Saa kom det spottende uttrykket i ansigtet, som Erik kjendte saa godt. Han gik fra hende med et spydig smil.

«Hvorfor vilde du ikke danse med Evensen?» sa Erik, da han senere gik forbi hende under desserten. Helga sat alene under en stor viftepalme og hadde ikke mer igjen paa asjetten.

«Jeg sa, at jeg turde ikke danse, for jeg var ræd, jeg skulde vrikke foten,» sa Helga.

«Ja, og saa?»

«Da skal jeg straks kurere den,» sa han.

«Ja, og saa?»

Helga sat fremdeles like alvorlig.

«Jeg sa, at jeg ønsket ikke at bli behandlet av ham en gang til. Da stirret han paa mig, som jeg var et rart dyr, og blev vist sint, — og saa gik han.»

«Var han — var han kjedelig den gangen kanskje?»

«Ja!» ropte Helga skarpt og saa sig forskrækket om. Men passieren gik hørøstet og livlig, og dessertskeene klirret mot asjettene. Ingen hadde lagt merke til hendes utbrud.

«Forsyn dig da! Du maa ta et glas vin og saa,» sa Erik og gik videre.

Men Helga reiste sig stille og gled ubemer-

ket ut i entreen. Det hadde været skrækkelig morsomt hele tiden helt til nu. Men herefter vilde det bare bli ubehageligheter, det følte hun instinktivt. Derfor var det bedst at gaa nu. — Kom ikke forsent, sa far. Nu var klokken ti, og det var passe at komme hjem.

Da hun hadde faat hat og kaape paa, banket hun sagte paa kjøkkendøren og ventet at træffe en av pikerne, men stod istedetfor ansigt til ansigt med doktorfruen.

«Tusen tak for mig! Jeg maa nok gaa, — jeg har faat slik hodepine,» sa Helga og neiet.

«Det var da sørgelig. — Ja, naar du ikke er frisk, er det kanskje bedst,» sa fru Mørch med et elskelig smil. — «Har du moret dig da?»

«Ja tak,» sa Helga. — «Vær saa snild at hilse — doktoren og Erik.»

Fru doktor blev staaende paa samme plet i entreen længe efter, at entredøren var smekket igjen. — Merkelig ogsaa, mumlet hun; hadde jeg ikke visst det, vilde jeg aldrig faldt paa, at hun ikke hørte til vor kreds.

— — — —

«Kjendte du ikke nogen daarlig lugt av hende, da dere danset sammen?» spurte fru Mørch Erik, da gjestene var gaat, og hun fortalte doktor Evensen, sin mand og Erik om grunden til Helgas pludselige forsvinden.

«Nei. — Men Bitten Paus, hun lugtet fælt. — Hvad er din yndlingsparfyme, spurte hun mig. Nyslaat hø sværmer jeg for! — Er det den du har naa? sa jeg. — Ja, er den ikke nydelig? spurte hun. Aa, jeg vet ikke, sa jeg. Jeg foretrækker virkelig høilugt, som den er ute paa jorderne om sommeren; den er da meget friskere. — Men det blev hun vist fornærmet for, tænk!»

«Ja, du maa belægge dine ord bedre, gutten min,» sa faren.

«Hvad slags parfyme brukte frøken Rynning da?» sa doktor Evensen. Han sat med en rødvinstoddy og ventet paa, at Mørchs kabal skulde gaa op.

«Aa, hun bruker vist ikke saant skidt!»

«Hm, hm, hm. Jeg antar det er transspirations-parfyme, som brukes av denslags folk,» lo Evensen, saa maven ristet. «Rensligheten staar sørgelig lavt blandt slike, desværre,» føiet han til, da han ikke fik de andre med paa latteren.

«Det er naa væsentlig boligforholdenes skyld da,» sa Mørch.

«Langtfra! De har vandskrækken medfødt, far! Jeg kjender dem, jeg. Ellers var der vel ikke slik stank i husene.»

«Hos Rynning er det ikke stank!» sa Erik og saa paa gudfaren med rynkede øienbryn.

«Har du været der?»

«Ja! Jeg maatte trække Helga hjem paa kjælken, den gangen hun vrikket foten. Vi puffet til hende, vi gutter nemlig. Vi kom løpende i en lang række, og saa faldt hun, og de andre fór videre.»

Doktor Mørch saa op fra kortene.

«Stadig nyheter at høre,» sa han og saa opmerksomt paa Erik.

«Og saa blev du med ind?»

«Jeg var tørst og fik vand i kjøkkenet. Likesaa pent kjøkken som vort, mor, — nydelige, stripete tepper paa gulvet, og komfyren var speilblank, kaffekjelen ogsaa.»

«Var du længe der inde, Erik?»

«Neida, mor. Jeg fik bare et glas vand, jeg, og saa gik jeg straks; men jeg fik da et indtryk. Der er ikke skiddent, gudfar!»

«Bevares, ikke se saa sint ut da, gut! Du gnistrer formelig! — Vel, vel, — det glæder mig i høi grad, at du forsvarer de smaa i samfundet. Det er bare ret og rigtig det, gutten min!»

«Helga hadde kjøpt ti skjorter til sin far den kvelden, saa de bytter nok ofte undertøi!» vedblev Erik, opirret av gudfarens ironiske smil.

«Ti skjorter!» ropte fru Mørch. «Det er sandelig flere, end far har det.»

«Blaaskjorter da vel?» sa Evensen.

«Ja, stripe, — rigtig pene var de. Jeg hjalp hende med at pakke ind, for hun mistet dem paa isen, da hun faldt.»

«Ja, ja, — det hænger jo sammen med, hvad vi vet fra før. Klærne er nummer en for slike folk. Derfor kan man saa let ta feil i farten ogsaa — som nu i kveld. Helga var jo i grunden den eleganteste av alle smaapi-kene,» sa fru Mørch.

«Er ikke silke finere da?» sa Erik. «De fleste hadde jo silkekjoler, armbaand i massevis og kjeder og dobber og slikt; men Helga hadde ingen smykker hun.»

«Nei, du har ret i det, men —»

«Men mor mener altsaa, at hun allikevel tok sig bedst ut, og bedre kompliment kan ikke du ønske, gutten min,» lo faren. — «Ja, nu er vi forhaabentlig færdig med kapitlet Rynning og har avbetalt vor gjæld for bestandig. — Hun vil bli en ganske fiks butikfrøken. Ja, det skal forresten ikke undre mig, om hun klatrer op paa en kontorkrak, hun ser ut til at ha ben i næsen!»

«Absolut!» faldt Evensen sterkt ind. Han sat makelig tilbakelænet i en god stol og røkte, mens han indimellem nippet til rødvinsglasset. — «Min private mening om jenta er nu den, at hun er temmelig skidtviktig og stor-snutet!»

«Nei, vet De hvad, Evensen!» lo fru Mørch.
«Nu smører De vel tykt paa.»

«Naaja, læg merke til hende fremover, saa skal dere faa se! Det er psykologisk rigtig nemlig. Kundskap uten kultur gir ikke balance. Kundskapen opblæser, heter det jo. — Nuvel! Saa svulmer den kundskapsrike op, og naar der saa mangler den ballast, som heter dannelse, da har vi straks denne ufordragelige type, som blir mer og mer almindelig nu for tiden, takket være alle fripladsene og stipendiene for de saakaldte ubemidlede. Jo, vi seiler ind i et deilig demokratisk uføre!»

Doktor Mørch smilte. Han var blit saa vant til sin kollegas mer eller mindre harmløse utfald mot arbeiderne, siden han blev doktor for sykekassen; men saa hidsig og gnistrende som i kveld var det sjelden at høre ham.

Erik stod borte ved vinduet og saa ut paa de drivende skyer, som stadig væk skygget for maanen. Det hadde aldrig hændt før, at han var blit for alvor sint paa sin gudfar. De hadde ofte hat en liten disput; men den hadde aldrig før iaften efterlatt et rift i hans sjæl. Han følte en svidende fornemmelse, som han ikke kunde forklare sig, og hadde vanskelig for at holde sig rolig.

Da herrerne begyndte at diskutere politik, listet Erik sig stille ovenpaa uten at si godnat.

Moren var gaat før, og ingen ropte efter ham. De trodde vel han kom tilbake. Men Erik stanset paa det øverste trin og løftet de knyttede hænder mot den usynlige fiende, som hadde flenget ham i sjælen. — Han bøiet sig fremover og pustet tungt.

«Løgn! Løgn!» hvisket han hæst. Saa slappedes hele den spændte skikkelse, og han satte sig paa trappetrinet.

Da aapnet moren døren. Hun stod i hvit frisertrøie med utslaat haar og saa forskrækket paa gutten.

«Er du syk, Erik? Du er ganske blek!»
«Neida, jeg er søvnig vel,» lo han. «Klokken er jo over ett. Godnat da, mor! Tak for idag. Ordentlig hyggelig!»

Han kysset hende raskt paa kindet. Men hun tok hans hode mellom begge sine hænder og saa ham ind i øinene.

«Nei, det feiler dig vist ingenting,» sa hun lettet og la haanden paa panden hans.

Erik smilte.

«Pøh! Det er godt, det er søndag imorgen. Jeg faar vel frokost paa sengen? Men ikke senere end ni. — Nikken og jeg skal plukke gaasunger og bjerkekvister til moren hans.»

«Men i alverden!»

«Hun driver det frem paa ovnen, skjønner du, og sælger det til blomsterforretningene.»

Et lys blev tændt for fru Mørch. Nu husket hun, hvor hun havde set Nikken Lie henne. Det var han, som kom kjøkkenveien og solgte bjerkeløv om vaaren, længe før det var begyndt at sprætte i haven.

Med et litet suk lukket hun døren og fortsatte børstningen av haaret. Foran speilet blev sukkene dypere, og tilsidst smaapratet hun med sig selv:

«Han maa helt bort! Gymnasiet maa han gaa i Kristiania. Bor han hjemme de tre aarene, faar vi opleve værre ting end i aften!»

«Det er svært saan omsorg alle har for Helga,» sa Maren. Hun stod i den vesle haven bak huset og vasket blaatoei. Kjoleærmerne var opbrettet til ovenfor albuen, og armene hvilte ikke et øieblik, mens hun snakket med faren, som stod utenfor havegjærdet med kaffespannet i haanden færdig til at gaa paa Sagen efter middagsøkten.

«Har nogen været her idag igjen da?»

«Ja, jeg vilde ikke nævne det, saa Helga hørte noget. Hu blir jo saa fort lei sig, naar det er noget slikt». — Maren strøk sæpeskummet nedover armene og tørket sig paa forklædet, før hun gik bort til havegrinden. — «To stykker,» hvisket hun og skottet bort til kjøkkenvinduet, da Helga stod i kjøkkenet og vasket op.

«Først fru Nygard da, ser du, — blid og slisket naturligvis. — «Det var rigtig fornøftig, at vi ikke ventet med konfirmationen til høsten, for naa var det møe lettere for Helga at

faa en ordentlig plads, naar hun var konfir-
mert,» sa hun.

«Ja, — jeg maa gaa naa, jeg,» sa faren. Han visste, Maren tok det omstændelig, og vilde nødig komme efter det var blaast borte paa Saga.

«Hu vilde ha Helga te Kristiania te Sossen som barnepike! Ja, hvad syns du? Femten aar! — Jeg sa bent frem, at hu var altfor ung, jeg.»

Rynning ristet paa hodet.

«Aa, langtfra! Hu ska'ke te Kristiania, aldrig i verden! — Hvem flere var det da?»

«Jo, hør naa her. — «Helga er paa en maate en dannet pike — paa en maate!» sa hun, «og det er netop en slik Sossen ønsker sig, en fra et ordentlig hjem og med et pent væsen.» — Hu passer slet ikke for barn, sa jeg. Hu er altfor alvorlig, og hu har bare lyst til at læse, sa jeg. Hu skal nok fortsætte paa gymnasiet, sa jeg, og bli student! — Ja, paa trass sa jeg det, tænk. Jeg skjønner ikke aa det gik av mig, jeg.»

Rynning begyndte at gaa. Han rugget paa hodet og slog i luften med haanden, mens et litet smil for over ansigtet.

«Ja, adjø da!»

Men Maren lukket op haveporten og gik efter.

«Og saa var han derre tysklæreren her. Tænk, han heter ogsaa Rynning. Har du hørt saa snodig? At ikke Helga har fortalt det da! — Han spurte, om hu brydde sig om en plads i en avis, saa skulde han anbefale hende. En redaktør hadde spurt, om han visste om en som kunde begynde naa straks, fra den første juli. — Hu skulde begynde med førti kroner maaneden og være fra klokken ni til syv med en time middag. — Jeg sier nok tak, sa jeg; men naa trenger Helga at faa litt ferie, sa jeg. Hu har sandelig stridd nok med den eksamen, sa jeg. Ellers tusen tak.»

«Vi faar snakke om det siden,» sa Lars Rynning eftertænksomt. «Det var kanskje ikke værst; men det kunde ikke bli før august.»

«Det maatte være naa straks, sa'n, — og derfor sa jeg bestemt nei jeg, for —».

«Ja, ja, ja!»

Rynning var alt paa farten, og Maren gik tilbake til baljen og skrubbet videre paa vaskebrettet, saa sæpevandet sprutet til alle kanter.

Aanei, hu skal ikke slite sig ut heller, mumlet Maren. Guttane skriver, at de tjener saa mange daler i Amerika, at det er rent rart, og saa skulde den vesle søsteren deres fly med regninger og sope skitten ut av trykkeriet hos den ekle Tønnesen. Nei, ikke saalænge jeg kan arbe. Maren gned blaatøiet, saa det skrek i

vaskebrettet, og fortsatte sin enetale. — Jeg har naa skrevet, jeg da, og naa har vi vel svaret snart, og da tænker jeg det skal bli moro, jeg!

Maren begyndte pludselig at le. Hun saa for sig Helgas og farens ansigter, naar pengebrevet kom, og utmalte, hvor moro det vilde bli pludselig at være hovedpersonen i komedien.

«Hvad ler du av?» ropte Helga og aapnet vinduet. Allerforrest kom to hænder, en dyp tallerken, et stort haandklæde og efterpaa et leende ansigt.

«Ingenting», lo Maren.

«Gid saa varmt! At du kan staa midt i solsteken da, Maren! Du blir solbrændt i nakken.»

Maren blaaste.

«Skynd dig nu og kom ut og skyl for mig. Det skal være tørt idag. Imorgen skal vi stryke, og søndag skal vi ha kjolerne paa os.»

«Du Maren! Hvis — hvis det blir rigtig nydelig veir — kunde jeg ikke ha den lyserøde da?»

Maren satte begge hænder i hofstilling og bare saa forskrækket paa søsteren, som om hun ikke riktig forstod, hvad hun mente.

«Jamen, naar skal jeg bruke den da? Jeg vokser bare fra den, og jeg blir ikke buden i flere saanne selskaper.»

«Bare den ikke var saa nydelig, Helga. Gid,

jeg vet ikke om det gaar an, jeg. — Hvad tænker du fru Nygaard vil si? Og alle som er paa Saga! — Kjærringene kommer te at glo øinene ut alle som én! Og saa blir det te det, at vi vil være noget. Nei, du kan 'ke gaa bar med den kjolen. Det er'ke raad det, Helga.»

«Jeg behøver ikke gaa indover mot byen. Jeg kan gaa op i skogen, rundt vanddammene og nedover Aasen og ta snarveien hjem. Da møter jeg næsten ingen, Maren, og saa kan vi vel ta en rotur om eftermiddagen?»

«Men aa moro har du da? Det er vel for at vise os litt, at vi pynter os vel?»

«Jeg tar den jeg, Maren!» ropte Helga pludselig bestemt. «Jeg blaaser i allesammen! Den er betalt. Hvis nogen kommer med finter, skal jeg spørge, om jeg skylder dem noget, jeg. — Og jeg vil ha baade strømperne og lakskoene og sløifen — jeg gaar barhodet! — Aa! Jeg skal danse og synge omkap med fuglene deroppe og indbilde mig, at jeg er en — en — en prinsesse! Og saa — —».

«Og saa kommer den fine kammerjomfruen din og sier fra kongen, at du skal skynde dig hjem til slottet og spise middag. Og saa faar du se, at slottet er blit til en liten hytte!» lo Maren og begyndte at gni paanyt. «Aanei! Hold dig paa jorda du, jenta mi! Ja, rap dig naa og ikke lig der og hæng! Du maa nok snart tænke

paa at tjene noget naa, Helga! Det blir andre boller end at pynte sig det.»

Marens hænder var i like travel virksomhet som munden; men hun saa ikke bort paa det smilende ansigt i vinduet. Da Helga ingenting svarte, saa hun endelig op. Smilet var forsvundet, og det var en alvorlig, tankefuld ungepike, som stod indenfor gardinet og tørret kopper.

«Jeg kan jo bli barnepike hos Mørch,» sa Helga omsider.

«Det er forsent naa det. Hu har hat to siden pinse, og den tredje kom i forrige uke. Hu er svært nøie, hører jeg. Hu maa jo være det ogsaa, naar de skal reise bort og overlate barna te fremmede. Saa det er ikke no rart.»

«Fru Nygaard spurte mig igaar, om jeg vilde reise til datteren i Kristiania og være der. Hør hvad hun sa da, Maren! Barnefrøken for de to største smaapikerne, sa hun, spasere med dem i parken og leke med dem inde og gjennemgaa lekserne. — Jeg har lyst til at reise til Kristiania, jeg,» sa Helga rolig. Hun hadde slaat begge vinduer paa vid væg og behøvde ikke snakke høit for at Maren skulde høre.

«Det hadde ikke været nødvendig at ta midelskolen for at faa en slik plads,» sa Maren foragtelig. «Aanei, Sossen kan faa sig en fra

folkeskolen, som ikke kan hverken tysk eller engelsk; men du skal ialfald ikke derind.»

«Jeg undres rigtig paa, hvad jeg skal bli for noget, jeg,» sa Helga og smilte usikkert.

Maren vridde op tøiet med en voldsom kraft og glemte, at det skulde skylles i sjøen efterpaa, før det skulde op til tørk. Men hun maatte ha noget at la ærgrelsen gaa utover, og nu var det fru Nygaard og Sossen, som blev straffet for sine meningsløse fordringer.

«Jeg kan faa plads i Bakkes bakeri ogsaa. Fru Bakke ropte paa mig igaar, da jeg gik over torvet.»

«Ropte! — Stod hun i butikken og ropte?»

«Nei, hun kom ut paa trappen. Jeg var gaat forbi, og saa snudde jeg naturligvis.»

«Saa alle mennesker paa torvet hørte det? Gid saa simpelt et menneske!» ropte Maren.

«Neida, ingen anden end butikjomfruen hørte det; men døren stod jo oppe til butikken. — Tilla Jensen skal gifte sig i sommer, og den nye skulde begynde fjorten dage før Tilla sluttet for at lære av hende.»

«Lære hvad for noget?»

«At lægge sammen hvor meget to brød og en vørterkake og en lof koster, og skrive i en bok alle dem som borger.»

«Jo, du trængte vel at lære av Tilla, du. Jeg gik i samme klasse som henner, jeg. Hu

var græsselig dum paa skolen. Salvesen sa engang, at han fik graat haar av sorg over Tillas umulige skjønskrift. Og hu kunde aldrig holde greie paa aarstallene i historien. Jeg husker saa tydelig, som det var idag, at hu sa, at Olav den hellige døde i 1830. Ja, hu var ordentlig dum.»

«Jeg skulde faa femti kroner maaneden,» sa Helga og ventet paa, at nu vilde Maren bli imponert.

Men Maren stanset ikke et sekund i arbeidet. Hun vridde op tøiet, før hun rettet ryggen og begyndte at snakke igjen.

«Femti kroner for at staa der i den brøddampen og bli saa blek og elendig som Tilla! Aa nei tak!»

Helga smilte inde i kjøkkenet. Hun var færdig med opvasken og tørret av kjøkkenbænken, vridde kluten op og gik ut i haven med den for at henge den til tørk paa gjærdet.

«Hvad slags plads synes du, jeg burde ta da, Maren?»

«Jeg tænker du allerførst faar gaa ned paa brygga og skylle blaatøiet, saa kan vi siden snakke om pladsen. Det er noget, som heter ferie, og den trenger du jamen, saa fin eksamen som du har faat. — He, he! Det er 'ke rart, om alle vil ha dig. De har nok læst i

åvisen, at du fik næstbedst hovedkarakter. Det er bare rart, at ikke flêrê har spurt.»

«Jo, en til. Frøken Bye paa glasmagasinet spurte, om jeg vilde begynde der fra første august. Tyve kroner maaneden og kosten, og saa skulde jeg indimellem faa lære litt matstel gratis og stelle i haven om aftenen. Det er saa sundt, sa hun.»

Da lo Maren himmelhøit og slog sig paa knærne.

«Den gamle rævetaska! Enepike og butikdame og visergut og lukekjærring! Den var ikke daarlig! — Skulde du ikke hugge ved ogsaa?»

«Hun koker bare paa Primus, sa hun; det var saa letvint.»

«Det blir storartet matstel, det. Aanei, hi! og si at saapas matstel kan du lære hjemme. Hvad svarte du da?»

«Jeg har sagt til alle, at jeg skal spørge hjemme. — Ja, det er sandt, — jeg kan vist faa plads paa kafeen paa bryggen ogsaa.»

«Paa den fine kafeen? Der hvor alle sjøguttene sitter og røker og spiller kort og har med sig fyld, og det som værre er! — Jo, den pladsen burde du absolut bestemme dig for,» sa Maren haanlig.

«Jeg sa straks nei, jeg. Jeg skal vist læse videre, sa jeg — for moro skyld. «Aa, skal det

være godt for da,» sa Stina; «du er da bare datter til en almindelig arbeidsmand. Jeg kjendte mor din ogsaa, jeg. Hu var fra landet hu ogsaa.»

«Hvad sa du da?» sa Maren stille og fjern i stemmen.

Helga stod og pillet paa forklædet og saa ned.

«Adjø! sa jeg bare. Jeg maatte skynde mig væk, ellers — ja, jeg hadde lyst til at gi hende en ordentlig ørefik, saa sint blev jeg. — Vent naa litt da! ropte hun; men jeg bare sprang jeg, helt til jeg var kommet bort i gaten. — Uf!»

«Det var naa allikevel ikke noget at bli sint for akkurat,» sa Maren om litt. «Hu mente det jo bra — — paa en maate.»

«Paa hvilken maate?»

«M—ja, hu tænkte vel, du trængte at tjene noget du som andre —»

«Det var ikke det, jeg blev sint for.»

«Nei, nei; men du er naa datter av en almindelig arbeidsmand, Helga. Det er ikke at komme forbi, det!»

Da slap Helga forklædesnippen og saa Maren ret ind i ansigtet med et par øine, som flammet.

«Far er slet ikke nogen almindelig arbeidsmand, han! Ingen av de andre er som far, skal jeg si dig. Far er altfor god til at være

der borte sammen med de — de smaalige, misundelige, indskrænkede menneskene. Far er — han er — han er stor, far. Ingen i hele byen er større end han!»

Saa slog hun forklædet op for ansigtet og begyndte at storhulke.

Marens ansigt var blit et eneste stort og bredt smil, og selv om hun skyndsomt maatte pudse næsen og tørre øinene, kunde hun ikke la være at smile, da hun la armen om Helgas skulder.

«Gaa ind med dig, rare ungen, der du er. Jeg skal skylle alene, jeg.»

Helga styrtet ind og la sig næsegrus paa den haarde træbænken i kammerset.

«Mor! mor!» jamret hun sagte. «Aa mor, mor, hvor er du?» — — —

— — — Da Maren kom op fra sjøen og hadde hængt tøiet til tørk i haven, fandt hun Helga liggende i dyp søvn paa bænken med ansigtet gjemt nedi armen. Maren stod med armene i kors og saa paa hende.

«Stakkars unge, hu tar sig naa saa nær av ingenting. Hu faar nok lære at taale litt mere, hvis hu vil være i denne verden.»

Maren la et sjal over hende og tændte under kjelen i kjøkkenet. Nu skulde de ha sig en rigtig god kaffetaar begge to. Hu vilde overraske Helga og bære bordet ut i haven, og saa

vilde hu stikke bort i melkebutikken og faa nogen wienerbrød til kaffen. Det skulde saa litet til for at faa Helga god igjen. Hu var vel endda træt efter den fæle eksamen. Det var derfor hu hadde saa let for at graate.

Byens tre vandbassin laa i terrasser oppe i skogen ovenfor byen. Der førte to veier dit op. Den ene var brat og ulændt, bare en bred gangsti, som gik i siksak opefter fjeldet, til den naadde helt op til Knatten, det høieste punkt, hvorfra der var en vakker utsigt over fjorden. Til venstre skraadde fjeldet raskt ned mot vandet, men ikke brattere end at et par smaagaarder hadde faat plads indunder skraaningene.

Løvskogen stod tæt og frodig, saa langt øiet kunde naa, med en mørk gran eller furu indimellem, og ute paa de solfylde, aapne knauser stod liljekonvallene deilig fristende om forsommeren og lokket og drog paa dem, som ikke var ræd for at strække sig utover en avgrund efter blommernes blomme, mens den anden haand hadde et tvilsomt fæste i en spæd bjerke- eller aspekvist.

Som oftest var lykken bedre end vettet.

Men det hadde nok hændt, at konvallen blev kjøpt med blodige saar og skrammer.

Den egentlige spaservei op til vanddammene gik bred og makelig paa den andre siden av Aasen, forbi toldboden, badehusene og ishusene. Efter at ha passert et par store, solide bondegaarder utenfor bygrænsen svandt den ind til en almindelig skogsti, som slynget sig pent og jevnt opover mot høiden, — en behagelig og meget yndet spaservei om søndagen efter kirketid for byens mer tilaarskomne damer og herrer. Var ikke laarmusklene altfor stive og utrænede, la de gjerne hjemturen over Knatten for at nyde utsigten. Det gik jo an at hvile paa nedveien, hvis musklene forlangte det.

Rundt Dammene, som de i dagligtale kaldtes, gik brede gangstier, og flere primitive bænker var sat op paa de skyggefulde steder. Bjerk og asp, heg og rogn og hasselkjær speilte sig i de sorte, stille vandflater.

Naar solen skinte, fuglene sang, og himmelen var blaa, var skogen omkring Dammene den herligste flek en kunde ønske sig. Langs de mange stier paa kryds og tvers yret det av sommerens blomster, og hverken gjærder eller vaktmænd negtet de spaserende at forsyne sig efter behag.

Det var hit op Helga hadde tænkt sig i den

lyserøde voile. Og da søndag morgen kom, og kirkeklokkerne kimte, stod hun færdig paa kjøkkentrappen med et par bøker under armen.

«Jamen er den pen!» smilte Maren. «Men det lover du, at du sætter dig bare paa under-skjørtet. For grønske paa lyserødt, — nei, det klarer jeg ikke at faa væk.»

«Du kunde godt gaa med,» sa Helga forsigtig. Hun syntes, hun maatte si det, endda hun glædet sig ustyrtelig til at være alene med sig selv deroppe.

«Nei, jeg vil heller gaa en tur med dig til byen efter middag,» sa Maren. «Jo! Jeg vil det. Saa stikker vi indom frøken Lorentsen, hu kommer til at bli saa kry atte. — Forresten syns jeg, du heller kunde bli med far i kirken.»

Rynning rystet bestemt paa hodet.

«Ikke som du naa ser ut. Du fik nok ta paa dig noget andet da, slikt passer ikke i Guds hus,» sa han saa høitidelig, at Helga brast i latter.

«Brudepikerne da? Og bruden? Er ikke de fine i kirken?»

«Aa, det er vel anden forskjel det,» mente Rynning. Men han vilde føle sig brydd, om Helga gik slik i kirken en almindelig søndag.

Helga neiet gratiøst og slog ut med armene:

«Farvel! Jeg skal ta mig en tur op i natu-rens tempel jeg, far. Deroppe kan ingen bli for fin! — Farvel!» Og hun sendte en slængkys efter faren og en efter søsteren, slik hun hadde set damerne gjøre det paa kinomato-grafen.

Men Rynning ristet igjen paa hodet, stak salmeboken i jakkelommen og gik sin vei uten at se sig tilbake.

«Far er rar somme tider,» sa Helga. «Han bryr sig altfor meget om, hvad folk mener. Det er feigt, synes jeg.»

«Aa, vi er nødt til at tænke paa, hvad folk sier, vi — —»

Et blik fra Helga stanset hende pludselig.

«Naa holdt du paa at si vi almindelige arbeidsfolk, ikke sandt?»

Maren blev rød.

«Bevare mig vel, vi er det jo!»

«Men derfor kan vi vel være mennesker vi ogsaa? Er kanske ikke far likesaa nødvendig derborte som Nygaard? — Aa! Bare vent! — Ja, adjø da!»

Maren stod og spekulerte paa, hvad hun skulde vente paa. Hun blev staaende og nyde synet av den lyserøde skikkelse, helt til den forsvandt bakom Sagen. Hun blev gaaende og smaasnakke med sig selv i kjøkkenet og kunde staa lange stunder ad gangen og stirre ut over

vandet. Men det var ikke gutungerne i prammen, eller de hvite seilbaater med slappe seil, som hadde fanget interessen.

Neimen, om jeg skjønner, aassen det herre skal ende, sukket hun. Kommer der ikke penger fra Amerika, faar det bli en plads likevel. Ellers blir det saa møe sladder atte.

Helga hadde sin spesielle yndlingsplads oppe i skogen. En dag hadde hun faat en bordende av faren, en hammer og nogen tretoms spiker og hadde laget sig en benk mellom to træstubber foran en stor, skyggefuld bjerk, som vokste like under fjeldvæggen ret overfor den øverste dam.

Her oppe hadde hun pugget gloser og banket aastallene fast. Her hadde ingen forstyrret hende med snak, naar hun repeterte de vanskeligste matematikopgaver. Her hadde hun sunget og trallet og aldrig været ræd for at høre: «Hys, ikke skraal saa; de hører dig over hos Nygaard!»

Helga elsket den pletten. Hun sat i skjul for de spaserende, om der var nogen nede paa veien, men hadde selv en gløtt gjennom rogn- og hasseltrærne, som dækket skrænten.

Idag slap hun at ha leksebøkerne med. Det var den første søndag, hun kunde fryde sig over sommeren, uten at den rædselen for eksamen kom kryptende og satte stopper for

al fornøielse. Og allikevel savnet hun den pirrende følelse, som tanken paa eksamen hadde git hende.

Nu føltet det, som om hun stod overfor et stort, gapende, mørkt hul, hvor ingen lysning trængte ind. At se ind i fremtiden var det samme som at lukke øinene og famlende føle sig frem inde i den mørke hule. Butikjomfru eller barnefrøken — skulde det bli avslutningen paa disse fire aars slit!

Nei! ropte Helga, et langt klingende nei, som gav ekko i fjeldet paa den andre siden. — Jeg vil ut! — Jeg vil ut! ropte hun. — Vil ut! klang det tilbake.

Der kom nogen spaserende langs den midterste dam, og Helga sprang raskt opover til sin bænk for ikke at bli set. Hun hadde spaseret omkring i skogen i sine egne tanker i over en time uten at møte et eneste menneske og hadde glemt, at skogen ikke tilhørte hende alene.

«Jeg syntes tydelig jeg saa nogen ogsaa,» sa en stemme nede paa veien, da Helga hadde naadd bænken.

«En skognymfe kanskje,» lo den anden.

«Men kan en nymfe rope saa sterkt?»

Helga spidset øren og vovet sig et par skritt frem, til hun fik se de talende.

Et litet stenkast nedenfor stod Erik Mørch og Birger Nygaard.

«Det er allikevel ganske smaapent og idyllisk her oppe. Men det er temmelig tamt da, Erik,» sa Birger Nygaard og sendte cigaret-røken op i luften. Han hadde straahtten bak i nakken og stod og svinget spaserstokken med en viss rutine, mens han saa paa Erik med et smil.

«Jasaa?» lo Erik spørgende; «mener du damene eller —»

«Nei, jeg mener altsammen, — byen og omgivelserne og hele greia. Ja, for at begynde med det nærmeste. Hva kunde der ikke gjøres ut av denne skogen, hvis nogen hadde initiativ og litt sans for — for kultur. Tänk om her blev anlagt ordentlige veier og sat op behagelige, pene bænker for eksempel, og der kom op en net, liten restaurant her. En kunde paa en dag som denne faa sig nogen forfriskninger — om ikke andet end et glas øl. Tänk for en ganske anderledes tiltrækning stedet da vilde faa! Er du ikke enig?»

Erik ristet paa hodet.

«Nei! Ikke nogen restaurant. Da vilde her se fælt ut. Matpapirer og eggeskal og flasker og andet svineri vilde flyte ut over allesteds. Men bænker kunde det gjerne komme flere av. Veiene er netop hyggelige de, synes jeg.»

Birger Nygaard lo og slog Erik paa skulderen.

«Du er kanskje begyndt at sværme her oppe du, hvad? — Au! Jeg ser, du blir rød, get! — Nei, jeg skal ikke si mer, jeg.» Og Birger lo av fuld hals.

«Er du blaut, du!» ropte Erik. «Jeg bryr mig søtten om — om damerne!»

«Men smaapikerne da? Der var mange kjække jenter i den klassen, husker jeg.»

«Du har vist set mere paa dem end jeg,» sa Erik kort. «Jeg snakker aldrig med jentene, jeg. De er saa tøisete.»

Birger Nygaard holdt cigaretten i munden og saa med et mysende smil bort paa Erik. Det smale ansigt hadde fine, tendre træk; haaret laa velfrisert over panden, og hele den velsoignerte skikkelse saa ut, som den var skaaret like ut av en modejournal.

«Kom, saa gaar vi da,» sa Erik utaalmodig.

Om litt begyndte en gjøk at gale bak dem, og begge saa sig speidende om.

«Ko—ko, ko—ko!» lød det; men gjøken var intet sted at se.

«Det er det rareste, jeg har set!» utbrøt Birger ærgerlig. «Skulde ikke vi to klare at opdage den skøieren.»

Med ett sluttet galingen, og Erik fortsatte:

«Ko—ko, ko—ko!»

«Nei,» lo Birger, «det er nok ikke det samme.»

Da kom gjøken igjen. Begge strakte hals og stirret op i alle de trær, som fandtes. Men ingen gjøk var at se.

Helga hadde lommestørklædet i beredskap, hver gang latteren vilde røbe hende, og derfor tok gjøken flere pauser.

«Det er ingen gjøk!» ropte Erik. «Naa hører jeg det. Det er en som narrer os. — Gaa der bort du, Birger, saa stikker jeg opover her. Naa vil jeg faa vite, hvem det er.»

Helga sat murrende stille og ventet. — Da Erik stod foran hende, rakte hun en knyttet haand mot ham og la den andre paa munden.

Erik braastanset med det ene ben foran det andet.

«Var det dig?» sa han lavt.

Helga nikket.

«Gaa!» hvisket hun og gjorde en bydende bevægelse med haanden.

«Du kjender vel Birger Nygaard, — det er bare ham.»

«Gaa!»

«Hallo, Erik! — Hvor er du?»

Erik tok en rask beslutning. Han var ikke helt klar over, hvorfor han gjorde det. Men efter et minuts betænkning ropte han:

«Kom hit! Jeg har fundet gjøken!»

Saa lo han mot Helga. Hun var blit rød, straks han ropte. Men da Birger bøiet rognebusken tilside og stod foran hende, var hun heller blek og ganske rolig.

Birger Nygaard stod litt og stirret, før han fik et ord frem:

«Jasaa! Er det slik gjøken ser ut? Jeg maa si, den har forvandlet sig, siden jeg sidst saa den. Tænk, jeg kjendte dig ikke straks, Helga. Reis dig op da og la mig se, hvor lang du er blit.»

Helga blev sittende.

«Jeg trenger at hvile efter galingen,» sa hun med et litet smil.

«Ja, du narret os sandelig. La mig høre en gang til!»

«Kunde ikke falde mig ind. Gjøken galer aldrig, naar folk er saa nær ved,» sa Helga og slog op en av bøkerne, som laa i fanget. «Jeg skal læse, jeg.»

«Hm, hm. — Kjærlighetsromaner naturligvis. Tør jeg spørge, hvad den heter?»

Med et litet sprang sat han ved siden av Helga og tok boken ut av hænderne hendes.

«O, sancta simplicitas!» lo han. «Du sitter ikke her en søndag formiddag og læser tyske digte? Nei, naa er du sandelig affektert, jenta mi! — La mig se den andre.»

Han bøiet sig raskt foran hende og snappet den andre boken, som laa paa bænken.

«Norsk-tysk leksikon! Nei, naa rabler det for mig. — Gaa hjem og læg dig heller du, Helga; du har vist faat en liten skrue løs inde i hjernen,» lo han.

Erik hadde skaaret sig en seljekvist og stod og spikket den til en fløite, mens han hørte paa.

«Kom saa gaar vi da, Birger!»

Han hadde opfanget et lynsnart blik fra Helga, og det blikket mindet ham om noget. Han visste, at Birger hadde vanskelig for at passe grænsen, naar han først slog sig løs, og var ræd for et nyt, flammende blik fra de brune øine.

«Skal du — kanskje læse videre?» sa Erik langsomt og rolig uten at se paa hende.

«Det vet jeg ikke endda,» sa Helga kort og flyttet sig længer ut paa bænken.

«Hun skal jo være barnepike for Sossens unger,» sa Birger høirøstet. «Bortskjemte er de tilgagns; men bevare mig vel, saa søte de er. — Du glæder dig vel til at komme væk fra denne ravnekroken? Sandelig, om jeg begriper, hvordan jeg holdt ut her til jeg var atten aar. Om sommeren er her ikke værst. Men vinteren er altsaa dræpende kjedelig. Det skjønner vi først, naar vi kommer ut i verden.» Pludselig smaldt han i en latter og saa fra

Helga og bort paa Erik og tilbake igjen. —
 «Dere er sandelig to konversable unge menne-
 sker, dere!»

Helga sat stiv og strunk og bet i et straa,
 og Erik spikket paa seljekvisten av alle kræfter.

«Vi er bare høflige,» sa han med et smil.
 «Det er vel ikke videre dannet at avbryte en
 stor taler, før han er færdig?»

«Men litt applaus kunde jeg vel i det mindste
 faat?» lø Birger Nygaard. Han hadde tændt
 sig en ny cigaret og sat og blæste den lette,
 blaa røk like ind i ansigtet paa Helga.

«Publikum er kanskje av en anden mening
 end den ærede taler,» sa Erik med et freidig
 smil.

«Aaja, det er ikke andet at vente av babyer.
 Generer røken, ærede frøken?»

Helga hadde hostet et par ganger. Nu reiste
 hun sig, tok bøkerne og begyndte at gaa. Hun
 snudde sig og saa like paa den unge herre paa
 bænken.

«Ja, det gjør den! Og jeg generer mig over
 at være sammen med en herre, som ikke opfører
 sig mere dannet,» sa hun med let, dirrende
 stemme. I øinene var der et litet ironisk smil,
 og dette sammen med det rolige væsen fik Bir-
 ger til at rødme som en skolegut.

«Sandelig! Du egner dig for filmen, Helga!»
 ropte han støiende. «Du vilde gaa Mary Pick-

ford en høi gang. Nebbete smaapikeroller maatte ligge udmerket for dig. Har du set hende i Avispiken fra New York? Før hun blir ophøiet altsaa, mens hun endda gaar rundt i gaterne og slaas med sine jevnaldrende. — Jo, der vilde pika fra Dampsaga i Ravnekroken komme paa sin rette plads! — Hvad sier du, Erik?»

Erik blunket sterkt med øinene. Han var blit rød og svarte ikke straks. Saa bare med et kritisk blik paa den unge student.

«Du er en — en stor tøysekop,» sa han endelig.

Helga, som var gaat foran, hadde hørt alt. Hun stod paa veien og ventet, til de indhentet hende.

«Kanske du vil hilse fru Nygaard fra mig og si, at hun maa se sig om efter en anden barnepike. Jeg kommer ialfald ikke til at ta den pladsen,» sa hun fort, nikket let og forsvandt indimellem trærne, før Birger hadde mælet et ord.

«Kanske du vil hilse,» gjentok han. «Den er sandelig fræk, hvad?»

Birger svingte spaserstokken i ring omkring sig og slog ned for fote blomster og grener, hvor han traf.

«Jeg syntes, du ogsaa sa du til Helga, gjorde du ikke?»

«Det skulde bare mangle, at jeg skulde si andet. Den jentungen har jeg kjendt, siden hun begyndte at krabbe!»

«Jamen, da kjender jo hun dig ogsaa,» lo Erik.

«Du — du — du synes altsaa, at vi staar paa samme trin — hvad?»

«Nei, jeg vet jo, at din far er den øverste der nede, og at hendes far bare er en underordnet, men — — Jamen, kjære dig, Birger! Den rangsforskjellen er da bare noget gammeldags, idiotisk snobberi, er den ikke det? Naa spørges der sandelig ikke efter, hvad faren er længer. Naa kommer det først og fremst an paa, om vi selv duer til noget!»

Erik sparket smaasten bortover veien med spidsen av skoene og saa ikke paa Birger; men han følte, at han var sint, og at han ikke længer brydde sig om noget følge. Det kunde være det samme ogsaa. Det var han, som indhentet mig, tænkte Erik. Jeg hadde mest lyst til at gaa alene og se, hvor meget vand der var kommet i Dammene efter regnet.

Da kjendte han en haand paa skulderen.

«Du er grøn endda, Erik, — det skal guderne vite! Hvem er det egentlig, som har præket det demokratiske tøiset ind i hodet paa dig?»

Erik maalte ham med øinene, før han svarte.

«Jeg læser aviser, jeg, skal jeg si dig — ikke

bare de konservative, men ogsaa de radikale, og jeg — jeg har en mening, jeg ogsaa. Jeg spør ikke hvad han Per og han Paal mener.»

Uten at han mente at gjøre det, hadde han med en utaalmodig bevægelse rystet Birgers haand væk fra skulderen og snudde sig mot ham med et rødt, ivrig ansigt.

«Tænk paa, hvem der blir statsraader nu for tiden, Birger. Det er neimen ikke bare storfolks sønner, det.»

«Nei, desværre. Kulturen staar ikke høit i kurs, naar det gjælder politikken. Det er jo simpelthen skandaløst, hvad vi oplever i den retning her i landet.»

Erik lo.

«Det er, fordi der spørges efter manden selv det. Den fernissen utenpaa blir snart skrapt bort, og er ikke det indenfor noget tess saa —»

Birger stak begge tommelfingrene i vestens armgap og stod et øieblik og myste mot Erik.

«Det er altsaa paa din fars venteværelse, du sluker alle de gloserne, gutten min; da var det sandelig en velgjerning at bede din far censurere din læsning herefter! Du skal være glad til, at du ikke er født i en barakke du, gutten min. — «Stor arv det er for mannen av godtfolk vera fødd!» deklamerte studenten med salvelse.

Erik nikket.

«Ja, det vil si at ha en far, som er en bra, paalidelig mand, som en ikke behøver skamme sig over, — slik forklarte ialfald Boye det.»

«Aa haa! Der ligger hunden begravet. Ja, jeg tænkte nok, det var den snørpaven, den popularitetsjægeren, som forgiftet dig med sine demokratiske piler. Vent til du begynder i gymnaset, eller du blir student. Da vil du le av slikt tull. Boye er en stor vims efter min mening. Han mangler ogsaa kultur da, ser du. Han er egentlig en ganske simpel fyr nemlig. Jeg tror, faren hans var en almindelig matros fra Lillesand eller fisker eller lods, hvad det naa var.»

«Lloyd George var søn av en ganske almindelig mand, han ogsaa, vet du det? Og nu er han Englands førsteminister, stik den!» ropte Erik leende.

«Nei du, naa gidder jeg virkelig ikke at diskutere mere,» sa Birger og gjespet. «La os heller gaa bort paa Knatten og nyde utsigten og være gode venner.»

Han la haanden paa Eriks skulder og saaledes spaserte de bortover til utsigten.

«Efter middag vil jeg sandelig ha mig en seiltur. Naa er det endelig kommet litt fart i de hvite seilene der ute.» — Om en liten stund sa han: «Har du forresten set nogen spjaake sig saa til? Der ser du ogsaa for-

skjellen, Erik. En ung pike av fin familie vilde aldrig ta en slik kjole paa, uten hun var i stort selskap eller paa bal. Nei, denslags folk eier ikke balance, ser du. De har ikke kultur nok til at klæ sig passende heller!»

«Nu skal jeg fortælle dig noget, Birger,» sa Erik. Han hadde sat sig paa en sten midt i solen og brydde sig ikke om, at den skinte like ind i ansigtet og forgyldte den tykke, rødlig lugg og gav fregnerne en dypere farve. — «Den kjolen fik Helga ny, da hun var i selskap — hos os — — paa min fødselsdag! — Mor sa, hun var den peneste av alle pikerne, — og jeg vet, at hendes søster har sydd den selv. Den er ikke saa dyr, som den ser ut!»

«Din — din fødselsdag!» stammet Birger. «Er dere blit aldeles gærne allesammen her hjemme nu da?»

«Hun var min klassekamerat,» sa Erik rolig.

«Aa, saa ja, — det forklarer en del. Men jeg trodde allikevel ikke, at din mor var saa — saa, ja undskyld, — bornert. Som mors kusine trodde jeg, hun hadde mer av Hammer-familien blod i sine aarer. — Men se, der kommer sandelig Boye svedende og pæsende opover bakken! Hvem er den herren han gaar sammen med?»

«Det er en ny lærer paa middelskolen. Han er kand. mag. Vi hadde ham i tysk.»

Før Birger fik spurt om navnet, hilste Boye og Rynning og tok plads ved siden av dem.

Erik gik straks efter. Han tok samme vei tilbake og glædet sig over at være kvit det paa-
tvungne følge.

Hvor var nu Helgas bänk henne? Han vilde stikke op og se, om det var der, han hadde glempt igjen knortekjeppen, som han først nu savnet. Han hadde arvet den efter faren og vilde nødig miste den.

Der sat Helga igjen. En buket store preste-
kraver laa ved siden av hende paa bænken.

«Jeg trodde, du var gaat hjem, jeg,» sa Erik og blev sprutrød. — «Aa, se der er kjeppen! Jeg var ræd, jeg hadde mistet den! — Læser du bestandig, du?»

Helga var blit rød hun ogsaa.

«Jeg har faat disse digtene av Rynning, og saa har jeg ikke hat tid til at læse dem før. De er av Goethe.»

Hun holdt boken henimot Erik. Han kastet et raskt blik paa første blad. Helga Rynning stod der. Men det var synlig, at fornavnet var føiet til senere og med et andet slags blæk.

«Det var heldig, at dere hadde samme navn,» sa Erik.

De smilte begge, og øinene møttes.

«Han gav mig den, fordi jeg fik «Særdeles» i tysk skriftlig,» sa Helga.

«Han kunde gjerne spendert en ny,» mente Erik. — «Er de morsomme?»

«Aa ja, — — men — og saa lærer jeg jo mere tysk paa den maaten.»

«Jeg bryr mig ikke om at læse vers, jeg. Jeg liker bedre prosa. — Sitter du ofte her oppe?»

«Ja. — Her læste jeg til eksamen. Jeg blev saa træt av at høre paa alle de lydene fra Sagen. Og saa er der ingen skygge om eftermiddagen nede hos os. — Jeg har selv sat op denne bænken.»

Erik tok et tak i plankeenden.

«Pas dig! Det er nogen smaaspiker under her. Du kunde rive kjolen istykker.»

«Aa pyt, de er jo under.»

«Adjø da!» sa Erik pludselig. «Det er ordentlig pent heroppe.»

— — —

Der blev ikke læst stort i Goethes digte denne gang heller. Helga tok istedet en av de største prestekraver og ribbet et for et av de hvite kronblade, mens hun mumlet: «Student — barnepike — butikjomfru — kontordame,» helt til der sat et eneste snehvitt kronblad igjen paa den gule knap. «Student!» hvisket hun og smilte. «Det gjemmer jeg!» Og hun la det fine, hvite blad forsiktig ind i Goethes digte.

*

*

*

«Goddag, Rynning! De har været i kirken?»

Fru disponent Nygaard stod indenfor havegjærdet med hænderne fulde av forglemmigeier og lyserøde rosenknopper, da hun stanset Lars Rynning.

«Mja — det var en fremmed prest idag, — en sjømandsprest,» forklarte Rynning. «Han præket rigtig godt.»

«Aaja — jasaa naa. Ja, jeg saa det vist i avisen. Jeg synes nu bedst om vor egen sogneprest, jeg. Og saa — — ja, det er næsten synd at sitte inde i et slikt veir.»

Lars Rynning stod med avventende holdning. Han var straks klar over, at det gjaldt noget særlig, ellers hadde ikke fru Nygaard set ham.

«Hvor har De Helga henne om dagen? Det er længe siden, jeg saa hende. — Ja, jeg maa gratulere med den fine eksamen. Det var virkelig morsomt, at det gik saa bra. De har nogen flinke barn, Rynning.»

«Aa — aa —»

«Ja, hver paa sin maate. Maren er jo et eksemplar av en husmor, hører jeg alle si. Og guttene Deres? De skikker sig bra de ogsaa.»

«Jeg faar da haabe det. De har tat hyre paa Amerika naa. De gaar i frugtfart mellem Statterne og Syd-Amerika og tjener gode penger.»

«Det var da hyggelig, Rynning! — Ja, det er to kjække gutter. Jeg glemmer aldrig, hvor

snilde de var mot Birger og Reidar. Naar de var sammen med Deres gutter, var jeg bestandig saa tryg for, at ikke noget galt hændte dem — hverken tilvands eller tillands.»

Fru Nygaard smilte elskværdig og la saa megen hjertelighet i stemmen, at Rynning næsten følte sig brydd, der han stod og ventet paa rosinen i pølsen.

«Og nu er det Helga da, Rynning! Hun skal vel begynde at tænke paa at faa litt at bestille hun ogsaa?»

Rynning rettet sig uvilkaarlig og hostet et par ganger.

«Aa — ja. — Hun er naa ung endda da. Og al denne læsningen har gjort hende litt blek og tynd, synes jeg. Det faar naa vare et par maa-neder endda, tænker jeg.»

«Aaja — javist. Det er bedst at være forsigtig. Men — da vilde hun jo ha godt av at være mest mulig ute i frisk luft, ikke sandt?»

«Ja, det er netop det,» sa Rynning bestemt. «Hun skal ikke stænge sig inde i en butik, jeg vil ikke det. Det er ikke no suntt arbe.»

«Aa! Hvor fornuftig av Dem. Hør her! Sossen kommer hjem i næste uke med sine to smaapiker. Og naturligvis vil hun gjerne føle sig litt fri, mens hun har ferie. Jeg har virkelig tænkt paa, om det ikke vilde være hyggelig for Helga at spasere med de to smaapikerne;

de er saa søte og snilde. Da fik hun være ute hele dagen. Hun kunde færdes hvor hun vilde, i skogen, paa vandet eller i haven her og ha det som en av os, forstaar De. Saa fik Sossen hvile sig litt, stakkar, og det kunde vel være en hyggelig avveksling for Helga? Ja, hvad sier De til det?»

«M—ja. Hun er saa litet vant med smaa-barn. Hun er lissom saa stille og fortænkt av sig, Helga. Hun er ikke som Maren.»

«Aa, vet De hvad, — hun er da saa søt og dannet. Jeg snakket netop for en stund siden med Boye, og han kunde ikke noksom rose Helga. Ja, Boye sa — jeg sier det virkelig til Dem jeg, Rynning: Helga er en sjelden samvittighetsfuld pike, med en solid karakter, sa han. Og det er jo netop egenskaper, som en mor vilde sætte pris paa. For barna er nu det bedste, vi har da!»

Fru Nygaards øine blev fugtige av rørelse, og Rynning sa høit og fast: «Ja, det er sikkert, det!»

Fru Nygaard stod et par øieblikke og raad-slog med sig selv om, hvorvidt hun skulde referere resten av samtalen med middelskolens bestyrer. Men hun kom til det resultat, at det var heldigst at tie stille med det, som hadde imponert hende mest: En intelligent pike; jeg haa-ber hun faar anledning til at læse til artium.

Hun er en utpræget sprogbegevelse. — Nei, det var bedst at tie stille med det.

«Ja, saa er De kanske saa snild at tænke paa dette da, Rynning,» sa hun uhyre blidt. «Se her, ta disse med til Maren, saa har hun litt at pynte middagsbordet med.»

En haandfuld roser og forglemmigeier kom over gjærdet og blev stukket bort i Rynnings store næve, mens han smilte og bukket forlegen. Der gik netop nogen halvvoxne gutter fra Dampsagen forbi, og han behøvde ikke snu sig for at vite, at de moret sig baade nu og siden over det, de saa.

«Tak, tak! — Ja, jeg kan ikke si noget om det der. Helga faar naa gjøre, som hun selv synes da.»

«Aa, vet De hvad! Hun maa vel rette sig efter Deres ønske først og fremst?»

Fru Nygaards smil var fremdeles søtt; men stemmen var blit skarp, og øinene skjøt smaa, blaalige lyn.

«Ja, men jeg vil ikke akkurat tvinge hende, skjønner De, hvis som hun ikke har større lyst paa det. Ja, jeg skal nok snakke om det. — Tak! God middag!»

Rynning følte sig tung i benene, og veien blev lang fra Nygaards havegrind og bort til kjøkkentrappen, hvor Maren sat og læste i «Hjemmet».

«Var det ikke for det, at de er saa nydelige, skulde jeg ha lyst til at hive de blomstra paa sjøen,» sa hun, da faren hadde referert samtalen.

«Helga skal ha ferie naa, far. Kunde vi ikke sende hende op til Hadeland da, saa slap de at bry sig allesammen. Hu faar jo ikke gaa ifred paa gaten; alle vil ha hende, enten i butik eller til barnepike.»

«Det er da ikke noget at bli saa sinna for, Maren!» lo Rynning. «Det var værre, om det var omvendt. Faar Helga et arbeid, saa vet du, hu gjør det ordentlig, hvad det saa er for noget.»

«Ja, det er netop det som er. Derfor mener jeg, hu kan ta det bedste. Hu klarer det, Helga.»

«Aa er det for noget da? Hm?»

«Det vet du likesaa godt som jeg.»

Rynning la hodet bakover og lo.

«Nei, naa maa jeg jamen le.»

Maren var blit rød og lot som hun var fornærmet. Hun stod ved kjøkkenbænken og satte blomstene i vand og var sint paa sig selv, fordi hun ikke hadde hjerte til at kaste fæstepengene, som hun i sit stille sind kaldte dem.

«Det faar vel bli til det, at hun tar pladsen i avisen?»

Faren saa spørgende bort paa hende.

«Aa, langtfra! Jeg har sagt nei, jeg.»

«Du sier nei, og Helga sier nei, og jeg? Nei, jeg sier ingenting, jeg. Det gaar nok ikke længer paa den maaten. Hu maa klare sig selv naa snart.»

«Ja, fra første september, men ikke før,» sa Maren i bestemt tone. «Kunde du ikke ha sagt nei straks da? Naa skal vi ha det maset dag ut og ind, og saa blir hu fornærmet naturligvis, og det blir væmmelig for dig ogsaa.»

«Langtfra! Nygaard er ikke slik han. Det er frua, som er lei og vanskelig.»

Helga kom smaanynnende ind med preste-kraverne i den ene haanden og bøkerne i den anden.

«Du verden, saa nydelige!» ropte hun, da hun fik se blomstene.

«Vet du, hvad de blomstene betyr?» sa Maren.

«Ja, røde roser betyr vist kjærlighet, og for-glemmigeier betyr vel det de heter.»

«Nei, mor. De betyr, at du maa si ja, tusen tak, fru Nygaard! Jeg skal være barnepike hos Sossen. Det betyr de nok!»

Helga stod uforstaaende og saa fra den ene til den anden.

Faren smilte.

«Ja, kunde ikke det bli hyggelig da? Sossen kommer hit i neste uke, og saa skal du være over hos Nygaards fra morgen til kveld og spise alle maaltidene der, og —»

«Jeg har sendt bud til fru Nygaard, at jeg ikke tar pladsen,» sa Helga med et stort smil.

«Sendt bud? Med hvem?»

«Jeg traf Birger oppe i skogen, og saa bad jeg ham hilse og si det. Han kom nedenfra bryggen nu, da jeg gik ind. Saa nu vet hun det antagelig.»

Rynning sukket tungt og lydelig gjennom næsen og saa alvorlig paa Helga.

«Du maa være litt forsiktig med munden din, jenta mi. Du kan engang komme i beit for det, du sier.»

«Jeg sier ikke noget, før jeg blir aldeles nødt til det, far. Men naar folk erter mig og er ekle, skal jeg da staa stille og høre paa det og late, som jeg taaler det, naar jeg ikke gjør det?»

«Hvem er ekle mot dig da?»

«Aa, — — det er næsten alle det,» sa Helga med skjælvende stemme.

«Du har det for godt, det er saken,» lo Maren. «Sæt de visne prestekraverne i vand eller hiv dem, og set dere saa te bordet! — La mig se dig bak. Nei, den er bare litt krøllet, ellers er den like pen. — Neimen, det var ordentlig moro, at du møtte Birger, Helga. Han syntes vel, du var fin, tænker jeg.»

Maren lo henrykt og slog sig paa laaret.

«Jeg glemte at spørge,» sa Helga med et litet smil.

«Men aassen kom du til at snakke om den pladsen da?»

«Aa — han snakket om det, som det var en ære for mig, at jeg skulde passe Sossens unger. Cg saa bad jeg ham si, at det blev der ikke noget av.»

«Jamen si akkurat saan, som du sa, og han sa!»

Helga lo.

«Hvis jeg hadde hat en grammofon med mig, saa skulde du faat høre hvert eneste ord, Maren. Du maa undskylde, men jeg husker ikke den samtalen ordret.»

«Aa, du har noksaa let for at huske ellers — naar du vil,» sa Maren snurten.

«Ja—a, viktige ting saa, som staar med fete typer i bøkerne, — det er lettere at huske.»

«Det kan være det samme ogsaa,» sa Maren mut. «Men det sier jeg dig, Helga, at hvis fru Nygaard kommer her over i morra, saa stikker jeg ut den andre veien. Du skal faa lov at snakke med henne alene — slik som du steller dig!»

Brev fra Amerika, værsaagod!» — Maren «B grep det med begge hænder, og Ola postbud lo hikstende. — «Nei, ja saa da, frøken! Har Dere venta paa'n naa da? Uf, nei, — det er'ke greit med de sjøfolkene, Dere. Deres sind er som vind, er som skum paa havet. Den som tror sjømands ord, blir saa let bedraget, — er det ikke sandt?»

«Nei, hør paa den da!» ropte Maren indignert og trak en haarnaal ut av toppen. — «Det er fra broren min. Her kan Dere se!» Og rutsch skar haarnaalen konvolutten op, litt hakket og ujevnt. Men Marens ære maatte reddes, koste hvad det vilde. «Kjære søster! staar det, ser Dere det?» ropte Maren triumferende, og stak brevet opunder Ola postbuds plirende, smaa øine.

«Jeg trudde Dere var forlova, jeg, — jamen trudde jeg det. Ja, ja, — det kan nok bli engang. Godmor'n da!»

Og Ola gik plystrende videre med skræppen. Men Maren stængte kjøkkendøren omhyggelig og trak kappgardinene tæt for vinduet, før hun satte sig godt tilrette paa stolen og læste:

«Kjære søster!

Dit brev er takkende mottat, og skynder vi os at svare dig angaaende dit spørsmal om Helga. Vi har drøftet saken længe og grundig, men er nu blit enige om følgende svar, som vi mener er det rette og rigtige at give dig.

Vi synes, at Helga nu har faat nok lærdom av bøgerne. Hun kan jo skrive båade engelsk og tysk og har likesaa fin haandskrift som en handelsbetjent. Da skjønner ikke vi andet, end at hun faar klare sig hermed og ikke tænke mere paa skoler. Hvis hun blir student, kan hun vel ikke bli mere end kontordame likevel, og det blir hun nok med saa fin eksamen, som hun har. Derfor synes vi, at hun heller burde ta et kursus paa en handelsskole i den nærmeste by og reise frem og tilbake med toget og bo hjemme, saa blir det billigere. Vi skal give hende tre hundrede kroner til dette, og de pengene kan dere ta ut paa bankbøgerne vores, som far har gjemt for os i kommoden. Det blir altsaa et hundrede og femti fra hver av os, og mere har vi ikke raad til at spendere. Hun maa vel være glad til at faa en fin kontorplads og slippe at slite hardt,

som vi andre maa gjøre det. Men vi vil gjerne gjøre dette og haaber, at hun maa bli likesaa flink som før.

Forresten lever vi bare bra og har helsen. Her er varmt og godt, og vi fryser ikke.

Her er ikke tid til mere idag.

Hilsen fra os begge to ved

Petter Rynning.»

Marens kinder brændte, da hun var færdig med første gangs læsning. Hun la brevet i konvolutten og puttet den i forklædelommen, før hun fandt bankboken frem fra kommodeskuffen.

Da hun hadde forvisset sig om, at beløpet var i orden og bøgerne laa paa plads igjen, var hun roligere, og efter at hun hadde kikket ut fra alle vinduer, baade i kjøkken, stue og kammer, om der kom nogen, satte hun sig til med brevet for anden gang.

Det var netop stukket dypt ned i lommen, da Helga utaalmodig banket paa døren. Maren pleide aldrig laase, naar hun var inde.

«Det er saa mange slags folk ute og ræker,» mente Maren. — «Har du faat noget?»

«Bare hvittinger og sypiker idag,» sa Helga og satte et blikfat fra sig paa bænken.

Maren stak haanden nedi og saa efter.

«Gid, de er svære! Jamen, der er jo en kolje, — har du ikke set den da!»

«Aa, langt fra!»

Helga vasket hænderne og kom bort for at se. Maren pekte paa en liten, sort flek paa nakken, og Helga smilte forundret.

«Jeg begriper ikke det.»

«Du har vel sittet i andre tanker,» sa Maren. «Du har kanskje hat med dig de tyske sangene naa igjen?»

Helga lo.

«Digte er det, Maren. — Jo, jeg vil lære et par utenad. De er nydelige, skal jeg si dig, — og jeg hører mig, naar jeg sitter og venter paa nap,» sa Helga med en forlegen latter.

«Da er det neimen ikke rart, om du ikke ser forskjell paa hvitting og kolje, jenta mi! Saa nogen dig? Aa maatte de tru?»

«Jeg sier dem sagte, forstaar du vel. Det er bare, naar jeg kommer til noget, jeg ikke husker, at jeg slaar op med venstre haand. Snøret holder jeg jo i høire,» lo Helga.

«Saa nogen dig, spør jeg!»

Helga blev rød.

«Det var vel andre end jeg ute og fisket; det var mange naturligvis i saant godt veir.»

«Snakket du med nogen?»

«M—nei, ikke videre.»

«Nei, du bare snakker med denne Goten, du. Det synes du er hyggeligere end at snakke med almindelige folk.»

Helga storlo.

«Hvem er Goten, Maren?»

«Ja, er det ikke det han heter den manden, som har skrevet de sangene da?»

«Det skrives med o og e, men uttales som ø, — Goethe heter han.»

«Aaja, san, — det er møe tøis te. — Vil du rense fisken?»

«Ja da. Jeg skal gjerne steke den ogsaa, jeg. Far kommer vel snart. — Er du syk?»

«Det spør du om støt. Ser jeg daarlig ut kanskje?»

«Du — du er saa rød i ansigtet og saa rar i øinene.»

«Ja, jeg holder paa med de busserullene; jeg skal ha dem færdig før kvelds. — Men naar vi har spist, gaar vi paa kino, Helga. Det er saa længe siden jeg var der.»

«Har du ikke bedre godt av at gaa en tur da, Maren? Naa har du jo sittet inde i hele eftermiddag.»

«Jeg har løst til at se noget, jeg. Jeg er aldrig sammens med folk. Der gaar et støkke, som heter «Farlige drømme» — og det skal være ordentlig godt, sier de. — Jeg tænkte — du ogsaa kunde ha godt av at se det støkke, Helga!»

«Godt av! Hvad mener du?»

«Ja, jeg kan lissom tænke mig, hvad det er for noget.»

Helga stod ved kjøkkenbænken og skar haler og hoder av fangsten. Hun saa ind paa Maren bak symaskinen og ventet paa fortsættelsen.

«Ja, jeg undres paa, om ikke du ogsaa gaar rundt og drømmer jeg, Helga?» kom det om en stund.

«Jo, om natten,» lo Helga.

«Aa — aa, du skjønner mig nok. Du gaar og indbilder dig noget av hvert, er jeg stygt ræd for! Men naa har jeg bestemt mig for at si det like ut, at — —». Med kjøkkenkniven i haanden og øinene paa vid væg stod Helga i døren og ventet paa resten. Maren lot som hun ikke saa hende, og fortsatte, mens hun spolet med rasende fart: — «At naa faar du bestemme dig for, hvad det skal bli til. Det gaar ikke lenger paa den herre maaten, skjønner du vel? Naa er vi snart i midten av august, og naa ser du saa godt ut, at du har vist aldrig i dit liv været saa frisk som naa —».

Maren hadde stolt paa sine tategaver; men denne gang fløt de ikke saa let som sedvanlig. Hadde bare ikke Helga staaet der i døren og stirret slik, skulde hun nok faat sagt alt det, hun vilde.

Hun følte det som en befrielse, da Helga begyndte at le, en forceret, høirøstet latter.

«Er det barnepike eller bakerjomfru, jeg skal bli?»

«Ingen av delene,» sa Maren og vovet at se paa hende. «Du skal gaa paa handelsskolen fra første september og til jul, og saa faar du en fin kontorpost over nytaar. Kan du tænke dig noget kjækkere da, Helga? Du tar 8¹⁵ toget hver morgen og kommer hjem med 3²⁰, saa du kan altsaa bo hjemme.»

«Koster ikke det noget da?»

Stemmen var saa fremmed og rar; men Maren smilte freidig.

«Jo, — men guttene vil koste handelsskolen paa dig — tre hundrede kroner skal du faa! Er de ikke snilde? Jeg har faat brev idag. Det er Petter, som skriver. De vil ikke, at du skal slite, som de maa gjøre, sier de, — og de vil at du skal faa en fin, hyggelig plads.» — Uf, den jentungen, — hun stod endda der med den blodige kniven i haanden og hadde de rare øinene. — «Hvad sier du da, Helga?» maatte Maren spørge, for pausen blev for pinlig og lang.

«Fin, hyggelig plads,» sa Helga stille og gik bort til kjøkkenbænken igjen.

«Ja, gid det var mig,» lo Maren.

«Jeg skal altsaa aldrig lære noget mere da!»

Det var like meget et smertelig utbrud som et spørsmål; men Maren skyndte sig at svare:

«I fire maaneder skal du jo læse!»

«Regning og bokholderi og vekslar og slikt noget ja — for at bli sat i fængsel, i et mørkt

fængsel — og sitte ret op og ned paa en stol og slaa paa en skrivemaskin eller lægge sammen lange rækker med tal. Det er det, dere kalder en fin, hyggelig plads!»

«Men i al verdens rike, hvad vil du da, Helga?»

Maren hadde reist sig og stod med et busserulærme i haanden i døren ut til kjøkkenet.

«Jeg vil læse videre!» ropte Helga. Det blinket vaatt i de brune øine, og munden skalv, saa hun maatte bite læberne sammen.

«Læse videre,» gjentok Maren. «Du behøver da ikke mere naa vel? — Nei, det er, som jeg har sagt bestandig, — det er farlig at begynde og drømme for stort, Helga. Det er farlig, skal jeg si dig! Du skulde heller være glad til, at du kan det, du kan, og ikke gaa her og drømme stort — om at bli student, det passer sig ikke for en —»

«Arbeiderunge!» ropte Helga saa hvast, at Maren skvat og mistet busserulærmet.

«Naa skal du ta det herre med ro, Helga, og ikke bli saa — saa —»

«Jeg er ikke sint, Maren. Jeg er bare saa — — forstaar du ikke det da, Maren!»

Taarerne dryppet ned paa sypiken med avskaaret hale og hode; men Helga lot dem dryppe og vedblev at skylle og rense, mens taarerne trillet,

«Saa. Jeg skal hjælpe dig, jeg. Vask dig og hold op med den tutingen naa. — Vi faar bli enige, før far kommer, Helga. Han vet ikke, hvad han vil han heller; dere er akkurat like er dere.»

Maren grep resolut kniven og hadde hele fiskefangsten færdig rensset og børstet, før Helga hadde tænkt paa at fjerne spor efter taarerne.

«Jeg skulde aldrig begyndt paa den — den middelskolen! Jeg hater den! Jeg hater Boye og Salvesen! Jeg kunde klart mig med folkeskolen, jeg — som alle de andre.»

Maren nikket.

«Ja, det er sandt, det, — den som møe faar, vil mere ha. Menneskene er ikke anslessen. — Hvis du naa blev student, saa graat du vel, fordi du vilde bli endda mer. Aanei, pikerne kan vel ikke lære mere de, vel.»

Helga smilte. Hun stod og saa utover sjøen og vred paa lommeørklædet og bet og slet i det med tænderne.

«Jo, de kan bli akkurat det samme som mændene undtagen prester.»

«Fysj, det er farlig rent, er det. Det maa da være syndig slikt noget! — Kan de — bli doktorer og sakførere ogsaa?»

«Alt undtagen prester,» sa Helga en smule utaalmødig.

«Ja, det skulde blot mankere! — Den da'n de blir det, da maa verden staa paa det sidste. — Nei, jeg skal si dig noget jeg, Helga,» føiet hun til i en fortrolig tone: «Det er ikke Guds mening, at kvinden skal bli altfor klok. Hun skal holde sig til huset, hun, og være fornøiet med at vite akkurat saapas, at hun klarer sig. — Ja, du ler, du; men jeg tror naa det jeg da, at det er farlig at lære mer, end det du har lært naa.»

«Farlig?»

«Ja, jeg mener det jeg, Helga. For det er farlig aldrig at være fornøiet, ser du. Og jeg er sikker paa det, at hvis du ikke hadde gaat paa den middelskolen, saa var det ikke blit saant hus her, om jeg sa, du skulde ta en handelsskole efterpaa! Du vilde blit glad da, straalende glad og fornøiet; for — for ellers maatte du vel ta tjeneste som de andre gjør. Se naa Emma Jensen og Hanna Torstensen og næsten hvem du vil, saa har de bare folkeskolen, og enten tjener de, eller de staar i butik, — men fornøide er de, saa det skinner lang vei!»

Maren hadde snakket i ett kjøp og var efter hvert kommet i harnisk, hvilket fra først av slet ikke var hendes mening; men Helgas tilsyneladende motstand egget hende, og her stod

hun formelig og snappet efter luft, rød i ansigtet og mørk i øinene.

Helga hadde sat sig under den lange enetale. Med begge albuer støttet paa bordet og boken i hænderne stirret hun frem for sig uten at se paa Maren.

En avis blev slængt ind gjennom det aapne kjøkkenvindu, og Maren la den paa bordet uten at kaste et blik i den. Der gik endda underdønninger i hende efter stormen, og de generte hende mere end hun vilde være ved. Derfor drog hun døren løst igjen uten at lukke den helt.

Helga grep mekanisk avisen og begyndte at læse med likegyldig mine. — Med ett fik øinene liv. Det var en annonce paa tredje side, som hadde fanget interessen: «Ung pike med middelskole-eksamen faar straks plads i Nyhetsbladet. Personlig henvendelse.»

Det kunde endda gaa an, tænkte Helga med et litet suk. At gaa paa en saan filleskole i fire maaneder og læse noget, som ikke interesserte det bøss, — nei, det orket hun ikke. — Hvis hun kunde faa en kontorplads uten den skolen, vilde vel Maren og far og guttene bli fornøiet. Saa var hun ikke farlig længer. Saa skulde hun hver dag komme blid og søt hjem og skinne lang vei!

Dette var vel en fin plads det, vel. Aa!

Helga knyttet hænderne og gjorde nogen mindre pene grimaser, mens hun pustet luften tungt ut gjennom næsen.

«Kan jeg gaa en tur? Jeg er snart tilbake.»

«Ja da, bare gaa du.»

Maren følte en lettelse, da hun saa hende borte paa veien. Den nystrøkne, hvite vaskehatten kunde hun naa sandelig spart til søndag da. Nei, hun tænkte ikke saa langt. — Ja, hun baade vasket og strøk sit eget tøy naa, saa det var ikke for det. Men hun gik indover mot byen, — hvad skulde det betyde. Hadde hu set sig i speilet tru — efter den griningen. Aanei, det vistes aldrig paa Helga, om hun hadde graatt. Det er anslessen med mig, tænkte Maren. Jeg ser ut som et fugleskræmsel timevis efterpaa. Men Maren gik og lurte paa, hvorfor Helga hadde faat det saa travelt. — — —

Isj, saa væmmelig! Der stod Boye og snakket med redaktøren. Helga hadde alt tat et skridt tilbake mot døren igjen, da Boye snudde sig og nikket til hende.

Helga holdt avgangsvidnesbyrdet fastklemt i høire haand og kjendte sig pludselig svimmel og rar. De blonde fletter hang fremover paa brystet, og øinene stod store og alvorlige i det bleke ansigt.

«Det er kanskje en ansøker til pladsen? Faa

se attestene da!» ropte redaktøren utaalmodig, for Helga blev staaende usikker borte ved døren.

«Kan De vente litt?» sa han henvendt til Boye. «Jeg skal bare læse igjennem dette, — det er fort gjort.»

Boye nikket og ventet til avgangsvidnesbyrdet var gjennemlest. Han smilte, da han betraktet redaktørens ansigt, mens øinene for nedover karakterene.

«Ganske bra, hvad?»

«Bevares, det er jo glimrende dette, men — — Ja, vil du komme igjen imorgen formiddag. La mig se — Helga Rynning. — Adresse?»

«Tangen —»

«Din fars navn og stilling?»

«Lars Rynning, arbeider ved Dampsagen.»

«Naa, naa. Ja, jeg tror sandelig, du passer udmerket.»

Redaktøren smilte meget fornøiet. Han kunde si du til en slik kontorfrøken og slap at gaa paa pinder hele dagen. Aldeles udmerket passet det for ham, og han gratulerte sig selv med, at hun kunde begynde med firti kroner istedetfor femti, som han hadde tænkt. Hun saa svært takkelig og fordringsløs ut i den vaskekjolen. Hverken hvite sko eller armringer eller noget andet jugl — udmerket, aldedes udmerket, litt trykket, forle-

gen, underdanig, men allikevel flink, — det var netop en type, som passet.

«Vil du bare skrive navnet dit her, saa jeg faar se haandskriften. — Naa ja, det er bra!»

Helga nei, bestyreren stod der fremdeles; men redaktør Tønnesen noterte nok et bevis paa sin vordende kontorhjælps eksemplariske opførsel.

«Hvad skal hun egentlig bestille den kontorhjælpen?» spurte Boye, da Helga var gaat.

«Aa, det er ganske lette saker: Klippe ut efter min anvisning, skrive regninger og ellers være pot og pande,» smaalo Tønnesen. «Det er mere en slags privatsekretær, forstaar De; gaa erend naar det trænges, ta telefonen og saa videre — en let plads for en nybegynder.»

«Undskyld, at jeg spør, — men lønnen?»

Tønnesen blunket litt: «Jeg har til at begynde med tænkt firti kroner.»

Boye nikket og spurte forsigtig: «Og arbeidstiden er fra ni til syv?»

«Med en times middag, ja.»

«Hm, hm. Ja, jeg maa nok gaa nu. Jeg skal sende Dem et referat fra møtet og huske paa statistikken og tegningene til den nye gymnastiksal. — Nu maa jeg nok skynde mig.»

— — Helga var stanset utenfor kinomatografen i huset ved siden og stod og saa paa

billederne av «Farlige drømme», da Boye kom bort til hende.

«Har du tid til at gaa denne veien hjemover, Helga, saa faar jeg snakke litt med dig? Jeg trodde, du var reist til Hadeland. Var ikke det meningen?»

«Jo, men onkel blev syk. De kunde ikke ta imot nogen.»

«Og nu skal du forsørge dig selv?» — Et svakt smil var svaret. — «Har du lyst til at være kontordame i Nyhetsbladet? Glæder du dig, Helga?»

Et raskt spørgende blik for at se, om han smilte eller — Nei, han saa ikke paa hende.

«Jeg har slet ikke lyst; men noget maa jeg jo bestille,» sa Helga lavt og saa ned.

«Naa. Er du i sommer kommet til klarhet over, hvad du nu helst av alt har lyst til? Svar mig nu oprigtig og tænk ikke paa, at det er din lærer, som spør, men en gammel, god ven, som interesserer sig for dig.»

«Nei, det er saa dumt; det gaar ikke an at si det. — Jeg vil helst — nei, la mig slippe at svare, er De snild.»

De var kommet ned paa dampskibsbryggen like utenfor Stinas kafé, da Boye stanset og la haanden paa Helgas skulder.

«Nu maa jeg gaa hjem. Men lov mig en ting, Helga: Kom opom mit kontor, før du

gaar ned til Tønnesen imorgen; jeg vil gjerne vite, hvad du bestemmer dig for.»

«Jeg maa nok ta den pladsen, hvis han vil ha mig; det kommer ikke an paa mig,» sa Helga med usikker stemme.

«Nuvel, men du kommer indom mig allikevel kvart over ni præcis, før du gaar til Nyhetsbladet.»

Helga blev staaende og se efter ham, til han svinget om hjørnet op mot torvet.

«Gid, hvor dum jeg er,» hvisket hun.

«Aa! Er det dig igjen!» lød en gneldrende stemme bak hende. «Det var akkurat passelig, at du kom naa. Hjælp mig med at skrive nogen breve da, saa er du noget te jente!» — Helga stirret forskrækket paa Stina uten at svare. — «Du skal faa ferske wienerbrød og kaffe saa meget du orker, bare du hjelper mig. Han Edvard er reist bort, ser du, og da er det saa ilde atte; han skriver saa nydelig han, vet du.»

«Jeg maa skynde mig hjem,» stammet Helga. «Maren venter paa mig. Vi skal ut. Jeg skal heller komme igjen imorgen.»

«Puh, du har nok tid, hvis atte du bare vil! — Jeg kjendte mora di, jeg; vi er fra Hadeland begge to.»

«Jeg skal komme indom imorgen!» ropte Helga og smaasprang bortover bryggen. Hun

husket med skræk den kvalme lugten og tobaksspyttingen inde i Stinas stue og sjøguttene, som slængte ekle ord efter hende. Her- efter maatte hun huske paa aldrig at gaa den veien mere. Men det hændte vel noget en gang til. Dette var anden gang, Stina vilde ha klørne i hende. — — —

— — «Han averterer efter kontordame, Tønnesen, ser jeg,» sa Rynning og skottet bort paa Helga, mens de spiste aftens.

«Jeg har været nede og søkt den pladsen, jeg. Jeg skal faa svar imorgen formiddag,» sa Helga og saa ned i tallerkenen.

«Aa — aa skal saant bety da?»

Maren saa bort paa faren og ventet paa et lignende spørsmål fra den kant; men Rynning saa bare paa Helgas bøide hode saa længe, til hun saa op og smilte.

«Ja, jeg maa vel faa noget at bestille? Jeg orker ikke at gaa paa nogen handelsskole; det er bare tal og veksler og regninger og debet og kredit det. Og saa den kjedelige reisen da! — Maren har vel fortalt om brevet fra guttene?»

Faren nikket.

«Det er snildt av dem, synes jeg.»

«Ja da. Jeg skal naturligvis takke. Jeg skal skrive et langt brev imorgen, men —»

«Aaffer sa du ikke noget om det, før du gik da, Helga?» sa Maren ærgerlig. «Den

Tønnesen er ikke nogen hyggelig fyr, det vet da jeg. Emma tjener der, hun. Han er saa grinete atte.»

«Ja, det hadde vel ikke saan hast,» sa Rynning.

«Jeg har jo ikke faat posten, — bare — bare spurt paa den og vist frem eksamensvidnesbyrdet.»

«Hvor stor er lønnen da? Og hvad skal du gjøre der?» spurte Maren.

Helga blev rød og maatte fortælle, at det hadde hun ganske glemt at spørge om.

Da lo Rynning langt og hjertelig.

«Hvad spurte du om da, da?»

Helga lo ogsaa.

«Uf, nei, — det var nogen andre paa kontoret, saa jeg glemte det, jeg. Det var forresten saa væmmelig at spørge ogsaa, naar han ingenting sa.»

«Aanei, jenta mi; det er ingen fremtid for dig. Det blir at fly med regninger, det, og gaa erender og ingenting lære! Hadde det været et skikkelig kontor saa — hos skibsreder Grøn eller en saan; men da maatte du nok ha handelsskolen da.»

«Ja, det er vel bedst, jeg begynner der allikevel,» sa Helga med et langt suk. Taarerne stod hende i øinene. «Det er endda et par uker igjen.»

«Ja, vi faar tænke paa det. Men skynd dere naa, hvis det er saa, dere skal paa kino. Det begynder halv ni; la bare koppene staa.» — —

— — Dette var altsaa «Farlige drømme.» Helga sat med kritiske blikke og fulgte en ung pikes liv fra vuggen til graven. Hun drømte om vakre klær og smykker, om mænds gunst og sine rivalinders misundelse, mens hun steg høiere og høiere paa lykkens stige. Da hun endelig var naadd op til øverste trin og hadde faat en millionær for sine føtter, viste det sig, at hun ikke hadde balance nok til at bevæge sig saa høit oppe, og saa bar det nedover igjen, men hurtigere end hun kom op. I et ubevogtet øieblik gjorde hun et skridt for langt ut og styrtet ned i avgrunden. — Livet bragte hende ikke den lykke, hun hadde drømt om. Dette var i korte træk filmens indhold.

Sidste billede viste hendes barndomshjem, en liten, fattig hytte nede i dalen, hvor hendes gamle forældre stod paa trappen og stirret nedover veien, hvor en fattig klædt kvinde med et barn paa armen slæpte sig henimot det lille hus. — En ruin av en kvinde, fattig paa alt undtagen sorg og lidelse og dyp anger over et forspildt liv. Det var slutten paa de «Farlige drømme.»

Helga og Maren gik hjemover i fullstændig taushet. For Maren at være var det sjelden,

at munden stod saa længe stille. Men da de svinget nedover forbi jernbanestationen, og der blev mindre folksomt, brøt hun endelig tausheten.

«Det var sandelig et godt støkke, synes du ikke, Helga?»

«Aa — aa. Svært unaturlig, synes jeg. Tror du en pike fra et saant fattig hjem kunde komme ind i de fine familierne uten at ha lært noget da? Vi saa jo ikke noget til, at hun gik paa skole!»

«Tror du saanne fyrer spør efter det da! Hun var jo vakker, nydelig var hun.»

«Men jeg skjønner det ikke allikevel. Hun m a a t t e si og gjøre en masse gale ting; men det saa vi heller ikke. Alt gik saa glat og let hele tiden.»

«Men slutten da, Helga! Da skjønte vi jo, hvor galt hun hadde stelt sig.»

«Ja, men det var, fordi hun hadde en uærlig karakter det; det hadde ikke noget med hendes uvidenhed at bestille. Nei, det var unaturlig altsammen efter min mening,» sa Helga i en saa bestemt tone, at Maren mistet lysten til at dvæle mere ved de mange morsomme og gripende enkeltheter.

Til faren sa hun senere paa aftenen, mens Helga var borte hos naboen og byttet avis:

«Helga morer sig ikke over nogen ting; hu

bare kritiserer og finder alting urimelig. Jeg har ikke set saan rar jente, jeg. Nogen ganger er hu saa gammel i snakket og andre tider er hu som en liten unge. Men seksten aar skulde ingen tru hu snart var. — Det er m e morsommere at gaa sammen med Emma og Hanna. De er da unge, snaale mennesker, de, og ler av det, som er moro. Helga sitter akkurat, som hu vil sluke bilderne, og stirrer næsten øinene ut paa sig. Efterpaa kan hu jo altsammen paa fingrene — det kan hu; men hu ler da aldrig!»

«Aa jo saamen,» protesterte faren; «hu ler godt ogsaa somme tider!»

«Ikke paa kino ialfald,» sa Maren furten.

«Nei, menneskene er saa forskjellige. Det er ikke to, som er like hverken i sindet eller skindet,» sa Lars Rynning og gjespet. — «Men naa legger jeg mig.»

«Hvad skal vi gjøre med Helga da, far? Skal hu ta den pladsen likevel?»

«Vi faar sove paa det. Godnat da!»

* * *

Næste morgen klokken otte blev skibsreder Grøn vækket av sin s te morgenlur ved at telefonen kimte aldeles forf rdelig nede i spise-stuen, som laa like under rederens soveværelse.

«Ikke oppe endda!» svarte den dompappen

naturligvis. Var nu det nødvendig at publicere for alle og enhver, at Grøn for en sjelden gangs skyld hadde lagt sig i en av de smaa timer? Han grep stokken, som stod ved hodegjærdet, og dunket kraftig i gulvet tre ganger. — «Kunde du ikke sagt, at han ikke var tilstede — hvad?» ropte han barsk til den indskrænkede stuepike. «Hvem var det?»

«Bestyreren paa middelskolen. Han vilde ringe Dem op senere.»

Skibrederen brummet.

«Jeg skal nok komme ham i forkjøpet. Ja, bare gaa du; men husk paa, at du staar paa dit herskaps bedste en anden gang! Hører du?»

Piken smilte og forsvandt. Hadde hun svart som rederen sa, vilde hun faat skjend da ogsaa.

Er jeg ikke tilstede, naar jeg er i huset? For noget erkevrøvl! — Men han mente ikke noget større med det.

— — Et kvarter efter sat skibsreder Grøn paa kontoret og ventet paa skolebestyrer Boye. Og en halv time efter sat Boye paa sit eget kontor og ventet paa Helga. Da atter en halv time var gaat, kom Helga nedover trappen fra bestyrerens kontor med et ansigt, som skinte omkap med solen, og et par øine, som lo til alle hun møtte.

Utenfor skoleporten stod en gammel kone og

pustet tungt. Det bar opover bakken, og kurven med pakkerne var tung at bære. Hun saa paa Helga og smilte.

«Aa blid du er da!» lo hun.

«Hvad?» — Helga hørte ikke, hvad konen sa. — «Skal jeg bære den opover bakken? — Jo da, jeg gaar foran med den, for jeg maa skynde mig.»

Uten at vente paa svar løp hun opover med kurven og satte den paa en trap øverst paa bakken, saa kunde konen hvile, før hun gik videre bortover flate veien. Hun svævet nedover, vinket med haanden og smilte til den gamle og svævet videre uten at se nogen; men alle snudde sig efter hende.

«Var det mig hun lo av?» tænkte apotekeren og rettet paa slipset, som hadde tendens til at sitte skjævt.

«Uforskammet tøs!» hvisket tandlæge Sell og kneppet de to knapper i vesten, hvor en blaa skjorte tittet frem.

Bybud nummer 1 tok til luen og ventet en job, men snudde sig slukøret og saa efter Helga. — «Bevare mig vel, hu saa ut, som hu vilde mig noget,» mumlet han ærgerlig.

— — «Naa, er du alt der!» sa redaktør Tønnesen, — og fordi Helga saa saa glædesstraalende og selvsikker ut, besluttet han sig øieblikkelig til at pine hende litt, endda han var

bestemt paa at ansætte hende i den ledige kontorpost. — «Vær saa god, sit!»

«Tak, men jeg skulde bare si, at jeg kan ikke ta den pladsen, jeg har faat en anden!»

Redaktør Tønnesen var for en gangs skyld maalløs.

«En — en anden?» brast det tilslut frem. — «Er det inat du har faat den da, — hvad?»

Han skoggerlo av sin egen vits og frydet sig over Helgas blussende ansigt.

«Jeg fik den for fem minutter siden,» sa Helga og sendte ham et lynende blik. — «Farvel!»

Da hun var ute i gangen, kom han efter.

«Jeg vilde gjerne vite, hvor denne «anden» er henne!»

«Hos skibsreder Grøn!» ropte Helga og sprang nedover trappene. Tønnesen ropte noget efter hende, men hun hørte ingenting. Hun bare skyndte sig avsted. Klokken ti ventet Grøn hende, og nu manglet den fem minutter. — — —

«Helga — Helga — —»

«Rynning», sa Helga, da hun trodde skibsreder Grøn hadde glemt etternavnet.

«Aaja, jeg vet det. Men det var dette Helga, jeg spekulerte litt paa. Hm, hm.»

Saa svinget han sig pludselig paa stolen og begyndte at rote i en skuf i skrivebordet. Helga trak veiret lettet og kjendte, hvorledes hjertet

litt efter litt banket roligere. Nu vovet hun at flytte øinene fra den svære skikkelse i stolen og la dem foreta en snartur omkring i det store kontor.

Sol og sjø og lysegrønne gardiner var det første, hun hadde tenkt, da hun stod paa terskelen og ventet paa, at den som sa «Kom!» skulde vise sig. Og da den svære skikkelse fylgte døren tilvenstre, hadde hun ikke turdet flytte øinene fra ham, før netop nu. — Dype, brune skinstoler, et vældig ekeetræs skrivebord midt paa det matgrønne teppe, som dækket gulvet, og et mindre foran et av vinduene ut mot sjøen, karter paa to vægger, et maleri av en skute over en stor bokreol paa den væggen som hverken hadde dør eller vindu. Det var, hvad øinene fik fat i, mens skibsreder Grøn rotet i skuffen.

«M — nei, jeg finder det ikke. Jeg vilde nemlig vise dig sort paa hvitt, hvad navnet dit betyr.»

Han saa over brillerne, som var glidd ned over den store ørnenæse, og bort paa Helga, som sat med hænderne foldet i fanget. Den sorte kallet sat paa snei, smulerne paa slobrokken fortalte, at rederens frokost netop var indtat. De buskede, graa øienbryn gav ansigtet et barskt utseende, især naar han rynket brynene og stirret vedholdende som nu uten at si noget.

Som om han hadde fundet, hvad han søkte, nikket han fornøiet, og de store graabrune øine fik et mildt uttryk.

«Vet du det kanskje?»

Helga smilte og nikket.

«Og saa sitter du der og lar mig kaste bort tiden! — Naaja. Det var det, jeg vilde si dig: Kan du i din daglige vandel vise dig værdig et saa vakkert navn, da vil jeg bli fornøiet med dig. Naa, jeg vil heller oversætte det slik, at det kommer indenfor jordelivets grænser, og da betyr det dette: Præcis paa pletten, om det regner eller stormer og sner, nøiagtig i alle de smaa ting, flittig den tid der skal arbeides, ordentlig i al din færd, paalidelig og taus som guld, naar det kræves, og korrekt og klar i din tale, naar du avgir dine rapporter. En slik Helga er det, jeg trenger her paa mit kontor — en ung pike, som er villig til at hjelpe en gammel mand og være hans høire haand og begge hans føtter! Klarer du det, tror du?»

Hun betænkte sig et øieblik.

«Jeg vet ikke; men jeg skal love at gjøre mit bedste.»

«Nuvel. Ja, ja. Saa begynnder du den første september klokken ni. Det første, du gjør, er at tørre støv her paa mit skrivebord. Ingen andre faar røre det, og du legger hvert eneste papir og hver pen og blyant præcis paa samme

plet, som det laa, — ingen oprydning! Saa fylder du friskt vand i karaffelen. Ja, det bytter du flere ganger om dagen. Naaja, resten skal vi snakke om senere. — Og der borte er din plads.» — Han pekte paa det lille skrivebord foran vinduet. — «Men jeg vil ikke se et av disse sorte, blanke sørgeforklærne paa dig! La mig se —» han fikserte hende skarpt — «himmelblaat, ensfarvet skal du ha og et rødt skindbelte om livet og ingen armringer, som hænger og dingler og generer. — Nei, det er bra,» sa han, da Helga bemerket, at hun ikke eiet armbaand. «Men ur har du vel?»

Helga blev rød.

«Ja — jeg har et efter mor.»

«Saa. Tredivetvårti aar gammelt, som gaar efter grøt og melk? Nei, det duer ikke. Du faar kjøpe dig et sikkert ur, det skal være din eneste armpryd. Det er praktisk og letvint at ha det rundt haandleddet. Men et sølvur klarer sig. Det er vel bedst at gi dig litt forskud da.»

Helga holdt pusten. Det kunde ikke være sandt, at hun skulde ha saa meget i maaneden som et ur kostet!

«Se her har du en hundrede-kroning! Den maa vel strække til baade til ur og forklæde — forskud, forstaar du? Naaja, du skal nok faa litt til, naar maaneden er slut, vær ikke ræd!»

«Men jeg skal da vel ikke ha mer end — end hundrede kroner maaneden!» ropte Helga forskrækket. «Jeg — jeg vil heller ikke ha mer. Jeg kan jo ikke kontorarbeide!»

«Saa. Du vil helst ikke ha mer? Nei vel. Du har penger i banken altsaa? Ha, ha, ha! Det er ikke værst av en middelskolekandidat. Ja, saa sier vi mindst et hundrede da, Helga. Ja, nu maa du gaa, jeg er træt av at snakke saa meget. Du lar bare mig snakke, du — hvad?»

Helga smilte og saa ham freidig ind i de skarpe graabrune øine.

Da hun stod utenfor paa den store stenbelagte gaardsplads, hvor græsset grodde inde mellem de blaa, flate stenheller, blev hun staaende et par minutter for at samle tankerne. At saa meget rart kunde hænde paa en time! Og at hun aldrig hadde visst, at der fandtes en slik mand i byen!

Uf, nu hadde hun været dum igjen. Hun hadde glemt at spørge, hvor længe kontortiden varte. Men ikke for alt i verden vilde hun gaa ind igjen. Maren og far fik heller le en gang til.

Hadde hun ikke hat den røde lappen i haanden, vilde hun tvilt paa, om det var en virkelig oplevelse eller det bare var en underlig drøm. Det var første gang Helga hadde saa mange penger i haanden, og hun betragtet den ærbødig

paa begge sider, før hun stak baade lappen og haanden ned i lommen og holdt den der, til hun kom hjem.

«Naa?» sa Maren. «Tok du'n?»

Helga skyndte sig forbi hende og ind i kammeret for at bli kvit den dyrebare seddel.

«Nei, jeg gjorde ikke.»

«Aa, Gud ske lov da! Men — men du ser ut som — — Hvad er det for noget da?»

Maren stirret fjetret paa hundredekroneseddelen paa bordet.

«Det er et hundrede kroner,» sa Helga deklamatorisk.

«Helga!» ropte Maren. «Aa betyr det da?»

Da kom der pludselig over Helga en ubetvingselig lyst til at holde moro.

«Jeg har faat den av — av en ven,» sa Helga og smilte koket.

«Jeg mener —» Maren husket pludselig filmen fra aftenen før og blev blek og vek i knærne. Hun saa paa søsteren, og for første gang gik det op for hende, at Helga igrunden var straalende vakker. — «Helga!» ropte hun forskrækket. «Hvad slags fyr er det?»

«En bra herre, — han er slet ingen fyr. Jeg fik de pengene for at — at jeg skulde komme til ham — paa kontoret og være til hygge og nytte! Jeg skulde kjøpe et ur, sa han.»

«Aa, Gud i himmelen, hvad har du gjort!
Har han kysset dig, Helga?»

Marens stemme var jamrende og svak; hun hadde dalt sagte ned i bænken og sat der med opbrettede bluseærmer og stirret fortapt paa søsteren. Helga stod med ryggen mot hende og kjæmpet med den frembrytende latter.

«Ne—i,» hvisket hun. Det var bare, saavidt hun klarte det nu.

«Var det det, du lærte igaar kveld, Helga? — Aldrig, aldrig i verden skal jeg ta dig med paa kino mer! — Hvem er det, spør jeg! — Graater du, Helga?»

Helga hadde gjemt ansigtet i hænderne borte paa kommoden og stod med ryggen mot Maren og hikstet av latteren. Nu kjendte hun Marens armer om sig og hendes kind ind til sit.

«Fortæl alt, Helga. Jeg skal nok hjelpe dig, jeg, — ikke vær lei. Han skal faa pengene tebars, stol paa det. Du har klokke god nok, du!»

Et uartikuleret brøl var svaret paa Marens ømme ord; men Maren, som trodde, hun skrek av sorg og rædsel over, hvad hun hadde gjort, — sprang ut for at hente faren. Jentungen holdt jo paa at bli tussete!

Da faren og søsteren kom styrtende ind, stod Helga foran kjøkkenbænken og spiste ganske rolig paa et stort stykke smørbrød.

«Jeg var saa skrækkelig sulten! — Har vi litt melk, Maren?» sa hun med et lystig glimt i øinene.

«La far faa se hundrekronen, Helga! Han trur vist, det er mig, som er gæ'ern naa!»

«Ja, en av dere maa være det. — Aa trur du Johan og Emil tænkte, da vi flau begge to som vi var gjerne!»

«Ja, hvorfor sprang du, Maren? Jeg lo, saa jeg holdt paa at faa vondt, jeg.»

«Lo du? Jasaa naa!» ropte Maren og saa betydningsfuldt paa faren.

«Fortæl naa alt da, Helga. Det er middag likevel, — jeg faar bli hjemme naa.»

Helga tygget grundig fra sig og skyllet maten ned med en kop melk, før hun gjorde mine til at si noget.

— — «Jeg har faat plads hos gamle Grøn — hos ham selv altsaa paa verftet, ikke paa det kontoret ved bryggen, hvor sønnerne er, — og jeg skal ha hundrede kroner maaneden mindst. Han gav mig hundrede paa forskud til ur og et helarmet forklæde —»

«Nei, maken!» avbrøt Maren og klasket begge hænder mot maven.

«Jeg skjønner neimen ingenting, jeg,» sa Rynning. «Var det ikke hos Tønnesen, du var igaar da?»

«Jo, — og der traf jeg Boye. Han ventet

utenfor og sa, at jeg skulde være hos ham kvart over ni idag. — Og saa spurte han, om —»

«Fortæl da vel!»

Helga hadde ikke længer den forcerte livlighet. Det gik langsomt og hakket, og en dyp rødme hadde farvet kindene.

«Ja — han spurte, hvad jeg hadde lyst til at bli.»

«Hvad svarte du da?»

«At — at jeg gjerne vilde bli — — ja, at jeg hadde lyst til at læse til artium, sa jeg. Men at vi naturligvis ikke hadde raad til det.»

Rynning nikked.

«Nei, det er nok saa det, jenta mi.»

«Saa sa han, at jeg skulde faa plass hos Grøn, og hvis jeg fik lov at sette hele lønnen for et aar i banken, saa klarte jeg ialfald de to første aarene paa gymnasiet. Jeg kan jo bo hjemme og ta toget —»

«Jeg synes, jeg huser en som ikke likte at ta toget hver dag,» lo Rynning og pudset næsen for at skjule, at det vaate kom et andetsteds fra.

«Nei, maken!» ropte Maren og stod stille med hænderne foldet over brystet. «Det herre er da akkurat som paa kino! Men hvad sa Tønnesen da, Helga? For du gik vel og sa fra, at du —»

«Ja da, han spurte, om jeg hadde faat den andre pladsen om natten. Han var væmmelig!»

«Det var en Guds styrelse, at du slap væk fra den slarven.»

«Ja, der sa du et sandt ord, Maren. Det er Guds styrelse altsammen, eftersom jeg skjønner,» sa Rynning alvorlig. — «Ja, naa kan jeg godt si det ogsaa. Jeg har bedt til Gud for dig jeg, Helga, at der maatte bli en ordning for dig. Og du maa takke ham først og sidst for altsammen. — Og jeg har hat det saan for mig, at jeg har vært saa rolig, — for aassen det skulde gaa eller ikke, saa visste jeg, at Vorherre styrte alt til det bedste for vors allesammen.»

Det var ikke ofte Rynning lukket saa meget op for sit hjertes lønligste tanker; men baade Maren og Helga visste, at naar han gjorde det, da kom det fra hjertedypet, og derfor stod de begge andagtsfulde og hørte paa, som var de i en kirke.

«Ja — ja.» — Maren syntes ogsaa, hun maatte lette sit hjerte. «Men er det naa saa sikkert, at det er bra at lære mere end hu kan naa da?»

«Aa mener du?»

«Jo, jeg mener det, at det kan være farlig for Helga at komme saa høit op. — Ja, jeg har bare tænkt paa det, jeg, — jeg vet ikke — men — — Jeg synes, hu skulde bli hos Grøn, jeg!»

«Aa, jeg er 'ke ræd for det længer naa. Jeg var ræddere, da hu begyndte paa middelskolen,» sa faren og saa tillidsfuldt paa Helga. — Hun

rødmet av glæde. — «Men det blir nok litt av hvert for dig fremover,» fortsatte han.

«Og etterpaa der da? Du skulde jo bli doktor, sa du til Evensen, var det ikke saa?» sa Maren ertende.

«Aanei, vi faar nok stoppe der,» sa faren.

«Men aa tænker dere Emma og Hanna og alle de andre sier naa, dere!»

Marens lyseblaa øine tindret ved tanken paa nyheten, som skulde serveres ved første anledning.

Da blev der liv i Helga.

«Ikke et ord sier du, Maren — hverken om lønnen eller hvad den skal brukes til! Forresten behøver ingen vite noget om pladsen heller, — du skal ialfald ikke fortælle det.»

Og Maren maatte meget mot sin vilje love at holde tæt. Hun trøstet sig med, at byen var liten og nysgjerrigheten stor. Og kom nogen og spurte, skulde de faa høre akkurat det som sandt var. Men det kunde ikke netop være nødvendig at trække noget fra heller.

Da Helga hadde været paa skibsreder Grøns kontor i en maaned, fik Boye en dag telefonbud om at komme bort til skibsrederen og drikke en kop kaffe med ham om eftermiddagen.

«Hvis det ringer i telefonen,» sa han til Helga, «kan du si, at jeg er optat en times tid fremover. Jeg vil ingen forstyrrelse ha. Men du skal notere, hvem det er, og spørge, om du skal ta imot nogen besked.»

«Javel.»

«Og saa kan du ta frem en av de morsomme bøkerne dine saa længe og ha dig en hyggelig stund. Farvel!»

Helga smilte, da Grøn var gaat, og tok frem en engelsk bok og et leksikon.

«De er morsomme,» sa hun høit; «men det gjør ingenting, om Grøn ler av mig.»

Han lo av al den puggingen og leksikonet, det visste hun. For selv hadde han lært engelsk ombord paa skuterne og over i England uten at behøve lærebøker. Og allikevel snakket han en-

gelsk likesaa godt som norsk. Hun hadde flere ganger hørt ham, naar han fik visit av engelskmænd, som hadde reist med et av skibene over Nordsjøen. Da sat han akkurat som ellers og gjorde de samme miner og fagter med hænderne, som naar han snakket norsk. Helga undredes ofte paa, om hun nogen gang kom til at snakke saa freidig væk bare med sin skole-engelsk.

Nu læste hun den engelske fortællingen, han hadde laant hende, og glemte baade tid og sted. Leksikonet hadde hun ogsaa laant av Grøn. — Spør din lærde ven, sa han, naar han selv var i uvissheit om, hvordan et og andet ord skulde staves. Det er lettere at snakke end at skrive, sa han.

Og Helga var fortrolig med sin lærde ven. Hun brydde sig ikke om andre venner. Og fordi Grøn interesserte sig mer for engelsk end tysk, sjømand som han var, hadde hun foreløbig lagt tysken paa hylden. Naar han var i rigtig perlehumør, snakket han engelsk med hende og lo av den «blaute uttalen», som ikke hørte hjemme i det daglige liv. — «Hi'e? Hvad er det for noget? La mig høre r'en! Det skulde ta sig ut, om vi ropte an en av mandskapet og sa: «Kæm hi'e!» — Come here — be quick! sier vi og lar r'en rulle hen over dækket!»

Saaledes lærte Helga sjømandsengelsk; men hendes lærde ven stod borte paa skrivebordet og

hvisket sin uttale og skrivemaaten ind i det andre øre, naar hun som nu var alene med sig selv.

Imidlertid sat skibsrederen og skolebestyreren i røkeværelset og drak kaffe.

«Jeg er Dem taknemmelig, fordi De sendte den unge piken til mig. Hun har været et interessant studium for mig. Jeg tror nu, jeg trygt kan si, at mine studier er tilendebragt paa en tilfredsstillende maate.»

Boye sat og nippet til kaffen og saa svært uforstaaende ut. Grøn lo og skjøv kalotten bakover, mens han tok brillerne av næsen.

«Ja, har De taalmodighet til at høre paa mig, vil jeg forklare Dem altsammen. — Jeg har ofte beklaget mig til Dem over ungdommens totale mangel paa paalidelighet — og det ikke uten grund. Jeg har virkelig bruk for en liten hjelp paa mit privatkontor til mine mer private anliggender, og derfor har jeg bare behøvet en ung pike med nogenlunde bra kundskaper. Jeg har i de sidste fire aar hat ni — ni forskjellige til det arbeide, alle med en god middelskole-eksamen og fra meget respektable hjem. Ikke én har tilfredsstillet mine fordringer. Alle har skuffet mig, Boye. Ja, De kjender dem jo. — Nuvel. Den sidste mønstret jeg av i mai. Hun begyndte med at komme fem over ni, ti over og henimot halv ti. Da jeg sa fra, blev hun næsevis og fortalte mig, at hun klarte sit

arbeide allikevel, her var jo saa litet at bestille — og saa videre. Farvel, frøken! sa jeg selvfølgelig. — En løp med sladder, refererte mine samtaler her til sine venner og veninder og holdt moro paa min bekostning. — En anden læste kjærlighetsromaner i smug her paa kontoret og tilsidesatte det arbeide, jeg hadde git hende. — Nummer fire hadde en viss freidig øvelse i at bede sig fri saan anden eller tredje hver dag, en time før avtalen — for at komme ut paa moro. — En femte lot sine venner ringe op i tide og utide, og frøkenen generte sig ikke over at staa lange stunder og slarve og le inde paa kontoret, mens jeg sat og hørte paa. — Nuvel, jeg vil ikke ta flere. Jo, bare en til; hun stjal. Naaja, det var jo en av hendes grovere forseelser; hun var ellers ogsaa en kjedelig pike, urenslig og paapyntet og viktig. — — Jeg har altsaa et ganske pent galleri av unge piker. Og skal jeg i en sum samle, hvad jeg savner hos dem alle, er det arbeidsglæde; mest mulig løn for mindst mulig arbeide, og slurv og slarv og upaalidelighet fra først til sidst.»

Boye sukket tungt.

«De mener, jeg overdriver?»

Skibsreder Grøns skarpe blik boret sig ind i Boyes. Men han læste fuld enighet og nikket tilfreds, da Boye sa:

«Nei, desværre, — De har nok ret.»

«Nuvel. — Saa kom De og tilbød mig denne piken, fra den saakaldte arbeiderklasse. Jeg stillet mig skeptisk straks, for jeg ræsonnerte som saa: Naar skipperfrøknerne og haandverkerdøtrene har skuffet mig, hvilke ærgrelser vil da en arbeiderdatter bringe? — Og allikevel vovet jeg forsøket paa Deres ord. Hun begyndte ikke at eksaminere mig om arbeidstid og løn og fritid, og sat ikke og skvaldret om, hvor nydelig utsigt der var fra kontoret, spurte ikke om det var nødvendig at kunne dit eller om dat var paakrævet. Kort sagt: Hun tiltalte mig. Men jeg var fremdeles skeptisk. De første dage kom jeg med overlæg sent ned for at se, om det influerte paa hendes præcishet. Aldeles ikke. Hun er her altid nogen minutter før ni. — Gaar klokken din for fort? spurte jeg en dag. Nei, den gjorde ikke det. Hvorfor er du da aldrig præcis? sa jeg barskt. Jeg trodde, det var bedre at være fortidlig end forsent, svarte hun. Og saa — — Hun har takt, Boye, medfødt takt, dannelse! Hvad gir De mig for det? Jeg maa snu op og ned paa mine gamle teorier. Nu har jeg fundet en dannet, taktfuld, paalidelig, arbeidslysten pike, der hvor jeg trodde, det var bare rask!»

«Hm — ja, da har De set ensidig, skibsreder. Jeg tør si, jeg kjender mange hjertefine

arbeidere, som gjør skam paa mangel akademiker.»

«Ja, jeg indrømmer, at feilen er min. Men forholdene har ikke git mig anledning til at lære dem nærmere at kjende. Naturligvis findes der undtagelser. — — Nuja. Dette er en lang, trættende indledning til, hvad jeg egentlig hadde at si Dem idag. Men jeg liker at belyse og forklare mine handlinger. Altsaa kort sagt: Jeg har prøvet og veiet denne piken og fundet, at hun har baade evner og energi og arbeidslyst. Hun skal læse videre, Boye!»

Skibsreder Grøn slog i bordet, saa kaffekoppene danset. Boye sat med sit stille, lune smil og nikket fornøiet.

«Ja, det er jo ogsaa meningen. Hun klarer kanskje at ta artium paa to aar, hvis hun læser litt dette aar.»

«Hvad er det for erkevrøvl? Ødelægge pikebarnets helbred for at spare det ene aaret! Ikke saalænge jeg heter Charles Sterling Grøn. Nei, nu kommer nyheten altsaa: Hun skal straks begynde! Det er vel ikke umulig at faa plads, selv om hun kommer en maaned efter de andre? Og De er kanskje villig til at hjelpe hende med det forsømte, til hun kommer paa ret kjøll igjen?»

«Naturligvis er jeg villig dertil. Men det

blir en temmelig kostbar historie. Hun skulde jo ellers ha tjent penger; nu blir det bare utgifter. Vi bør vel først høre, hvad faren sier.»

«Ha, ha, ha!» lo Grøn. «Nu er det De og ikke jeg, som er grøn! Jeg betaler hele greia, jeg. — Det er bare en liten tak, fordi hun har git mig tilbake troen paa, at der nutildags findes unge piker med rygrad!»

«Men kontorhjælpen da, Grøn? Nu var De jo tilfreds med Helga?»

Grøn brummet:

«Jeg vilde neimen ikke blit tilfreds, naar jeg sat her og visste, at hun kastet bort sin dyrebare ungdomstid! Tror De ikke, det endda verker og raser indi mig, fordi jeg er blit for gammel til at gaa paa en skikkelig skole! Brrr! — — For jeg hadde evner og energi, men — — far vilde ha os gutter tilsjøs. Der ute laa fremtiden, mente han. — Naaja, — jeg har skrappt sammen nogen skillinger — —»

De to herrer blev endnu sittende en halv times tid og snakke sammen. Derefter gik de begge ind paa Grøns private kontor, hvor kontordamen sat og læste foran vinduet.

— — — —

Da Helga om aftenen kom hjem, stod faren nedenfor huset og pratet med et par av de andre arbeidere paa Sagen. Helga nikket til dem og sprang fort ind.

«Hu har vært heldig, Helga,» sa Johan Larsen og bet av en skraa.

«Han ska være fært vanskelig at være hos, den Grøn,» sa Emil Hansen.

«Hu har bare godt aa si om'n, Helga,» sa Rynning. «Han er naa en bra mand da.»

«Jøss, — ja, bevars. Men ingen blir væren-des der. Han er saa urimelig nøie, sier de som kjender'n.»

«Aa, — folk sier saa møe de,» sa Rynning stilt. «Han betaler bra, og da maa'n nok vente litt igjen.»

«Du vet det,» sa Emil og spyttet langt. «Men han har ikke hat én kontordame saa længe som et halvt aar engang. Undres rekti aa længe Helga blir der, jeg. Ja, det lurder nok flere end jeg paa,» lo han.

«Aa, vi faar haabe, det gaar,» sa Rynning. Han følte sig med ett uvel og kom til at tænke paa, at Helga hadde set rar ut, da hun sprang forbi dem. Hun var rød i kindene, og øinene skinte anderledes end ellers. — «God kveld da,» sa han og gik langsomt ind.

Helga stod og skar brød ved kjøkkenbænken. Hun hadde rullet fletterne op i nakken nu og saa ganske voksen ut.

«Naa?»

Rynning pleide altid paa den maate at spørge, hvordan det var gaat hende om dagen.

«Ja, idag var jeg for sidste gang hos Grøn,» sa Helga rolig og la brødet pent op i kurven uten at se op.

Maren slap koppen, hun hadde tat frem av skapet; den gik i knas paa gulvet. Faren tok snadden ut av munden og blev underlig lang i ansigtet.

Helga saa paa dem med et straalende smil.

«Og det ler du av!» ropte Maren. «Naa som du hadde det saa godt!»

«Ja, det var trist, det,» sa Rynning stille og sukket tungt. «Du — du har vel vært ufor-siktig med munden din igjen da?»

Helga lo — en jublende latter.

«Nei, jeg har heller sagt for litet. Det har han ofte sagt forresten.»

«Saa har du vært altfor alvorlig og morsk da,» sa Maren. «Ja, for det kan du ogsaa være, Helga!»

«Kom la os spise!» ropte Helga muntert, gik ind med brødet og satte sig tilbords. De andre fulgte langsomt efter.

«Ja, det var trist, det,» gjentok Rynning og saa med et uendelig bedrøvet blik bort paa Helga, som allerede hadde smurt sig et stykke brød.

«Naa faar du fortælle da,» sa Maren. «Jeg smaker ikke en matbit, før jeg vet altsammen.»

«Ja — —». Helga begyndte igjen at le, men

behersket sig snart, og saa fortsatte hun: «Grøn sa, at jeg maatte slutte paa kontoret, fordi — — ja, hvad galt tror dere nu, jeg har gjort?»

Begge rystet paa hodet.

«Neimen, om jeg skjønner det,» sa Maren.

«Jo, fordi han har bestemt sig til at —»

«Være uten nogen kanske?»

«Neida, han maa ha en, om ikke til andet saa til at ta imot telefonen.» — Helga trak et sammenlagt papir op av lommen og foldet det ut. — «Her skal dere se. Jeg bad nemlig om at faa en attest, før jeg sluttet. Læs den du da, far!»

Rynning rystet paa haanden, da han rakte den frem. Og saa læste han langsomt og nøiagtig:

«Helga Rynning slutter sin tjeneste hos mig efter fælles overenskomst. Hun har utført et samvittighetsfuldt, interessert og dygtig arbejde i en maaned.» — Her smilte han og strøk haanden under næsen, før han fortsatte. — «Hun skal som gratiale faa fuld utdanning til artium paa min bekostning.

C. E. Grøn.»

Rynning la papiret fra sig, fór med haandbaken over øinene og fik det travelt med at lete efter det røde lommeørklædet.

Marens ansigt var et eneste stort utropstegn. Den lille, barnslige munden smilte, og da hun

endelig fik talens bruk, hvisket hun med taarer i øinene:

«Ja, er ikke det herre akkurat som paa kino, saa vet jeg ikke, jeg!»

«Kanske det ligner «Farlige drømme?» lo Helga overgivent.

«M—nei, naar det lager sig slik, da tar jeg tilbake det jeg før har sagt om, at det var farlig at drømme om den studenterlua. — Det var de pengene, vi ikke hadde, skjønner du vel! Men naa sier jeg, som far sa den gangen, du fik pladsen, at jeg trur, du klarer det, jeg!»

Større ros hadde Maren aldrig git hende op i øinene, og Helga syntes pludselig, hun blev flere aar ældre, og at «ungen» var forsvundet fra kammeset. Hun hadde den største lyst til at slaa armene om Marens hals bakfra og klemme hende, til hun skrek; men istedet blev hun rolig sittende og begyndte at skjære brødstykket i mange smaabiter, mens hun ventet paa faren.

Det rødretete lommetørklæde var færdig med næsen; nu fór det raskt henover øinene, før det blev stukket i jakkelommen.

«Jasaa da, jenta mi, — saa det var derfor, du blev sagt op», sa han bevæget og snufset et par ganger. — «Ja, vi faar vel gratulere, da — og lykke til! Du har naa alle dage vært gæren efter at læse du, Helga. — Ja, dette var rart.»

sa han i en munter tone og saa paa Maren. «Og vi kan vel ikke akkurat si nei tak heller?»

«Ja, det er sandt! Du takket vel, Helga? Hvad sa du?» ropte Maren. «Fortæl naa det da.»

Hun skyndte sig ut i kjøkkenet efter en ny kop rykende kaffe og satte sig godt tilrette for at nyde den uteglemte akt av filmen.

Helga blev rød.

«Nei, jeg husker virkelig ikke, hvad jeg sa, jeg. Jeg sa vist ingenting. Jeg blev saa forfærdelig overrasket og trodde først, at han bare spøkte. — Jeg maa desværre si dig, at du maa slutte hos mig, sa han; dette er din sidste dag her paa kontoret.»

«Gid!» ropte Maren.

«Boye var med, og jeg skjønnte paa ham, at det ikke var alvor, — saa jeg blev ikke ræd. — Du har vist for megen interesse for de engelske bøkerne, Helga, det er en av grundene til din opsigelse, sa Grøn. Da trodde jeg næsten, at han mente det allikevel; men saa sa han noget andet — — nei, jeg husker ikke alt, Maren,» sa Helga fort og utaalmodig; «men saa spurte han tilslut, om jeg vilde begynde paa gymnasiet — nu straks, saa snart Boye hadde ordnet med indmeldelse og slikt, og da sa jeg naturligvis ja —».

«Tak, sa du vel!»

Helga lo.

«Far, du maa gaa bort imorgen og takke, men husk endelig hvert eneste ord dere sier.»

«Jeg har saa tænkt,» sa Rynning. — «Du kan jo bli med Maren, saa slipper jeg at bry mig,» smaalo han.

Maren satte trut og snudde sig væk.

«Ja, gaa begge to!» ropte Helga ivrig. «Han kjender nok dig, Maren!»

«Mig! Han har aldrig set mig!»

«Nei, men jeg har fortalt, at — at du har været istedetfor mor, og — han vilde komme og hilse paa dig en dag, sa han.»

«Bevare mig vel!» ropte Maren og begyndte straks at stelle paa haaret. Bluseærmene var nede paa sin plads; men naalen sat skjævt, og en av trykknappene var gaat op.

«Vi gaar indom efter kirketid,» sa Rynning bestemt. «Helga kan være hjemme og stelle maten. — Du faar tænke paa, at — at du har været i stan for mor, som Helga sier. Ja, mor skulde oplevd dette her. Aaja, — men det var vel ikke Vorherres vilje, og da faar vi være glad for det som er.»

Efter en liten høitidelig pause begyndte Maren ganske umotivert at le.

«Jeg tænker paa Petter og Kristian, hvad de vil si, jeg! Naa blir de vel litt flau, tænker

jeg. Men for de tre hundre kjøper vi klær til Helga, det er jo hendes penger.»

«Jeg hadde ikke villet ta imot mere allikevel,» sa Helga alvorlig. — «Nei, det er sandt, Maren,» føiet hun ivrig til, da Maren slog ut med haanden og sa: «Aa—aa,» med et litet underfundig smil. «Jeg kunde ikke betale tilbake de pengene paa mange aar, og hvis de gifter sig, har de jo bruk for alt det, de har lagt sig op!»

«Har du tænkt paa at betale Grøn tilbake noget kanskje?»

«Nei, han sa, at det ikke var nødvendig. Jeg trodde først, at jeg skulde laane pengene nemlig, — han sa det paa den maaten. Jeg skaffer pengene tilveie, du har bare at læse foreløbig. Og det forstod jeg ikke rigtig, derfor sa jeg, at det var ikke sikkert, jeg klarte at betale tilbake.»

«Se, naa begynner du endelig at huske litt, det var ikke fortidlig,» avbrøt Maren. «Hvad sa Grøn da?»

«Han sa, at nu hadde jeg faat evnerne og lysten til at læse, og han hadde faat pengene, derfor var det bare ret og rigtig, at vi hjalp hverandre til at bruke begge dele. Er det en glæde for dig at læse, saa er det endda større glæde for mig at hjelpe dig, sa han,

og da balancerer jo regnskapet fuldstændig tilfredsstillende, sa han.»

Helga hadde faat høirøde roser i kindene. Hun hadde ikke tænkt at referere denne del av samtalen, men Marens spørsmåal løste tungen.

«Jeg visste ikke, at han var en slik mand,» sa Rynning med dyp beundring. «Han har ord for at være haard mot fattigfolk; men en skulde aldrig si noget om folk, før en kjendte dem ordentlig.»

Helga hadde netop faat et klip i sin billet, da kupédøren blev revet op, og ind ramlet en ung gut med luen paa snei; stønnende og aandeløs satte han sig ned paa bænken uten at se paa sin medpassager.

Da lukket konduktøren endnu en gang døren op og rakte haanden ut mot Erik Mørch, idet han smilte.

«Jeg hadde — glemt — en bok — og saa fløi jeg tilbake,» sa Erik.

«Ja, naa var du heldig; vi var to minutter forsinket,» sa konduktøren, klippet med sin store tang, tok til luen, smeldte døren igjen, og like efter pep toget.

Det var en av de gammeldagse kupéer, hvor bænkene gik tvers over hele vognen uten korridor og med døren like ut i det fri. Konduktøren maatte staa paa stighbrettet, naar han visiterte billettene.

Erik hadde ikke ofret et blik paa sin reisekamerat, visste bare at det var en dame, som sat skjult bak en avis ved det motsatte vindu.

Et stilfærdig «Goddag!» fik ham til at se

bort. Helga maatte smile over det forbausede uttryk.

«Tænk, at jeg ikke kjendte dig! Du har vist faat ny dragt? Og saa skjulte du jo ansigtet bak avisen. Skal du langt?»

«Jeg er begyndt paa gymnasiet, — dette er tredje dagen.»

Erik blev rød.

«Ja, jeg har været hjemme nogen dage, jeg. Vi har saan masse epler i haven, skjønner du, og saa hadde jeg forspist mig. — Men hvorfor begyndte du ikke med engang da?»

Nu var det Helgas tur til at rødme.

«Jeg har været hos gamle Grøn en maaned.»

«Ja, jeg vet det. Han fortalte far, at du var den første kontordamen, han hadde hat, som var værd lønnen.»

Helga saa ut av vinduet. Hun var i sterk tvil om, hvad hun nu skulde gjøre. Hvis de oftere kom til at møtes paa toget, var det kanskje greiest, at han hadde faat fuld besked om alt. Men det var jo ikke sikkert, han brydde sig om at bære paa en hemmelighet, som ikke vedkom ham. For i tilfælde hun fortalte det, vilde hun bede ham ikke snakke om det til nogen. Hvis han da sa som saa: Det er mig knusende likegyldig, hvem som betaler — uf, da blev det skrækkelig ekkelt.

«Jeg gjetter mig til noget!» avbrøt Erik hendes funderinger og saa spørgende paa Helga.

«Hvad er det da?»

«Ja, jeg haaber, du ikke blir fornærmet, hvis jeg tror feil. Men jeg synes det var rime-
lig, om han betalte gymnasiet for dig, den
rikingen! Han har tjent saa svinagtig paa
skibene i det sidste at — — Jeg ser paa dig,
at jeg har gjettet rigtig,» lo han.

Helga var blit blussende rød og sat og brettet
avisen sammen paa alle mulige fasonger.

«Synes du — vilde du ikke synes, det var
rart, om jeg tok imot et — saant tilbud?»

Erik lo hjertelig.

«Du maatte vel være temmelig dum, om du
sa nei tak — efter min mening. Hadde jeg
saa mange penger som Grøn, vilde jeg anse
det som min pligt at dele med dem, som —
som ikke har saa mange.»

Helga nikket straalende.

«Vær saa snild ikke at snakke om det til
nogen da. Folk bryr sig saa.»

«Kunde ikke dætte mig ind. Jeg tar dig i
haanden paa det,» lo han og trykket Helgas
kraftig. — «Undres paa om vi er i samme
klasse, jeg?»

Nei, det var de ikke. — Helga forstod ikke
rigtig selv, hvorfor hun var saa glad for det.
Hun behøvet ikke være ræd for nogen ube-
hageligheter fra Erik; men det var allikevel
med en behagelig følelse av frihet, hun resten
av turen sat og snakket med ham.

«Jeg glemte skolematen min, jeg,» fortalte han senere. «Mor la den færdig ved siden av væsken; men jeg fløi fra den likevel. Jeg forsov mig idag nemlig, og piken hadde glemst, at jeg skulde paa skolen, saa det blev en slunken frokost ogsaa,» lo han. «Men det skal jo være sundt at faste engang imellem.»

Helga sa, at hun bestandig fik mere med, end hun orket spise, fordi Maren truet hende til at ta dobbelt saa meget, som hun bad om. «Saa hvis du vil, kan du gjerne faa tre av mine stykker. Hvis jeg spiser det, gjør jeg det for Marens skyld; men da er jeg aldrig sulten til middag.»

«Jeg sier sandelig tak, jeg,» sa Erik freidig; «men da vil jeg helst spise dem naa med engang. For sandt at si har jeg ikke smakt en bite mat idag.»

Helga var lykkelig over, at Maren fremdeles hadde igjen av det fine pergamentpapiret, som hun hadde kjøpt til syltetøikrukkene. De laa nærmest brødstykkerne, og utenpaa var et tykt, brunt papir.

«Gjetost paa vørterkake er det bedste, jeg vet,» sa han med munden full av mat.

«Men det er bare margarin,» sa Helga.

«Jeg kjender aldrig forskjjel paa smør, jeg,» lo Erik, «bare det ikke er hvalfett saa. Men det var lidderlig vondt.»

— — — —

Da Erik kom hjem til middag, lukket moren selv op for ham.

«Stakkars gut, du er vel halvdød av sult.»

«Neida!»

«Hadde du penger paa dig kanskje?»

«Ja, jeg hadde akkurat nok til en kop chokolade og to hveteboller hos vaktmesteren.»

Fru Mørch slog hænderne sammen og rystet bekymret paa hodet.

«Kom nu straks og faa dig mat da!»

«Men heldigvis fik jeg tre store stykker av — ja, tænk Helga gaar ogsaa paa gymnasiet — Helga Rynning, ja. Hun gav mig av sin skolemat, og den spiste jeg paa toget, ellers hadde jeg været skrækkelig sulten.»

«Jasaa — jasaa. Gaar hun paa gymnasiet,» sa fru Mørch med mat stemme. «Det har du ikke fortalt før, Erik.»

«Nei, hun er netop begyndt altsaa, mens jeg var syk. — — Deilig mat, mor!»

Kjøtkakerne forsvandt med en viss fart; men fru Mørch glemte at bede ham tygge grundig og huske paa maven.

«Hvordan i al verden kan de ha raad til slikt? Har hun friplads kanskje?»

«Nei, det vet jeg, hun ikke har. — Kan jeg ta dem, som er igjen? Har alle spist? — Hvordan jeg vet det? Jo, det var ingen andre end jeg, som skulde læse videre i den klassen. Boye spurte, om det ikke var flere, og da sa han,

at det desværre ikke var anledning til at faa friplads.»

«Da begriper jeg det ikke,» sa fru Mørch eftertænksomt. «Selv om hun er flink, kunde hun da sandelig være fornøiet med sin middelskole-eksamen. Det er rent ut sagt latterlig, at en saan pike ikke heller tar sig en lønnet post. De kan da vist behøve at øke sine indtægter i disse tider.»

«Helga synes antagelig, hun trenger mere at øke sine kundskaper,» sa Erik og saa paa moren med et smil.

«Ja, ja,» smilte hun tryg igjen. «Men lov mig at du ikke snakker for meget med hende da, Erik; du vet — — Og det kan da ikke være nødvendig at ta samme kupé som hun hver dag?»

Erik fortalte nu, hvorledes han kom hovedkuls ind til Helga, og moren pustet lettet.

«Javisst, ja. Men du forstaar nu vel, at — at det ser litt rart ut, om dere stadig har selskap? Hun hører jo ikke netop til vor kreds,» sa moren med en liten latter.

Da Erik ingenting svarte, fortsatte moren:

«Jeg er for eksempel aldeles overbevist om, at hun gjør et stort nummer av den maten, hun gav dig! Jo, vær sikker! Det er farlig at komme for tæt ind paa livet av denslags mennesker. De har saa uhyre let for at misforstaa alle ting og laver sensation av bagateller.»

Erik var blit alvorlig og blek. Han saa moren rolig ind i ansigtet og sa med et skarpt glimt i øinene:

«Vet du hvad, mor! — Jeg tror, det er meget farligere at dømme om folk, som man ikke kjen-der. Helga er ikke simpel, ikke i nogen ting. Du skulde bare set, hvor nydelig den maten var indpakket — vørterkake med gjetost paa, or-dentlig godt!»

Moren fik et haanlig smil om munden.

«Aaja,» nikket hun; «det stemmer det, Erik. Du faar almindelig grovbrød.»

«Ja, for jeg liker det saa. Men hvis jeg bad om vørterkake, fik jeg det ikke da?»

«Ikke hver dag ialfald!»

Da lo Erik. Han begyndte at more sig over moren.

«Du, mor! Jeg skal late, som jeg er sulten imorgen ogsaa, saa skal vi faa vite, om hun virkelig har vørterkake hver dag!»

«Tøv nu ikke, Erik. — Ja, ja, — du forstaar sikkert, hvad jeg mener, gutten min!»

Erik nikket gjentagne ganger, og det var et polisk glimt i øinene, da han svarte:

«Jo da, mor, — jeg forstaar dig udmerket godt. Du vil, jeg skal huske paa, at jeg er en embedsmands søn, og at jeg ikke maa komme for nær de mennesker, som hører hjemme i en av de lavere kaster; for det kan virke skadelig paa mig?»

Fru Mørch saa granskende paa sin første-fødte. Det ironiske smil om læberne og det høit løftede hode gjorde hende en liten smule utryg.

«Ja, for du vet, Erik, at adel forpligter, glem ikke det!»

Erik strøk haanden et par ganger gjennom den tette, rødbrune lug og nikket eftertænksomt.

«Det skal jeg huske paa, mor. Jeg skal forsøke at tænke stort, at hæve mig over smaalighet og simpelhet og stadig ha i tanker, at jeg maa opføre mig som en ekte gentleman!»

Der kom et spørgende smil i morens øine.

«Aaja, du skuffer mig nok ikke, gutten min. Men nu var jeg saa glad over, at baade Nikken og Peter og de andre merkelige klassekamera-tene dine var kommet dig tre skridt fra livet. Derfor lot vi dig saa trygt begynde paa gymnasiet. Vi vilde jo allikevel helst slippe at sende dig til Kristiania, vet du. La mig nu se, at du er nøie i dit valg av kamerater, Erik! Hele din fremtid kan bli avhængig av hvad slags venner du faar.»

Erik reiste sig fra bordet.

«Tak for maten!» — Han saa fast paa moren. «Jeg lover dig det, mor, at du i hvert fald aldrig skal behøve at skamme dig over mine venner!»

Den nye udgave av
JULLI WIBORGS

populære ungpikébøger omfatter 3 serier

**Kiss-bøgerne – Forlovelses-bøgerne
Kjærlighets-bøgerne**

i følgende 11 bind:

KISS-bøgerne.

- I. Frøken Kiss.
 - II. Student Kiss.
 - III. Lykkebarnet.
- Pris pr. bind kr. 4.00, indb. 6.50.

FORLOVELSES-bøgerne.

- IV. Ragna.
 - V. Forlovet.
 - VI. Majen.
 - VII. For første gang.
- Pris pr. bind kr. 4.00, indb. 6.50.

KJÆRLIGHETS-bøgerne.

- VIII. Mens hjertet længter.
 - IX. Naar kærligheten kommer.
 - X. Da eventyret kom.
- Pris pr. bind kr. 4.50, indb. 7.00.
- XI. Frieren. Kr. 6.75, indb. 9.50.

J. W. CAPPELENS FORLAG

Herrn Prof. Dr. H. W. Meyer.

Ein herzlich dankbar,

Kiel, den 1. April.